

ОБЩИНА СМЯДОВО

гр.Смядово, пл. „Княз Борис I” №2, тел. 05351/20-33, факс: 05351/22-26

e-mail: obshtina_smiadovo@abv.bg www.smyadovo.bg

Програма за управление на отпадъците в Община Смядово

ЖИВЕЙ НА ЧИСТО !

Период на действие 2009-2013г.

Приета от Общински съвет – Смядово с Решение № 185

по Протокол №7/06.10.2009г.

ОБЩА ИНФОРМАЦИЯ ЗА ОБЩИНА СМЯДОВО

ОБЛАСТ

ШУМЕН

АДРЕС

гр. СМЯДОВО 9820

пл. "КНЯЗ БОРИС І" № 2

тел. (05351) 20 33, факс (05351) 22 26

КМЕТ

д-р СЕВИ СЕВЕВ

ПРЕДСЕДАТЕЛ НА ОБС

МИХАЛ ЖЕЧЕВ

СЪДЪРЖАНИЕ:**1. ВЪВЕДЕНИЕ**

1.1. Обхват на програмата.....	5
1.2. Принципи.....	5

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНАТА

2.1. Географска характеристика на общината	8
2.1.1. Географско положение.....	8
2.1.2. Топографска характеристика	8
2.1.3. Поземлени и горски ресурси	9
2.1.4. Водни ресурси	9
2.1.5. Подземни природни богатства	10
2.1.6. Характерна флора и фауна, защитени територии и чувствителни екосистеми	10
2.2. Административно-териториална характеристика	11
2.3. Социално – демографска характеристика.....	11
2.3.1. Население	11
2.3.2. Демографска характеристика	11
2.3.3. Трудова заетост	13
2.4. Икономическо развитие на общината. Стопански дейности	14
2.4.1. Икономическо състояние на общината	14
2.4.2. Водоснабдяване, канализация и третиране на отпадъчни води	15
2.4.3. Използвани енергоносители, начин за отопляване	16
2.4.4. Промисленост, търговия и услуги	16
2.4.5. Селско стопанство	17
2.4.6. Туризм	17
2.4.7. Транспортна инфраструктура и връзки	18
2.5. Екологична характеристика	18

3. СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ

3.1. Данни за отпадъците.....	20
3.1.1. Битови отпадъци	20
3.1.2. Строителни отпадъци.....	23
3.1.3. Промислени отпадъци.....	24
3.1.4. Опасни отпадъци.....	30
3.2. Съществуващи практики за третиране и транспортиране на отпадъци.....	31
3.2.1. Събиране и транспортиране на отпадъците	31
3.2.1.1. Система за събиране и транспортиране на битовите отпадъци	32
3.2.1.2. Система за разделно събиране на отпадъците	33
3.2.2. Предварително третиране на отпадъците	35
3.2.3. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъците	36
3.2.3.1. Депониране	36
3.2.3.2. Биологично третиране	39
3.2.4. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци	40
3.2.5. Внасяне и изнасяне на отпадъци	40
3.3. Администриране на дейностите по управление на отпадъците	41
3.4. Проучване, прогнозиране, планиране	43

3.5. Финансиране на дейностите по управление на отпадъците	44
3.5.1. Разходи за дейността	44
3.5.2. Приходи	46
3.5.2.1. Такса «Битови отпадъци»	46
3.5.2.2. Приходи от предоставяне на услуги за дейности със строителни и производствени отпадъци	49
3.5.2.3. Други приходи	49
4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА	
4.1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци	51
4.2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци	51
4.2.1. Организиране на дейностите с отпадъци от общината	52
4.2.2. Организиране и финансиране на дейностите от Организацията по оползотворяване и производители и вносителни, изпълняващи задълженията си индивидуално, съгласуно с общината	53
4.3. Подобряване на организацията по разделяне, временно съхранение, събиране и транспортно на отпадъците	53
4.3.1. Разделно събиране на битовите отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране	53
4.3.2. Събиране и транспортно на смесени битови отпадъци	54
4.4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците	54
4.5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания	55
4.6. Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателство и политика в тази област	57
4.7. Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците	58
4.8. Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „отговорност на производителя” и „замърсителят плаща” при интегрираното управление на отпадъците	59
4.9. Участие на обществеността	59
4.10. Управление на специфични потоци отпадъци	61
4.10.1. Батерии и акумулатори	61
4.10.2. Излезли от употреба моторни превозни средства	62
4.10.3. Отработени масла	63
4.10.4. Утайки от градски пречиствателни станции за отпадъчни води	63
4.10.5. Отпадъци от опаковки	64
4.10.6. Отпадъци от хуманната медицина	65
4.10.7. Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене	65
4.10.8. Едрогабаритни отпадъци и отпадъци от електрическо и електронно оворудване	66
4.10.9. Негодни за употреба автомобилни гуми	67
5. ПРОГРАМА ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ	67
5.1. Ключови допускания за определяне на икономическите параметри и възможностите за финансиране	67
5.2. Приоритетни инвестиционни проекти	67
6. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ	68

---

7. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТ	72
8. ЗАКЛЮЧЕНИЕ	72
ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ	74
ИЗПОЛЗВАНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ	74
ПРИЛОЖЕНИЕ	76

1. ВЪВЕДЕНИЕ

Общинската програма за управление на дейностите по отпадъците се разработва на основание изискванията на чл.79 от Закона за опазване на околната среда (ЗООС) и чл. 29, ал.1, т.1 от Закона за управление на отпадъците (ЗУО). Програмата за управление на отпадъците е неразделна част от общинската програма за околна среда и се разработва, приема и отчита по реда на глава пета от Закона за опазване на околната среда. Чрез нея се отчита, че отпадъците са риск за човешкото здраве и околната среда и се цели да се постигне екологосъобразно управление на отпадъците в общината.

Програмата е инструмент за подобряване на организацията за управлението на отпадъците в общината. Тя създава необходимите предпоставки генераторите на отпадъци – промишленост, търговия и потребители, общественост – да намалят количеството на образуваните отпадъци.

Ключов елемент на програмата е спазването в приоритетен ред на йерархията за третиране на отпадъците:

- Предотвратяване образуването на отпадъци;
- Рециклиране, повторна употреба или извличане на вторични суровини и енергия;
- Екологосъобразно обезвреждане;

Програмата е разработена в съответствие с целите и приоритетите на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г., която от своя страна кореспондира с изискванията на *Директива 75/442/ЕЕС за отпадъците, Директива 91/689/ЕЕС за опасните отпадъци и Стратегията на общността за управление на отпадъците COM(96) 399 final.*

Програма за управление на отпадъците на община Смядово обхваща дейностите, свързани с отпадъците, изведени и приоритизирани на база идентифицираните проблеми, които общинското ръководство трябва да реши, за да се постигне екологосъобразното им управление. Разработването на общинска програма за управление на дейностите по отпадъците се явява един от най – важните инструменти за прилагането на законодателството по управление на отпадъците на местно ниво.

1.1. ОБХВАТ

Настоящата програма обхваща всички дейности, свързани с управлението на отпадъците, формирани на територията на Община Смядово. Програмата разглежда процесите от образуването на отпадъците до тяхното крайно обезвреждане, а именно:

- видът на отпадъците и тяхното образуване;
- количества и характеристика на отпадъците;
- начин на събирането и използвани съдове;
- транспортиране и използвана техника;
- рециклиране и оползотворяване;
- обезвреждане на отпадъците.

Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово е с период на действие 2009-2013г. Изготвен е анализ на съществуващото състояние по отношение управление на отпадъците, на база който са идентифицирани проблемите и са формулирани целите. Разработен е План за действие, в който са посочени необходимите мерки в близка и в средно-срочна перспектива, отговорните институции и необходимите финансови средства за обезпечаване на програмата. Същата е отворен документ, изпълнението на който се отчита във връзка с планираните мерки и действия и тяхната обезпеченост.

1.2. ПРИНЦИПИ

Заложените принципи в Програмата се базират на концепцията за управление на дейностите по отпадъците и концепцията за устойчиво развитие, целяща:

- Чиста и здравословна околна среда;
- Рационално използване на наличните суровини;
- Интегрирано управление на отпадъците;

- Пълна отговорност и спазване на принципа “замърсителя плаща”;
- Участие на обществеността.

Програмата се основава на следните принципи за управление на отпадъците:

➤ **Устойчиво развитие**

Устойчивото развитие се дефинира като образец, който оптимизира настоящите икономически и социални ползи, без да застрашава потенциала за съществуването им в бъдеще. Устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците означава използване на природните ресурси по начин, който не ги унищожава или уврежда и не ограничава възможността да бъдат използвани от бъдещите поколения. Това налага максимално използване на възможностите за предотвратяване на образуването на отпадъци и за оползотворяване и рециклиране на вторични суровини.

➤ **Принцип на предотвратяването**

Принципът на предотвратяване се състои в ограничаване до минимум на използването на природни ресурси и намаляване на количествата и/или опасността, произтичащи от образуването на отпадъци. Същевременно достигането на по-ниски нива на образуване на отпадъци би намалило и въздействията върху околната среда, в резултат на тяхното обезвреждане. Принципа изисква възприемането на подход, отчитащ целия жизнен цикъл на продуктите и материалите, а не само фазата, когато продуктите се превръщат в отпадъци, насочващ усилията към намаляване на въздействието върху околната среда и насърчаващ оползотворяването на отпадъците и употребата на оползотворени материали с оглед опазването на природните ресурси.

Предотвратяването на образуването на отпадъци е принцип, който трябва да бъде използван както в домакинствата, така и от промишлеността, чрез внедряване на чисти технологии, намаляващи отрицателното въздействие на отпадъците при мястото на генериране.

➤ **Принцип на превантивността**

Принципът на превантивността е един от принципите, които са разработени, за да подпомогнат усилията за постигане на устойчиво развитие. Той насочва вниманието към предвиждане и избягване на потенциалните проблеми при дейностите с отпадъци, като по този начин подпомага предотвратяването на риска за околната среда и човешкото здраве.

➤ **Принцип на самодостатъчност и близост при управление на отпадъците**

Принципът на близостта изисква отпадъците да бъдат обезвреждани, колкото се може по-близко до мястото на тяхното образуване. Този принцип трябва да бъде отчитан при изграждането на системи за управление на отпадъци на регионално, национално и международно ниво. Той цели ограничаване на неблагоприятните въздействия върху околната среда, свързани с транспортирането на отпадъци. Общата цел на принципа за близостта е да бъде достигнато във възможно най-голяма степен самостоятелност при управлението на отпадъците на локално, национално и европейско ниво .

Трябва да се вземе предвид баланса между принципа на близостта и подобряването на икономическите показатели с нарастването на капацитета на съоръженията за третиране.

➤ **Йерархия на управлението на отпадъците**

Йерархията, формулирана с Общата Стратегия за управление на отпадъците в ЕС от 1996, описва предпочитаната последователност на операциите и дейностите с отпадъци , както следва:

1. Предотвратяване на образуването на отпадъци
2. Събиране и сепариране
  - повторна употреба / рециклиране /
  - оползотворяване
3. Извличане на енергия

4. Обезвреждане чрез депониране

Целта на йерархията е да илюстрира модел на интегриран подход за управление на отпадъците, като прилагането ѝ в посочената последователност ще допринесе за създаването на устойчива политика по управлението им.

➤ **Най-добри налични техники, неизискващи прекомерни разходи**

Принципът за използване на най-добрите налични техники, не изискващи прекомерни разходи е консултативен процес за вземане на решения, в който се отчитат относителните преимущества на различните възможности за управление на отпадъците, имащи отношение към опазване на околната среда на приемлива цена.

➤ **Пълна отговорност на замърсителите**

“Отговорност на производителите”

Разглеждайки жизнения цикъл на един продукт от неговото производство до края на полезния му живот се вижда, че производителят на продукта, чрез възприетите решения за дизайн и състава на съответното изделие има доминираща роля, която до голяма степен определя потенциала за образуване на отпадъците и характеристиките на последващото им управление.

Поради това, в съответствие с този принцип, производителите на продукти трябва да поемат отговорност за:

- предотвратяване и намаляване на отпадъци, образувани при производството на техните продукти;
- проектиране и разработване на продукти, които подлежат на рециклиране и не съдържат материали, представляващи риск за околната среда;
- развиване на пазари за повторната употреба и рециклирането на отпадъците, образувани след крайната употреба на пусканите на пазара стоки.

“Замърсителят плаща”

Принципът “замърсителят плаща” изисква причинителите на отпадъци да поемат отговорност за техните отпадъци, вместо да очакват, обществото да носи товара на управлението и да плаща разходите, свързани с третирането и обезвреждането им. Потенциалните разходи за опазване на околната среда и човешко здраве, свързани с образуването и третирането на отпадъците, трябва да бъдат отчитани при определяне цената на продуктите и таксите за управление на отпадъците.

➤ **Интегрирано управление на отпадъците**

Интегрираното управление на отпадъците изисква вземане на решения и прилагане на ясно определени количествени цели в рамките на една система, състояща се от законови, технически, организационни и икономически мерки, идентифицирани източници на ресурси и определени отговорности за всички участници, изпълняващи тези цели.

Интегрираното управление съчетава всички останали принципи на политиката по управление на отпадъци. То гарантира взаимодействие и оптимално съчетаване на различните методи и подходи, целящи достигане на икономически и екологически ефективно управление на отпадъците.

2. ОБЩА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ОБЩИНА СМЯДОВО

2.1. ГЕОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА НА ТЕРИТОРИЯТА НА ОБЩИНАТА

2.1.1. Географско положение

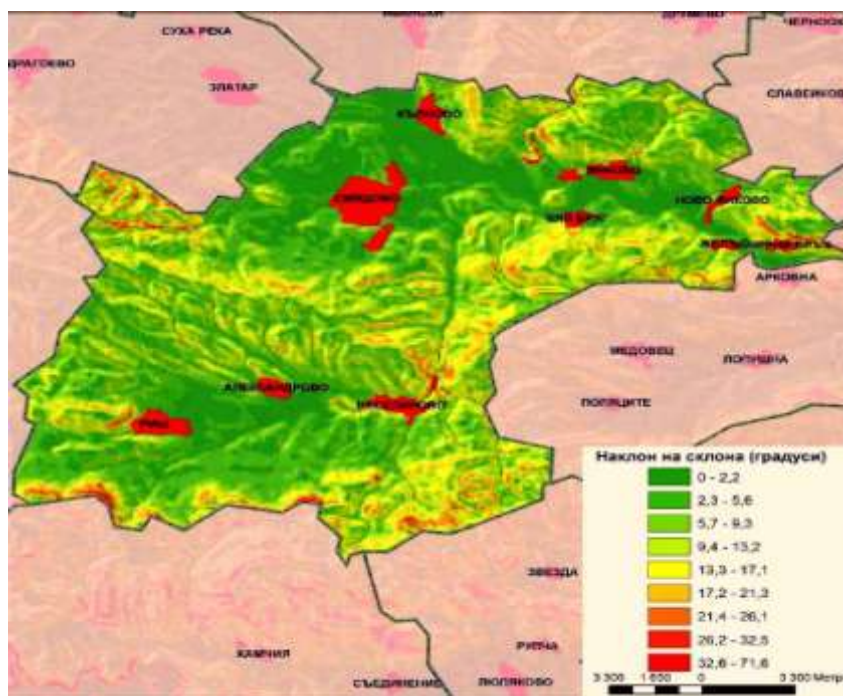
Община Смядово е разположена в полите на северните склонове на Източна Стара планина. На север тя граничи с община Шумен, на североизток с община Провадия /Варненска

област/, на изток с община Дългопол, на юг с общините Руен и Сунгурларе /област Бургас/, на запад с община Върбица и на северозапад с община В.Преслав. През общинския център Смядово преминава ж.п.линия Шумен – Комунари с гари в: гр. Смядово, с.Бял бряг и с.Жълд, която свързва Северна и Южна България. Пътната мрежа е добре развита. Главни пътни артерии са: третокласен път Шумен-Айтос-Бургас, който минава през селата Кълново, Янково и Жълд и второкласен път Шумен-Карнобат, който минава непосредствено до град Смядово, през с.Веселиново и свързва Северна и Южна България. На разстояние 25 км. от гр.Смядово преминава ЖП магистрала София-Варна.

2.1.2. Топографска характеристика

Средната надморска височина на територията на общината е 251 м. Територията на общината има равнино-хълмист и нископланински релеф. На север е разположена широката долина на р.Камчия, която е главна отводнителна артерия и местен ерозионен базис за реките в общината. Релефът около долината е равнинен, с наклони на терена от 0 до 5-8°. Североизточно от долината на р.Камчия се издигат склоновете на Роякско-Провадийското плато, като средните наклони на склоновете на платото са от 8 до 15°, но на места по стръмните дерета наклоните на терена се увеличават до 20-25°. В източна посока долината на р.Камчия постепенно се стеснява и формира Аркотинския пролом между Роякско-Провадийското плато и Лопушненските възвишения. На източната граница с Община Дългопол се намира най-ниската точка в релефа на територията на общината (70м.). На юг от долината на р.Камчия се издига Драгоевска планина (вр. Отъна,609м.), която е част от Предбалкана. Главното било на планината представлява широко отворена на североизток дъга, а склоновете ѝ имат наклони от 8 до 23°. Между с.Веселиново и гр.Смядово Драгоевската планина е проломена от р.Брестова, която заедно с нейните притоци отводняват Ришката котловина. Дъното на котловината има относително заравнен релеф със средни наклони от 0 до 3°, но в периферията наклоните се увеличават до 5-8°.

Разнообразния релеф на територията на общината оказва влияние не само върху останалите природни компоненти (климат, води, почви, растителност и животински свят), но и върху пространственото развитие на селищната мрежа и на транспортните връзки. В северната равнинна част са разположени гр. Смядово и с.Кълново, в източната част по долината на р.Камчия – селата Бял бряг, Янково, Ново Янково, Желд и Черни връх, а в Ришката котловина – селата Веселиново, Александрово и Риш.

Климатът е умереноконтинентален. Под въздействието на планинските масиви, острият характер на климата е смекчен. За това голяма роля играе и близостта до Черно море, чието влияние се усеща чрез долината на р.Камчия.

2.1.3. Поземлени и горски ресурси

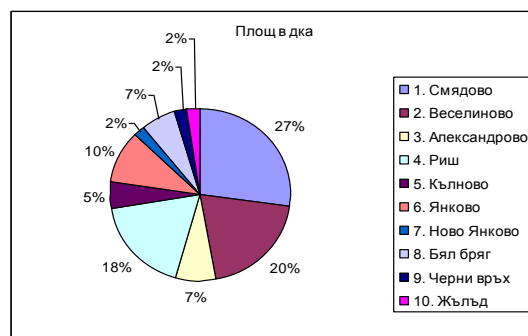
Територията на Община Смядово възлиза на 353 765.677 дка. Селскостопанският фонд е 156 678.320 дка (44,2%), а горския фонд – 177 642.000 дка (50,2%), включващ: Държавен горски фонд – 167 765.000 дка, Общински горски фонд – 8 885.000 дка, Горски фонд (частна собственост) – 955.000 дка и Горски фонд (училищни гори) – 37.000 дка. Наличният агроекологичен потенциал на територията на Община Смядово се оценява като благоприятен за специализацията в производството на зърнени култури (пшеница, ечемик, царевица), технически култури (слънчоглед, етерично-маслени култури), за развитие на тютюнопроизводството, овощарство, лозарство и за отглеждане на фуражни култури.

Територията на общината обхваща землищата на гр.Смядово и на още девет села, както следва:

Териториално разпределение на земите в Община Смядово по землища е представено в таблица №1.

Таблица №1

Землище	Площ в дка
1. Смядово	96151.099
2. Веселиново	71315.584
3. Александрово	24363.750
4. Риш	64127.437
5. Кълново	17498.986
6. Янково	34980.605
7. Ново Янково	6891.539
8. Бял бряг	23030.914
9. Черни връх	7761.839
10. Жълъд	7643.924
Общо:	353 765,677

2.1.4. Водни ресурси

Речната мрежа в общината принадлежи към Черноморската водосборна област, а интегрираното управление на водните ресурси се администрира от Басейнова дирекция за Черноморски район гр.Варна и РИОСВ – гр.Шумен. С най-голямо стопанско и климатично значение е р.Голяма Камчия, чийто водостроен басейн е 5358 кв.м. Други със значително значение са реките: р.Брестова, която събира водите си от Ришката котловина и нейния ляв приток - река Смядовска. Притоци на р. Камчия са р.Брестова и Кремен дере. С изключение на реките Голяма Камчия и Брестова, повечето реки в общината са къси и с непостоянен отток. Модулът на оттока се увеличава закономерно от север на юг (от 2-4л/сек/км² до 6-8 л/сек/км²), което е свързано преди всичко с изменението на релефа и климатичните условия в същата посока. Преобладава дъждовно подхранване на реките (35-45%), като на подземното подхранване се падат около 25-35%, а на снежното подхранване – около 15-25%.

На територията на общината са разположени: микроязовир “Качица” с вместимост 1836 хил.м³, микроязовир с.Александрово с вместимост 1000 хил.м³, микроязовир с.Янково с вместимост 995 хил.м³, микроязовир с.Кълново с вместимост 850 хил.м³. Последните два язовира са изградени за задоволяване на селскостопански нужди.

2.1.5. Подземни природни богатства

Община Смядово е бедна на полезни изкопаеми – стопанско значение имат само пясъците и чакълите по терасата на р.Голяма Камчия за добив на инертни материали и находищата на варовици и твърд пясъчник, от които се добива строителен материал.

2.1.6. Характерна флора и фауна, защитени територии и чувствителни екосистеми.

Според биогеографското райониране на България, което е съобразено с климата и релефа за разпределението на биотата Община Смядово попада в Севернобългарски район с Предбалкански подрайон. Предбалканския район е насечен от много реки с направление север - юг, горист е и има относително повече необработваеми земи, поради което и биотата му е най-богатата в Севернобългарския район.

Общината се характеризира със сравнително добре запазена растителност. Характерна е ксерофитна и мезоксерофитна, микротермна и мезотермна растителност в ксеротермния дъбов пояс и в хълмистите равнини. В по-ниските места покрай реките коренната растителност е представена от влаголюбивите горски съобщества от бряст, върби, тополи и др., а в по-високите части растителните съобщества са представени предимно от дъбови формации – горунови, церови, благунови, дъбово-габъррови и габъррово-буково-дъбови гори. Най- голяма площ заемат горите от бук, цер и габър – общо над 60%, около 10% от площта на горите са иглолистни насаждения от черен и бял бор и 6% се падат на горите от горун и благун.

От изкуствено внесените видове най-голямо участие има акацията, след това гледичията, черния бор, шестил, клена, явора, ореха, среблолистната липа, топола, копривка и др. От тревната растителност преобладава луковидна ливадина (*Poa bulbosa* L.), пасищен райграс (*Lolium perenne* L.), трескот (*Cynodon dactylon* L.), на места и белизма (*Dichanthium*) и по-рядко садина (*Chrysopogon dryllus* L.), главно по селските мери. От храстовидните видове се срещат: обикновен и кучешки дрян, смрадлика, обикновена леска, европейски чашкодрян, обикновен глог, шипка, драка и др. От представителите на лечебните растения: коприва, лапад, лайка, лавандула, мащерка, мента, босилек, риган, бял равнец, жълт и червен кантарион, мъжка папрат, сладка папрат, живовлек, липа, люляк и др.

Поради слабото антропогенно въздействие върху природната среда, животинския свят на територията на общината е относително добре съхранен и разнообразен. По-важни представители на фауната, които обитават постоянно или временно територията на общината предимно в горските масива и имат пряко или косвено значение за ловното стопанство са: дивата свиня, благородния елен, сърната, лисицата, сивият заек, а от пернатия дивеч – фазан, яребица и пъдпъдък. В горите се срещат чакал, дива котка, катерица, сънливец, златка, белка и др. Орнитофауната е представена не само от многобройни местни видове, но и от множество прелетни птици, повечето от които са защитени видове. Значително е разнообразието от влечуги и земноводни, а във водите на реките - Голяма Камчия и Брестова се обитават от черна мряна, речен кефал, уклея, каракуда, шаран, костур, сом и други.

През 2006г. на територията на Община Смядово със Заповеди на Министъра на околната среда и водите бяха обявени следните категории защитени територии:

- Защитена местност „Дебелеца”, в землището на с.Веселиново – с цел на опазване на вековна букова гора и естествени находища на растителни видове: волски език, мъжка папрат, женска папрат, бодлив залист и подезичен залист с площ 288.754 дка (Зап.№РД-313/30.05.2006г.);

- Защитена местност „Челеклията”, в землището на с.Веселиново – с цел опазване местообитание от типа „панонски гори” и находища на червен божур, понтийска ведрица и момкова сълза с площ 224.248 дка (Зап.№РД-312/30.05.2006г.);

- Природна забележителност „Скока”, в землище на с.Веселиново – с цел опазване на характерен ландшафт, включващ: скални венци, водопад, забележителни карстови и скални образувания, включително скално образование „Софрата” с площ 1110.350 дка (Зап.№РД-314/30.05.2006г.);

2.2. АДМИНИСТРАТИВНО-ТЕРИТОРИАЛНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Съгласно настоящото административно-териториално деление на страната гр.Смядово е общински център. В рамките на община Смядово са включени десет населени места – град Смядово и селата Веселиново, Риш, Александрово, Кълново, Янково, Ново Янково, Черни връх, Бял бряг и Жълд. По териториална близост могат да се обособят три групи населени места на територията на Община Смядово, както следва:

I група – гр.Смядово и с.Кълново;

II група – с.Янково, с. Бял бряг, с. Ново Янково, с.Желд и с.Черни връх;

III група – с.Веселиново, с.Риш и с.Александрово.

Съгласно утвърдената от Общински съвет Смядово структура на общинската администрация, отговорно звено за управлението на отпадъците е Дейност “Чистота” с четирима специалисти, които координират и контролират дейностите по събиране, съхранение, превоз и обезвреждане на битови и строителни отпадъци. В общинска администрация Смядово към Дирекция “Обща администрация” е назначен главен специалист “Еколог”, които отговаря за дейностите, свързани с опазване и подобряване на околната среда в общината. Отговаря по всички дейности, свързани с екологията в Община Смядово, по изпълнение на предписания и указания от РИОСВ Шумен и МОСВ;

2.3. СОЦИАЛНО-ДЕМОГРАФСКА ХАРАКТЕРИСТИКА

2.3.1. Население

Населението на Община Смядово към 15.06.2009 год. по настоящ адрес е 7 646 души, от които в гр.Смядово живеят 4 305 души, а по селата 3 341, съгласно таблица №2.

Таблица №2

№ по ред	Населено място	Постоянен адрес	Настоящ адрес
1.	Гр.Смядово	4321	4305
2.	С.Александрово	61	77
3.	С.Бял бряг	282	284
4.	С.Веселиново	757	773
5.	С.Желд	75	76
6.	С.Кълново	123	217
7.	С.Ново Янково	139	141
8.	С.Риш	921	821
9.	С.Черни връх	130	168
10.	С.Янково	790	784
	О Б Щ О :	7509	7646

2.3.2. Демографска характеристика

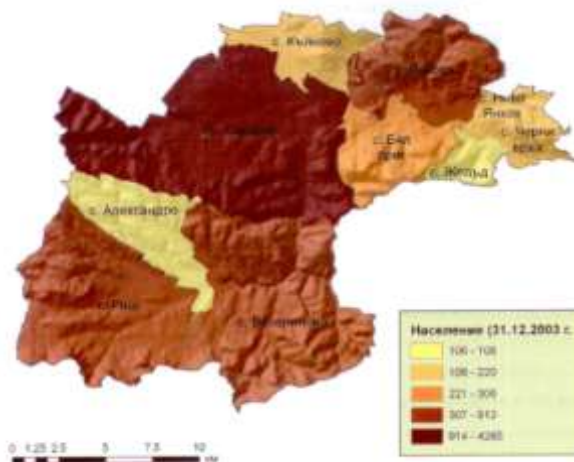
Демографската тенденция характерна за страната се наблюдава и в Община Смядово. Естественят прираст на населението е отрицателен. Съществува и голяма миграция към областните центрове Шумен и Варна. Основната причина е липсата на работа.

Вътрешно-териториалният анализ на демографското развитие показва редица неблагоприятни тенденции, характерни за селското население общо в страната. За всички населени места в общината се наблюдава тенденция към намаляване на населението (виж диаграмата). За общината е характерно и по-бързия темп намаляване на населението за периода 1999-2003г. Това е характерно и за населението на всички общини в областта, с изключение на Община Шумен. Това се дължи на концентрацията на административни и производствени дейности в областния център и съответно изоставането на останалите общински центрове в развитието на инфраструктурата и производствените дейности.

Общината се класифицира като селска. На територията на Община Смядово преобладават селищата под 200 жители и от 200 до 499, като съответно са 4 и 2 на брой. В тях живеят 14% от жителите на общината. Три на брой са селищата с население между 500 и 999 жители, това са: Веселиново, Риш и Янково. В тях живеят 33% от населението на общината. Групата на селищата над 1000 жители е представена от град Смядово и делът на градското население е 53%.

Карта за населението

От тенденциите в динамиката на основните демографски процеси – брачност, разводимост, раждаемост и смъртност се определя отрицателния естествен прираст и влошеното демографско състояние на общината. През изследвания период 1999-2003г. нивото на брачност не е нарастнало, наблюдава се тенденция към застаряване на населението, а при брачността стойностите на разводимост в общината се запазват – 0,8‰, т.е. не намаляват. Наред с негативните тенденции в динамиката на брачността и разводимостта, през последните години има трайна тенденция към намаляване на раждаемостта в общината. Коефициентът на раждаемост е 8.1‰, срещу 9,6‰ за областта и 8,6‰ за страната. С коефициент по-висок или равен от средния за общината, областта и страната се открояват с.Янково (10.7) и гр. Смядово (9.6).

През последните 15 години се отбелязва трайна тенденция към поддържане на високи стойности на смъртността в общината. Коефициентът на смъртност (19.6‰) е по-висок от този за областта – 14.6‰ и за страната 14.3‰. С коефициент по-висок от средния за общината изпъкват селата Кълново (40.9) и Бял бряг (35.9), а с по-нисък селата Желъд (18.5), Янково (18.5) и Александрово (18.5). Динамиката и нивото на детската смъртност са важни показатели за жизненото равнище в общината. Стойностите на този показател бележат постоянно нарастване през последните години. Детската смъртност в общината е 30.8‰, което е почти два пъти по-голяма от тази за областта (17.7) и почти три пъти по-голяма от тази за страната (12.3). Горепосочените данни са обобщени в таблица №4.

Област/ община	Брачност		Разводимост		Раждаемост		Смъртност		Детска смъртност		Естествен прираст		
	година	1999г.	2003г.	1999г.	2003г.	1999г.	2003г.	1999г.	2003г.	1999г.	2003г.	1999г.	2003г.
Шумен		4.3	3.5	1.2	1.5	10.1	9.6	14.4	14.6	16.8	17.7	-4.3	-5.0
Смядово		2.5	2.5	0.8	0.8	8.4	8.1	21.5	19.6	44.8	30.8	-13.1	-8.5

Важен фактор за определяне на прогнозните количества отпадъци, които ще се генерират на територията на общината в средносрочен и дългосрочен аспект е отрицателния естествен прираст, т.е. намаления демографски потенциал на общината.

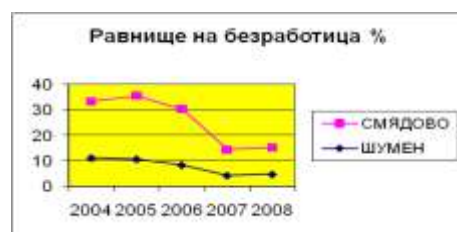
2.3.3. Трудова заетост

Равнището на безработица в общината следва тенденцията към намаляване през периода от 2006г. до 2008г. през последните години, но с по-бавен темп в сравнение с равнището на безработица за Община Шумен. Основните причини за поддържане на нивото на безработица в общината са както от икономически, така и от демографски характер.

Сравнителна таблица за равнището на безработица за Община Шумен и Община Смядово

Таблица №5

Равнище на безработица (%)					
	2004 г.	2005 г.	2006г.	2007г.	2008г.
За Община Шумен	11.2	10.74	8.43	4.37	4.81
За Община Смядово	22.19	24.83	21.98	10.17	10.57
Брой регистрирани безработни в Община Смядово	716	801	709	629	341

Намалението на средногодишния процент безработни се дължи предимно на провежданите мероприятия по разкриване на програми за временна заетост например: „от социални помощи към заетост“, „Помощ при пенсиониране“ и др., които обхващат предимно безработни без или с ниска квалификация и образователен ценз.

През 2009г. се наблюдава леко увеличение на равнището на безработица в Община Смядово, като от 10,17% към м.Декември 2007г. до 13,36% на безработица към 31.05.2009г. Според данни от Бюрото по труда гр. Шумен равнище на безработицата в Община Смядово към 31.05.2009г. е следното:

Регистрирани ВСИЧКО:	431
В това число:	
- жени	293
- с работническа квалификация	97
- специалисти	37
- с висше образование	13
- младежи до 29 г.	55
Включени в курс за преквалификация	0
Постъпили на работа	25
Свободни работни места	16
Икономически активно население	3226
% на безработицата	13,36

Трудовите възнаграждения в Община Смядово отстъпват от тези за страната, като през 2003г. средната годишна заплата в общината е 2 463лв., при 3 280лв. за страната.

Процентното разпределение на населението градско:селско е съответно 56:44.

В сектора на селското и горско стопанство в икономиката на Община Смядово с най-голям дял наети лица са гр.Смядово (20%) и с.Янково (10.2%). Следват селата Бял бряг (1.1%),

Веселиново (0.7%), Кълново (0.2%) и Риш (0.2%). С водещ дял наети лица в сектора на индустрията се отличават гр.Смядово (почти 20%) и с.Янково (0.5%). Дяловете на останалите населени места са незначителни. В сектора търговия и услуги, наетите лица от град Смядово представляват около 30%, следвани от тези от с.Веселиново (3.8%), с.Риш (3.1%), Янково (2.4%), Александрово (0.9%) и Бял бряг (0.4%).

Средната работна заплата в промишленият отрасъл в Община Смядово е с 25% по-ниска от средната за страната. Относителният дял на наетите в промишления отрасъл в Община Смядово е по-нисък с 28% от средния за страната. Нетните приходи от продажби на предприятията на един жител в Община Смядово са едва 9 % от тези за страната. Броят на работещите в промишленият сектор наброяват 488 души.

2.4. ИКОНОМИЧЕСКО РАЗВИТИЕ НА ОБЩИНАТА. СТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ.

2.4.1. Икономическо състояние на общината.

Приходоизточниците в общинския бюджет са собствени приходи, субсидии от Републиканския бюджет и трансфери.

Собствените приходи са данъчни и неданъчни. В неданъчните приходи е включена таксата за битовите отпадъци. Има обособени приходни параграфи за постъпване на суми от приходи от такси и глоби по Закона за опазване на околната среда.

Община Смядово изготвя своите бюджети, поемайки ангажименти за осигуряването на условия за работа в бюджетните структури, обезпечаване на социалните услуги на населението като това е предвидено в стратегическия план за развитие на общината.

Някои от мерките, които се използват за постигането на тези цели:

- мобилизиране и пълноценно използване на местните общински ресурси (човешки, финансови, материални, природни);
- привличане на национални и чуждестранни инвестиции в общината;
- коопериране и сътрудничество между Община Смядово и останалите общини.

Приходите на Община Смядово се формират от субсидии от Републиканския бюджет и собствени приходи. За периода 2004 -2005 год. в процентно съотношение те се разделят така:

Таблица №6

Видове приходи	2004 г.	2005 г.	2006 г.	2007 г.
Собствени приходи	296 285	312 634	407 056	637 609
Субсидии от РБ	2 279 432	2 238 892	2 823 405	2 869 410
Общо:	2 575 717	2 551 526	3 230 461	3 507 019

Анализирайки изпълнението на бюджетите през последните години на Община Смядово е видно, че то протича с известни затруднения.

2.4.2. Водоснабдяване, канализация и третиране на отпадъчни води.

Водоснабдяване

За разлика от страната, където повърхностните води са основния ресурс и осигуряват средно 76% от сумарното водовземане, Община Смядово разчита изцяло на подземни водоизточници. Водоснабдяването за питейно-битови и промишлени нужди в общината се осъществява посредством 11 бр. каптажи, 9 бр. шахтови кладенци и 3 бр. тръбни кладенци.

Във всяко населено място има изградени напорни резервоари - за селата по един, а за града 3 бр. /общо 12 бр./. Дължината на външната водопроводна мрежа е около 30 км., като 75% от нея е изпълнена от етернитови тръби, а останалите са стоманени. Вътрешната водопроводна мрежа е с обща дължина около 110 км., като 90% от нея са етернитови тръби. Големи загуби

има по трасето в гр.Смядово – от 375 хил.куб.м подадена вода полезноизползваната е едва 158 хил. куб.м или едва 42,13%. В останалите населени места отношението подадена – полезноизползвана вода е в границите на нормалното. Най-голяма е водопроводната мрежа в гр.Смядово – 56 км, следвана от с.Риш - 19 км.

Водопроводната мрежа на територията на общината е остаряла, с изтекъл амортизационен срок - по голямата част от нея е строена преди 60г. Водното количество е достатъчно, но при сухи години не достига поради големите загуби по трасето. Село Янково се водоснабдява от шахтов кладенец. Водната маса е достатъчна, но качествата ѝ са с влошени показатели. За осигуряване на населението на с.Янково с вода с по-добри показатели през 2007г. се реализира проект: «Допълнително водоснабдяване в с.Янково» на стойност 500 000 лв..Финансирането е осигурено от Министерството на регионалното развитие и благоустройство.

Необходимо е да се финансира изработването на главния гравитачен водопровод и други ремонтни работи по съоръженията на водоснабдяването.

Независимо от високата степен на изграденост на водоснабдителната мрежа не е постигнато оптимално задоволяване на нуждите от питейна вода. Причините за това са използването на питейни води за поливане на градини и селскостопански площи от водопреносната мрежа, кражби на вода и големи загуби по водопреносната мрежа.

Средното водно обезпечаване на един жител от общината е 122 л. на денонощие.

Контролът върху качеството на питейната вода се извършва от РИОКОЗ, чрез периодични пробонабирания от помпените станции. Пробите се изследват по физико-химични (цвят, мирис, вкус, мътност, рН, окисляемост, амоняк, нитрати, нитрити, хлориди) и микробиологични показатели (общ брой микроорганизми и коли форми).

Канализация

Докато водоснабдителната инфраструктура е сравнително добре развита и централизираното водоснабдяване обслужва почти цялото население на общината, то степента на изграденост на канализационните мрежи е на много ниско ниво.

Частична канализация има само в гр.Смядово. Изградената до момента улична канализационна мрежа е 13 205м., с 2 колектора с възможност за заустване на главни клонове от северната и южната част на града.

Общината има 31 работни проекта за канализации в гр.Смядово, с обща дължината 6794м. , по които по изпълнение на проект: „Канализационна мрежа на гр. Смядово ” с осигурено финансиране от ПУДООС през 2008г. е изградена канализационна мрежа на следните улици: ул. „Иван Вазов” – 461м.; ул. „Г.С.Раковски” – 381м.; ул. „Цар Калоян”- 350м.; ул. „Черноризец Храбър” и ул. „З.Величков” – 409м., ул. „Владайско въстание” – 261м. и улиците „Марица”, „Баба Донка”, „П. Волон” – 392м. или с обща дължина – 2254м. на обща стойност 2 299 997,57лв. с изпълнител „Булстрой – инженеринг” ЕООД гр. Пловдив. По същия проект ще се изгради канализационна мрежа по ул. „Акация”, „Партизанска” и „Начо Гайдов”.

През 2008г. са изготвени технически проекти за изграждане на канализационна мрежа в гр. Смядово за 51 улици с обща дължина 16 201м. и 1 колектор с дължина 470м. и се кандидатства по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013” с цел осигуряване на финансиране за постигане на 100% изграденост на канализационната мрежа.

В населените места извън Смядово няма изградена канализационна мрежа, повечето домакинства събират отпадните си води в септични ями. Но често срещано явление и заустването на отпадни води директно на улици, дерета, реки и др., което води до голямо замърсяване. На такова замърсяване са подложени р.Смядовска и р. Брестова, а от тях и р.Голяма Камчия.

Отпадъчните води от канализационната система на гр.Смядово се заустват от една точка в река Брестова, съгласно разрешително №200301/15.07.2005г. издадено на “ВиК” ООД гр. Шумен от Басейнова дирекция Черноморски район с център Варна.

На територията на община Смядово има изградена ГПСОВ, която при приватизацията остава собственост на частна фирма „Дивал – 59” ЕООД гр.София отдадена под наем за

експлоатация от "Еловица" АД Габрово. Тя е предназначена да пречиства промишлени отпадни води от Химически завод Смядово. Пречиствателният ефект е 100%, но поради липса на химически замърсители през последните 13 год. известно време е работила с непълен капацитет само на механично стъпало и пречиствала битови отпадни води на "Еловица" АД Габрово и от градската канализационна мрежа, а в момента не функционира. От 2008г. ГПСОВ е собственост на «Мега-груп» АД гр. Варна. Необходимо е прехвърляне на собствеността на ГПСОВ и цялостен ремонт на сградите и съоръженията.

2.4.3. Използвани енергоносители, начин за отопляване.

Основните енергоносители, които се използват на територията на Община Смядово са дърва, въглища и нефта. Населението основно използва дърва за отопляване, а нефта и въглищата се използват за отопляване на държавните и обществени сгради, които ползват парна инсталация за отопление.

2.4.4. Промисленост, търговия и услуги.

Съгласно критериите за определяне на районите за целенасочено въздействие и териториалния им обхват община Смядово попада в изостанал селски район. Според анализът на статистическите данни по отношение на повечето отрасли и икономически дейности Община Смядово се включва в групата общини с малък икономически принос за нейното развитие.

Предприятията на територията на общината са изцяло частна собственост и са в категорията малки и средни. Намират се предимно около град Смядово (от наличните 14 предприятия 12 са на територията на град Смядово). Някои от тях са: „Смеда“ АД, „Еловица“ АД, „Булмат“ АД, „Жаклин кокет“ ООД, „Вела“ АД, цех „Бозов“, ЕТ „Кимпекс 91“, „Байфа“ АД, „Сибиел“ ООД, „Евротранс“ ООД и др. Има тенденция към нарастване броя на предприятията в сравнение с предходни години.

По-важни фирми в Общината:

Подотрасъл химическа промисленост:

„Максам –България“ АД гр.Габрово – производство на взривни материали;
„Булмат“ ООД гр.Габрово – производство на бои и лакове.
„Мега –груп“ АД гр. Варна – преработка на отпадни нефтопродукти.

Подотрасъл лека промисленост:

„ТЕСИ“ ООД гр.Шумен – производство на битови електрически и газови уреди;
„ВЕЛА“ АД гр. Шумен – производство на облекла;
ЕТ „ЖАКЛИН КОКЕТ“ – производство на облекла

Подотрасъл преработвателни предприятия:

„СИБИЕЛ“ ООД гр.Смядово – дърводобив и дърводелски цех;
„ПЛАТАН“ ЕООД гр.Шумен - дърводелски цех в промишлената зона на гр.Смядово;
ЕТ „СЛАВЧО СТАНЕВ“ – дърводелски цех в с.Бял бряг;
„ИМЕКС“ гр.В. Преслав – дърводелски цех;

и други:

СВИНЕКОМПЛЕКС НА ЕТ „ВАЛЕНТИН ВАСИЛЕВ“ гр.Смядово
„БАЙФА“ АД, гр.Смядово – производство на комбинирани фуражи.

По размера на произведения брутен вътрешен продукт Община Смядово се нарежда на 255-то място сред останалите общини в страната. По брой на населението обаче общината се нарежда на 187-мо място. Този факт говори индиректно за по-ниската производителност на труда в общината в сравнение със средната за страната. Делът на стопанските сектори в

местната икономика, според композитната оценка на наети лица, нетни приходи от продажби и дълготрайни материални активи е както следва:

- търговия и услуги – 36,2%;
- селско и горско стопанство – 36,8%;
- промишленост – 27,0%.

При анализ на секторната структура на местната икономика е видно, че водещи са отраслите на селското, горско и ловно стопанство, следвани от секторите на търговията и услугите и преработващата промишленост.

2.4.5. Селско стопанство

Аграрния сектор е с най-голям принос в развитието на местната икономика. Площта на общинска земя в Община Смядово е 4102, 939 дка., от тях 49% са обработваема земя. Овощните градини представляват 6,1% от общинската земя. С най-голям дял общинска земя е с.Кълново (40%), а с най-малко с.Жълъд (под 1%).

На територията на Община Смядово се намират земеделски кооперации, формирования и физически лица, както следва:

- гр. Смядово - Кооперация "Голяма Камчия", ЕТ "Флора-Боян Севев", СД "Радкева-Великова", „Румил агро“ ЕООД гр. Варна, „Кристиера агро“ ЕООД гр. Варна, ПК "Смядово" и физическите лица Стоян Вълчев, Руси Русев;

- с. Бял Бряг – ППЗК "Хмелника" и „МИГ-05" ООД гр. Шумен;
- с.Янково – "Румил агро" ЕООД гр.Варна, „Кристиера агро" ЕООД гр. Варна;
- с. Ново Янково, с.Черни връх и с.Жълъд – Костадин Атанасов и други.

Основните селскостопански култури, които се отглеждат на територията на общината са: пшеница, ечемик, царевица и слънчоглед.

Въпреки кризата в родното животновъдство, броят на различните селскостопански животни на територията на Община Смядово нараства. През трите последни години се забелязва покачване броя на едрия рогат добитък, овцете, козите, свинете и пчелите, отглеждани от частни стопани. По – големи животновъдни обекти, които функционират на територията на общината са: Свинокомплекс на ЕТ „Валентин Василев“, Ферма за едри преживни животни в с.Янково на „Румил"АД, Ферма за едри преживни животни в с.Александрово на Зийнеб Шефкет Мехмед, Овцеферма в гр. Смядово на Георги Васков Георгиев.

2.4.6. Туризъм

Община Смядово има много красива природа и богато историческо и културно наследство и съществуват благоприятни условия за развитие на алтернативен туризъм (еко, селски и др.) За съжаление в общината няма развит туризъм. Наличието на ДГС „Смядово“ е предпоставка за развитие на ловен туризъм.

Предпоставка за развитие на екологично-познавателен туризъм са обявените през 2006г. със Заповеди на Министъра на околната среда и водите следните категории защитени територии:

- Защитена местност „Дебелеца“, в землището на с.Веселиново – с цел на опазване на вековна букова гора и естествени находища на растителни видове: волски език, мъжка папрат, женска папрат, бодлив залист и подезичен залист с площ 288.754 дка (Зап.№РД-313/30.05.2006г.);

- Защитена местност „Челеклията“, в землището на с.Веселиново – с цел опазване местообитание от типа „панонски гори“ и находища на червен божур, понтийска ведрица и момкова сълза с площ 224.248дка (Зап.№РД-312/30.05.2006г.);

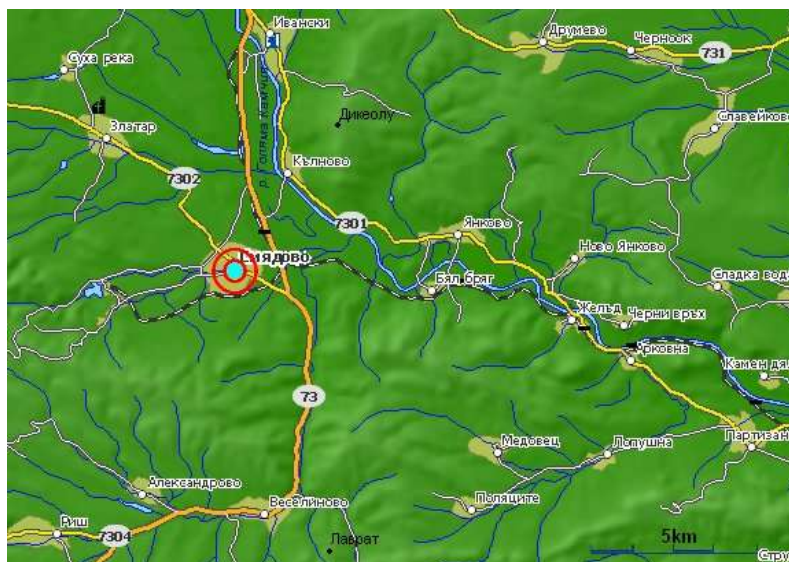
- Природна забележителност „Скока“, в землище на с.Веселиново – с цел опазване на характерен ландшафт, включващ: скални венци, водопад, забележителни карстови и скални образувания, включително скално образование „Софрата“ с площ 1110.350 дка (Зап.№РД-314/30.05.2006г.);

Готов туристически продукт за екодневни посещения са екотуристическите пътеки в ПЗ „Скока“, в землището на с.Веселиново, изградени по проект: „Изграждане на екотуристически маршрут до местността „Софрата“ с.Веселиново“ на стойност 59 948,80лв. осигурени от ПУДООС - гр. София.

През последните години се наблюдава тенденция за изграждане на къщи за гости в селата Александрово, Веселиново и Черни връх.

2.4.7. Транспортна инфраструктура и връзки.

Община Смядово се характеризира с два основни вида транспорт: автомобилен и ж.п. за превози на товари и пътници. По начин на използване автомобилният транспорт се дели на държавен за общо ползване и ведомствен. Цялата дейност на обществения автотранспорт се ръководи от “Шумен – Пътнически автотранспорт” ООД – Шумен. Маршрутното разписание включва автобусни линии до всички населени места в Община Смядово, като с най-голяма честота са курсовете до гр.Шумен, с.Риш и гр.Върбица. През общината преминава железопътна линия Шумен-Комунари, обслужваща гр. Смядово и две села – Бял бряг, Желъд и има връзка и до военно поделение и бившите химически заводи (с дължина 26,4км.), второкласен път 73 Шумен-Карнобат, които свързват Северна и Южна България и третокласен път Шумен – Бъргас. Товаропотоците по ж.п. транспорта са съсредоточени главно в направлението: Шумен – Комунари, които се състоят предимно от строителни материали и селскостопански продукти. На 25км. от гр.Смядово преминава ж.п. магистрала София – Варна.

2.5. ЕКОЛОГИЧНА ХАРАКТЕРИСТИКА

Географските и икономогеографските фактори са благоприятствали за запазването на чиста околна среда в община Смядово. На територията на общината няма големи промишлени предприятия, които да замърсяват почвата, въздуха и водите. Това добро състояние на екологичната обстановка в общината отчасти се дължи и на икономическите промени настъпили в индустрията и селското стопанство в региона.

Факторите, влияещи върху екологичните качества на околната среда в община Смядово са: автотранспорт, обществено-битови отоплителни източници и промишлени дейности, които на този етап са по-незначителни. Елементи на въздействие върху човешкото здраве са газовете, съдържащи серни и азотни окиси, оловни и серно-кисели аерозоли, прах, малки метални частици; отпадъчните промишлени води, съдържащи масла, разтворители, нефтопродукти, ароматични вещества; твърдите битови отпадъци; транспортните шумови нива. Те въздействат токсично на кръвоносната, кръвотворната и дихателната система.

По качеството на атмосферния въздух община Смядово се характеризира с нисък потенциал на замърсяване – няма установено превишаване на ПДК, климатичните условия не благоприятстват задържане и събиране на атмосферни замърсители в приземния въздушен слой.

Качеството на питейните води е задоволително, повърхностните води отговарят на нормите за съответната категория. Основните проблеми за нормално водоснабдяване в района произтичат от състоянието на водопроводната мрежа, която е технически амортизирана с висока степен на аварийност и големи загуби на вода, което налага реконструкция и/или подмяна на водопроводните мрежи. Много висок екологичен риск създава ненапълно изградената канализационната мрежа в гр. Смядово (25%) и липсата на такава в останалите населените места в общината, което води до замърсяване на водните обекти с битово-фекални води и почвите. Източник на замърсяване на повърхностните и подпочвени води е и използването на торове и препарати за растителна защита в земеделието .

Един от основните екологични проблеми на общината е свързан с отпадъците. Той включва наличието на нерегламентирани сметища, изчерпване на капацитета на общинското депо за ТБО и необходимата инвестиция на закриването му, липсата на депо за строителни отпадъци, неоползотворяването на органичния отпадък, смесването на рециклируемите отпадъци с ТБО, образуването на локални сметища най-често около водни обекти и ниските приходи от такса “Битови отпадъци”, които не покриват разходите по услугите, свързани с битовите отпадъци.

Отпадъците не само повърхностно замърсяват околната среда, но и ограничават използваемостта на земята, създават хигиенни проблеми и дразнят естетическите възприятия на хората. В резултат на протичащите в периода на натрупването им физични, химични и биологични процеси, те се превръщат в многофакторен замърсител на околната среда, оказващ силно негативно въздействие върху повърхностните и подземни води, въздуха и почвите, с което създават сериозен здравен риск за населението. От друга страна отпадъците са ценен енергиен и суровинен източник и тяхното минимизиране и повторната употреба води до съхранение на природни ресурси.

Ето защо управлението им е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база, и не на последно място висока обществена отговорност.

Новата и ефективна стратегия за управление на твърдите битови отпадъци ще:

- повиши привлекателността на града и околностите му;
- намали и предотврати риска за здравето на хората;
- подобри състоянието на околната среда и нейната привлекателност;
- намали замърсяването и потреблението на природните ресурси (реки, води и почви) за сметка на преработка на отпадъци;
- подобри условията за икономическо развитие и чистотата в населените места;
- подобри условията за развитие на селското стопанство в общината, например чрез производство на компост от органични отпадъци;
- подобри качеството и разшири обхвата на предлаганите услуги по третиране на отпадъци;
- подобри условията за развитие на туризма;
- подобри заетостта.

С настоящата програма се цели постигане на баланс между стратегия за управление на отпадъците, насочена към изискванията на европейските стандарти, необходимите средства за осъществяване на приоритетите и положителния ефект от това върху няколко сфери от живота в Общината.

3. СЪЩЕСТВУВАЩО СЪСТОЯНИЕ И ПРАКТИКИ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

3.1. ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ.

Генерирането на отпадъците и количеството, което постъпва на депото зависи от много фактори, от които най-важни са: броя на местното население; количеството отпадък, генериран на човек от населението; характеристика на отпадъка и количеството отпадък, което се предава за рециклиране.

Доброто управление на събирането и депонирането на отпадъците е основна необходимост за всеки град, с оглед осигуряването на чиста и здравословна среда за неговите жители.

За вземането на решение относно стратегията на управлението на отпадъците е много важна оценката на качеството и състава на генерираните отпадъци, което пък от своя страна дава възможност за оценка на риска от замърсяване на въздуха, водите и почвите.

Образуваните отпадъци на територията на община Смядово можем да разделим в следните основни групи:

- ✓ Битови отпадъци и отпадъци от почистването на улици;
- ✓ Строителни отпадъци;
- ✓ Селскостопански отпадъци;
- ✓ Промислени отпадъци;
- ✓ Опасни отпадъци;
- ✓ Масово разпространени отпадъци

Наличната информация за данните за отпадъците в Община Смядово е неточно и относителна, тъй като количествата на битовите отпадъци се определя на база транспортните документи. На общинското депо няма автоматична везна за определяне на точните количества ТБО, които се депонират на депото.

В града се изхвърлят предимно смесени битови отпадъци от домакинствата и по-малко биоразградими отпадъци, докато в селата отпадъци, са предимно от органичен произход. Наличието на животински торове отпадъци и липсата на инсталации за преработка и обезвреждане става постоянен проблем в общината. Масова е практиката тези отпадъци да се изхвърлят в дерета, покрай реки, зелени площи и др.

Незначителен е делът на опасните отпадъци от домакинствата: батерии, лекарства, луминисцентни лампи, акумулаторни батерии и др.

3.1.1. Битови отпадъци

Съгласно дефиницията в §1 т.2 от Закона за управление на отпадъците „Битовите отпадъци“ са отпадъците, които се получават в резултат на жизнената дейност на хората по домовете, в административни, социални и обществени сгради. Към тях се приравняват и отпадъците от търговски обекти и съпътстващите производството занаятчийски дейности, обекти за отдих и забавления, които нямат характер на опасни отпадъци и в същото време тяхното количество или състав няма да попречи на третирането им съвместно с битовите.

От 2008г. в Община Смядово се въведе система за организирано сметосъбиране на твърди битови отпадъци, която обхваща всички населени места в общината. През периода 2004 - 2007г. средното общо генерирано количество битовите отпадъци за гр.Смядово е около 5735 м³, средната норма на натрупване за жителите на гр.Смядово варират в границите между 1,28 –

1.33 м³/жител/година, а дялът на населението обслужвано от системата за събиране на отпадъците е 54,8%. Отчетените високи общи количества генерирани отпадъци на глава от населението са резултат предимно от начина на живот и поминъка в общината – населението се занимава предимно със земеделие и животновъдство – браншове при развитието на които се генерират значителни количества отпадъци, голяма част от които биоразградими.

Оценката на количеството БО в Общината е твърде трудна. Към настоящият момент на депото за ТБО липсва кантар за количествено измерване /претегляне/ на приеманите отпадъци. Количеството на събраните отпадъци от града се отчитат по броя отчетени курсове в зависимост от вместимостта /обема/ на транспортираните съдове за отпадъци, резултатите от тази отчетност са неточни /относителни/. За останалите населени места, където до 2008г. няма организирано сметосъбиране количеството на образуваните отпадъци се изчислява на база норма на натрупване – 0,64 м³/ж/год. от таблица 1.2 съгласно Ръководство за определяне броя и вида на необходимите съдове и техника за събиране и транспортиране на отпадъците, издадено от МОСВ.

Генерираните ТБО за периода от 2004 -2007

Табл. №7

По години	Генерирани ТБО, куб.м. от града	Генерирани ТБО, куб.м. от селата
2004	5736	2371
2005	5652	2344
2006	5594	2314
2007	5956	2261

През отчетения период се наблюдава принципна тенденция към плавно намаляване на количествата отпадъци, което се дължи както на ниския жизнен стандарт и високия процент на безработицата, така и на факта, че част от отпадъците се оползотворяват, например с остатъците от храни се изхранват животните, отглеждани в собствения двор. Друг фактор за намаление на отпадъците е повишения контрол от страна на общинската администрация върху информацията и отчетността за битовите отпадъци и дейностите, свързани с тяхното управление. От данните, посочени в табл. 7 е видно, че количеството на отпадъците през 2007г. се покачва, което се дължи на въведено организирано сметосъбиране в с.Кълново.

Липсата на кантар и охрана на депото са основните причини данните по отчитането на отпадъците да не са точно. При насочване на битовите отпадъци за депониране на регионално депо, където отпадъците ще се измерват преди приемане на депото ще се получат точни и актуални данни за количествата битови отпадъци, които се събират от територията на общината. Източниците на достоверна информация за количествата битови отпадъци са отчетите на фирмата, която извършва сметосъбиране и сметоизвозването и информацията от регионалното депо.

С цел изпълнение на ангажиментите, поети от България по време на предприєдинителния период и по-специално изпълнение на изискванията на Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъците е предвидено до 16.07.2009 г. закриване на всички депа за битови отпадъци, които не отговарят на стандартите, въведени с националното и европейското законодателство и по този начин създават повишен здравно-екологичен риск. Общинското депо в гр. Смядово е въведено в експлоатация съгласно, протокол на ОБНС от 1982г. и капацитета му е изчерпан. Поради невъзможността общинското депо в община Смядово да бъде приведено в съответствие с нормативните изисквания и, по-специално, с изискването към долния изолиращ екран през 2005г се разработи „План за преустановяване на експлоатацията и закриване на общинското депо и нерегламентираните сметища на територията на община Смядово за периода 2005-2008г.“. Плана е утвърден с Решение № 00-09-00/07.10.2005г. от Директора на РИОСВ гр. Шумен. Със заповед №298/10.06.2008г. на Директора на РИОСВ гр. Шумен от 01.09.2008г. се спира експлоатацията на депото на твърди битови отпадъци в гр. Смядово. Закриването и санирането на депото изисква отделянето на средства, непосилни за бюджета на общината и в тази връзка Община Смядово кандидатства по Процедура № ВГ161РО005/08/2.30/01/03 “Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти по приоритетна ос 2 на оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.” с проект

„Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект „Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за битови отпадъци – гр. Смядово” с цел осигуряване на необходимите ресурси и капацитет за подготовката и изпълнението на пълен и качествен инвестиционен проект, с който общината да кандидатства за финансиране по ОП „Околна среда 2007-2013” и закриването на депото ще бъде съобразено с изискванията на Наредба №8 от 24.08.2004г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци (обн. ДВ, бр. 83 от 2004г.).

Експертна оценка на морфологичния състав на твърдите битови отпадъци в Община Смядово не е извършвана, той се определя на база визуален преглед. Съгласно информационните карти от минали години и на база визуален оглед на отпадъците през различните сезони морфологичния състав на битовите отпадъци, които се депонират на депото в гр.Смядово са, както следва:

Морфологичния състав на битовите отпадъци, депонирани на общинското депо

Табл. №8

Битови отпадъци по видове	2005г., %	2006г. ,%	2007г. ,%
1. Хартия	9	9	8
2.Текстил	4	4	4
3.Пластмаса	25	20	19
4.Съкло	8	7	8
5. Метали	2	1	2
6. Хранителни, градински и други подобни	30	34	32
7.Строителни отпадъци	13	15	15
8. Други отпадъци	9	10	11

Анализът на данните, посочени в таблица №8 позволява да се направят някои основни изводи:

- относително висок е дялът на рециклируемите компоненти на БО в община Смядово;
- оставащата след отделянето на рециклируеми компоненти (хартия, пластмаси, стъкло метал, текстил, кожа и гума) част има органично съдържание, което предполага възможности за компостиране, **както** и калоричност позволяваща последващо изгаряне;

На база наличната информация може да се направи и извода, че количествата на ТБО, които постъпват за депониране могат значително да се намалят чрез отделяне на количествата рециклируеми компоненти от отпадъчния поток и се предават за оползотворяване и чрез отделяне на органичната фракция, която да се оползотворява чрез инсталации за компостиране или други методи за оползотворяване.

Количеството на генерираните битови отпадъци е променлива величина – функция от броя на населението, годишния сезон, мястото, начина на живот, стандарта на населението и др. През зимния период голям дял от отпадъците е сгурия. Това е така, защото повечето домакинства в общината се отопляват с твърдо гориво. Неприятен факт е и запалването на битовите отпадъци в контейнерите след изхвърляне на незастинала дървесна пепел и сгурия.

Прогноза:

Няма причина да се очаква, че генерирането на битови отпадъци в Община Смядово в следващите години ще се различава от общите за страната тенденции. Чрез система за разделно събиране на битовите отпадъци ще доведе до намаляване на депонираните количества и увеличаване процентът на рециклираните. Очакванията са да се промени морфологичния състав на образуваните отпадъци в резултат на:

- ✓ масово използване в бита на пластмасови и комбинирани опаковки за еднократна употреба;
- ✓ промяна на асортимента и тиражите на периодичния печат;
- ✓ вноса на домакинска техника, електроника, автомобили и автомобилни гуми – втора употреба.

Процесът на осъзнаване необходимостта всяко домакинство да събира разделно отпадъците, още на мястото на генерирането им ще е бавен и трябва да е съпътстван с много разяснителни и обучителни мероприятия.

Шест годишния период на действие, за който се разработва настоящата програма е достатъчно кратък, така че не могат да бъдат направени прогнози за драстични промени в количествата генерирани отпадъци на територията на общината, но се очаква отчитаните количества БО на глава от населението в общината да са максимално реални, тъй като депонирането на отпадъците ще се извършва на Регионално депо гр.Шумен, оборудвано с автоматична везна и отчитането на количествата ще е точно и прецизно, чрез системата за разделно събиране на отпадъците ще се отделят рециклируемите материали от потока БО, както и с внедряването на нови технологии за оползотворяване на биоразградимите отпадъци.

3.1.2. Строителни отпадъци

Строителни отпадъци са отпадъците, получени в резултат на строителна дейност на площадки, предназначени за тази цел, както и отпадъци от разрушаване и реконструкция на сгради и съоръжения. Основното количество строителни отпадъци се генерират от дейността на фирми, извършващи строителна и ремонтна дейност. Такъв вид отпадъци се генерират и от населението на общината при извършване на ремонти в жилищните имоти.

До момента не съществува система, която да гарантира наличието на достоверна информация за количествата на образуваните строителни отпадъци и начините за тяхното третиране. Строителните отпадъци /СО/ се формират от строителство, ремонт и реконструкция на сгради и други обекти и се състоят главно от тухли, камъни, почви и пръст, бетон и керемиди. Делът на строителните отпадъци в общото количество на ТБО е минимален за Община Смядово. Няма точни данни за количеството строителни отпадъци. Към настоящия момент тези отпадъци се депонират на общинското депо, но при закриване и рекултивация на депото ще възникне необходимостта от определяне на ново депо за инертни материали.

На територията на Общината до момента строителните отпадъци не се извозват организирано, което води до липса на контрол за тяхното количество. Организацията на дейностите по управление на строителните отпадъци и излишни земни маси е регламентирана в Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в община Смядово, приета с Решение №295 по Протокол №10/31.10.2006г. на Общински съвет Смядово. Съгласно наредбата транспортирането на строителните отпадъци и излишните земни маси е задължение на собственика, инвеститора или изпълнителя на дейността, от която са формирани, след издаване на разрешително и заплащане на съответната такса. Тъй като общинското депо е не охраняемо и е невъзможно да се осъществи ефективен контрол върху количествата изхвърлени строително отпадъци.

Основен проблем за община Смядово се явява съхраняването на строителните отпадъци, тъй като до сега депото на битови отпадъци и нерегламентираните селски сметища се използваха и за депониране на строителни отпадъци. Със закриването на депото за ТБО и нерегламентираните сметища възниква необходимостта от определяне на площадки за временно съхранение на строителни отпадъци.

Прогноза:

Отчитайки факта, че голяма част от сградният фонд в общината е силно амортизиран, можем да предположим, че новото строителство; процеса на реконструкции и частично саниране на сградите; реконструкцията и обновяването на пътната мрежа ще продължи, като това неминуемо ще доведе до генериране на все по – големи количества земни маси и строителни отпадъци.

3.1.3. Промислени отпадъци

Производствените отпадъци са отпадъците, образувани в резултат на промишлената дейност на физически и юридически лица. Управлението на производствените отпадъци е задължение на съответните предприятия, при чиято дейност се образуват, но за изпълнение на разпоредбите на ЗУО те да дължни да представят в общинска администрация фирмените си програми за управление на отпадъците с цел създаване на база данни за производствените отпадъци, образувани на територията на общината и включването им в общинската програма за управление на отпадъците.

Информацията за производствените и опасни отпадъци в Община Смядово е на база представените фирмени програми за управление на отпадъците и годишните отчети.

Генератори на производствени и опасни отпадъци са следните фирмите:

„Максам България” АД гр.Габрово правоприменник на „Еловица” АД гр.Габрово

От 2002 год в „Еловица” АД е въведена система за разделно събиране и третиране на производствени и опасни отпадъци. Фирмата има разработена Програма за управление на дейности по отпадъците със срок до 2012 год., предложена за утвърждаване от РИОСВ – Шумен. От дейността на фирмата се образуват следните видове отпадъци, посочени в таблица №9.

Видове и количества опасни, производствени и битови отпадъци, генерирани от производството на „Еловица” АД

Табл. 9

Състав и вид на отпадъка	Код на отпадъка	При нормална работа на производството, т.	Годишно количество, т.			Третиране
			2006г.	2007г.	2008г.	
1	2	3	4	5	6	7
Хартиени отпадъци	150101	0,500	0,250	-	-	Събиране и изгаряне
Пластмасови отпадъци от опаковки	150102	4,400	0,850	2,685	3,085	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо лице за обезвреждане
Опаковки от дървени материали	150103	0,900	0,100	0,150	0,494	Съхраняват се временно на площадка
Метални опаковки	150104	4,000	2,000	3,699	3,976, от които предадени 0,616	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо лице за обезвреждане
Излезли от употреба гуми	16 01 03	0,100 (4 бр./год.)	0,100	0,050	0,1	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо

						лице за обезвреждане
Отпадъчни химични вещества, препарати с висока степен на чистота – прах от амониев и натриев нитрат	16 05 09	1,725	0,300	0,466	0,385 предадени за третиране	Съхраняват се временно на площадка
Черни метали	191202	2,500	0,700	7,260	2,000	Предава се на лицензирана площадка
Цветни метали	191203	1,200	0,200	0,615		Предава се на лицензирана площадка
Други киселини - отработена нитрираща киселина	06 01 06*	1200,000	350,000	697м ³	756,5,от което регенерирана 663	Подлага се на денитрация и абсорбция за регенериране на съставните киселини – сярна и азотна киселина
Нехлорирани хидравлични масла на минерална основа	13 01 10*	0,300	0	0	0,01	Повторна употреба за доливане към свежи масла
Нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавки на минерална основа	13 02 05*	0,300	0	0	0,02	Повторна употреба за доливане към свежи масла
Газбол, котелно гориво и дизелово гориво – утайки от почистване на съдове за съхранение на мазут	130701*	1,200	0,400	0,100	-	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо лице за обезвреждане
Оловни акумулаторни батерии	16 06 01*	0,200т. (4 бр./год.)	0,100	0,100	0,100	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо лице за обезвреждане
Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	20 01 21*	0,04 т. (80 бр./год.)	0,030	0,022	0,02	Съхраняват се временно на площадка до предаването им на друго юридическо лице за обезвреждане

Смесени отпадъци от строителство и събаряне	170904	50 м ³ /год.	1,000	1,000	3,000	Временно се съхраняват
Смесени битови отпадъци	200301	7,200	5,000	3,000	4,200	Депонират се на общинското депо

Взривните отпадъци от производството на фирмата са опасни промишлени отпадъци и не подлежат на рециклиране. Те се обезвреждат чрез изгаряне заедно със замърсените хартиени и полиетиленови опаковки.

За изпълнението на системата за разделно събиране на отпадъците, генерирани по производствените участъци, са определени площадки за временно съхранение и площадки за разполагане на контейнери за събиране на производствени отпадъци. Битовите отпадъци се събират в метални контейнери с обем 4м³.

„Еловица” АД оползотворява частично генерираните опасни отпадъци, като: част от образуваните отпадъчни редукуртни масла се използват за смазване на лагери на помпи, като се доливат към свежи масла в лагерните кутии; рециклира отработените азотна и сярна киселина, отпаднали като смесена нитрираща киселина при процеса нитрация на гликол и глицерин при получаване на смесен нитроестер и оползотворява рециклираните азотна и сярна киселина като произвежда меден сулфат.

През 2006г. на „Еловица” АД гр. Габрово – обособено производство в гр.Смядово е издадено комплексно разрешително, с което са зададени конкретни условия за изпълнение за управление на отпадъците. На основание чл.106 и във връзка с чл.104 от ЗООС през 2007г. на фирмата е издадено Разрешително за експлоатация №58/2007г.

„МЕГА ГРУП” АД гр. Варна

„Мега груп” АД гр.Варна е в процес на изграждане на инсталация за обезводняване на оводнени петролни продукти и производство на разтворители, промишлен газбол и котелно гориво (атмосферна дестилация) гр.Смядово. През 2003г. е изготвен ДОВОС за инвестиционното намерение на „Мега груп” гр.Варна. На фирмата е издадено Комплексно разрешително, съгласно чл.117, ал.1 от ЗООС във връзка с изискванията на Директива за КПКЗ (96/61/ЕЕС) и Разрешително за изграждане и експлоатация №96/2008г., съгласно чл.106 и във връзка с чл.104 от ЗООС. Инсталацията е проектирана да преработва/трансформира в стоков продукт предадените/получени от други източници, както следва: оводнени нефтени продукти, които се получават при измиване на танкери за нефт – отпадъци от смесване с вода нефтопродукти при измиване на резервоари за течни горива, отпадъци, отделяни при почистване на съоръжения за първично пречистване на замърсени с нефтопродукти производствени отпадъчни води. Капацитетът на инсталацията е до 5 м³/час отпадъци.

Фирмата има разработена програма за управление на отпадъците за периода 01.01.2004г. – 01.01.2010г. Съгласно представената документация отпадъците, които ще се обработват при експлоатация на инсталацията са, както следва:

- 050103* - дънни утайки
- 160708* - отпадъци, съдържащи масла и нефтопродукти
- 160709* - отпадъци, съдържащи други опасни вещества
- 160799 – отпадъци неупоменати другаде
- 130105* - нехлорирани емулсии
- 130110* - нехлорирани хидравлични масла на минерална основа
- 130111* - синтетични хидравлични масла
- 130113* - други хидравлични масла
- 130205* - нехлорирани моторни, смазочни и масла за зъбни предавка на минерална основа
- 130206* - синтетични моторни, смазочни масла и масла за зъбни предавки
- 130208* - други моторни, смазочни и масла за зъбни предавки

130402* - трюмови масла от канализационни системи на кейове

130403* - трюмови масла от други видове корабоплаване

130701* - газьол, котелно и дизелово гориво

130702* - бензин

130703* - други горива (включително смеси)

130801* - утайки или емулсии от обезсоляване

130802* - други емулсии

130899* - отпадъци, неупоменати другаде.

От строително – ремонтните дейности и от дейността на предприятието генерираните отпадъци са:

Табл. 11

Състав и вид на отпадъка	Код на отпадъка	Годишно количество, т.	Третиране
1	2	3	4
Смесени битови отпадъци	200301	0,6	Предаване за депониране
Почва и камъни, съдържащи опасни вещества	170503*	596	Предаване за депониране
Други отпадъци от строителство и събаряне, съдържащи опасни вещества	170903*	200	Предаване за депониране
Твърди остатъци от пясъкоуловители и маслено-водни сепаратори	130501*	2190	Предаване за депониране
Смеси от отпадъци от пясъкоуловители и маслено-водни сепаратори (утайки от почистване на маслено-водни сепаратори)	130508*	8,54.10 ⁻⁴	Оползотворяване в инсталацията
Утайки от обезсоляване	050102*	650	Предаване за депониране
Утайки от нефтопродукти, получени от дейност по поддръжка на инсталации или оборудване	050106*	450	Оползотворяване в инсталацията
Адсорбенти, филтърни материали (включително маслени филтри, неупоменати другаде), кърпи за изтриване и предпазни облекала, замърсени с опасни вещества	150202*		Предаване на външна фирма
Отпадъци, съдържащи масла и нефтопродукти (от почистване на резервоарите за съхранение на газьол)	160708*		Оползотворяване в инсталацията
Отпадъци, съдържащи други опасни вещества (от почистване на резервоарите за съхранение на органични разтворители)	160709*		Оползотворяване в инсталацията
Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	200121*	40бр./г	Предаване на външна фирма
Смесени битови отпадъци	200301	0,6	Предаване за депониране

Стоките продукти, които ще се получават в инсталацията са органични разтворители, промишлено дизелово гориво, котелно гориво и мазут.

С пускането в експлоатация на инсталацията фирмата следва да актуализира фирмената програма за управление на отпадъците.

Съгласно подадени годишни отчети за 2008г. на площадката на „Мега груп АД гр. Варна временно се съхраняват следните опасни отпадъци:

- 130508* - води от маслено-водни сепаратори, съдържащи масла – 27,526т.;
- 160708* - отпадъци, съдържащи масла и нефтопродукти – 235т.

“ТЕСИ” ООД правоприменник на Смеда” АД гр.Смядово

Дружеството е специализирана фирма за производство на битови електрически и газови уреди. Отпадъците, които се получават при производствената дейност на фирмата са, както

следва:

Табл. 12

Наименование на отпадъка	Код на отпадъка	Генерирани от	вид	Годишно количество,	Съхранение/Третиране
1	2	3	4	5	6
Утайки от фосфатиране	110808*	От струйна повърхностна химическа обработка на детайли	опасен	1,650 м ³	Съхранява се на специализирана площадка на територията на фирмата.
Стърготини, стружки и изрезки от черни метали	120101	От механична обработка на детайли	производствен	348 т.	Предава се лицензирана фирма
Нехлорирани хидравлични масла на минерални основа	130110*	От машини и съоръжения	опасен	1,59 т	Предава се лицензирана фирма
Флуоресцентни тръби и други отпадъци, съдържащи живак	200121*	От излезли от употреба осветителни тела	опасен	9 бр.	Предава се лицензирана фирма

Фирмата прилага система за разделно събиране на отпадъците, получаващи се в резултат на производствената дейност.

ЕТ"Марина Метал М – Маринка Николова" гр.Смядово

Фирмата извършва търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, съгласно лицензия №414/07.08.2006г. от МИЕ има разработена фирмена програма за управление на отпадъците, утвърдена от РИОСВ гр.Шумен, притежава Регистрационен документ №15-РД-070-00/03.01.2006г., издаден от РИОСВ гр.Шумен за извършване на дейности по транспортиране, временно съхранение и събиране на отпадъци, които нямат опасни свойства, съгласно чл.12,ал.2, т.1 от ЗУО, а именно:

- 150101 – хартиени и картонени опаковки – 50т/год.
- 150102 – пластмасови опаковки – 20т/год.
- 150107 – стъклени опаковки – 100т/год.
- 200101 – хартия и картон – 50т/год.
- 200102 – стъкло – 50т/год.

и Разрешително № 15-АД-132-00/04.04.2007г. издадено от РИОСВ гр.Шумен за извършване на дейности по събиране и временно съхранение на следните отпадъци:

- 160104* - излезли от употреба МПС – 120бр./год. (и разкомплектоване);
- 160106 – излезли от употреба МПС, които не съдържат течности или други опасни компоненти – 60 бр./год.(и разкомплектоване);
- 160117 – черни метали - 20т/год.;
- 160118 – цветни метали – 15 т./год.;
- 160601* - оловни акумулаторни батерии – 0,1 т/год.

Фирмата изкупува отпадъци от черни и цветни метали главно от населението и отпадъци от предприятия. След тяхното временно съхранение на обекта те се предават на лицензирани фирми.

Съгласно годишните отчети за образуваните производствени или опасни отпадъци за 2007г. и 2008г. на ЕТ"Марина Метал М – Маринка Николова" гр.Смядово годишното количество събрани и предадени отпадъци, е както следва:

Табл. 13

Код и наименование на отпадъка	Годишно количество, т.	От предприятия в т.	От физически лица в т.	Предадени на друго юридическо лице	Наличен към 31.12.2007г.
1	2	3	4	5	6
150101-хартиени и картонени опаковки	26,310	9,391	6,599	24,615	1,695
160107- черни метали	1039,540	236,581	801,818	1028,940	10,593
160601*-акумулатори	2,570	0,041	2,555	1,230	1,366
160118 – цветни метали	34,570	2,752	30,903	32,621	1,947
150102 - пластмасови опаковки	27,469	2,210	25,259	13,188	14,281
150107 – стъклени опаковки	26,880	1,358	25,522	25,000	1,880
160106 - ИУМПС	18,950 -13 бр.				

Табл. 14

Код и наименование на отпадъка	Годишно количество, т.	От предприятия в т.	От физически лица в т.	Предадени на друго юридическо лице	Наличен към 31.12.2008г.
1	2	3	4	5	6
150101-хартиени и картонени опаковки	17,671	0,216	17,455	18,753	0,613
160107- черни метали	333,121	30,070	303,51	291,030	52,684
160601*-акумулатори	2,620	-	2,620	0,590	3,370
160118 – цветни метали	11,398	1,092	10,306	12,681	0,664
150102 - пластмасови опаковки	25,777	0,222	25,555	29,990	10,068
150107 – стъклени опаковки	58,198	1,815	56,383	54,400	5,678
160106 - ИУМПС	22 бр.				

„Миралекс” ЕООД гр.Варна

Фирмата е лицензирана да извършва търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, съгласно лицензия №420/07.08.2006г. от Министерството на икономиката и енергетиката. Изкупуването на отпадъците се извършва на площадка с адрес: гр. Смядово, ул. „Васил Левски” №12. На фирмата е издаден Регистрационен документ №15-РД-109-0/03.04.2007г., от РИОСВ гр.Шумен за извършване на дейности по транспортиране, временно съхранение и събиране на отпадъци, които нямат опасни свойства, съгласно чл.12,ал.2, т.1 от ЗУО, а именно:

- 150101 – хартиени и картонени опаковки – 0,1т/год.
- 150102 – пластмасови опаковки – 0,1т/год.
- 150103 – опаковки от дървени материали – 0,1 т/год.
- 150105 - композитни/многослойни опаковки – 0,1 т/год.
- 150106 – смесени опаковки – 0,1 т/год.
- 150107 – стъклени опаковки – 0,1т/год.
- 160103 – излезли от употреба гуми – 0,1т/год.

- 160119 – пластмаси – 0,1 т/год.
- 160120 – стъкло – 0,1 т/год.
- 170202 – стъкло – 0,1 т/год.
- 170203 – пластмаса – 0,1 т/год.
- 191204 – пластмаса и каучук – 0,1т/год.
- 191205 – стъкло – 0,1т/год.

За посочените по горе отпадъци фирмата не извършва реална търговска дейност. Фирмата изкупува отпадъци от черни и цветни метали главно от населението и отпадъци от предприятия. След тяхното временно съхранение на обекта те се предават на лицензирани фирми. За дейността си и за събраните количества отпадъци фирмата представя шестмесечни справки за търговската дейност с ОЧЦМ с количества отпадъци, събрани от всички площадки на фирмата, от които не се видно какви количества отпадъци се събират от площадката с местонахождение в гр. Смядово. Не се представят годишни отчети по НАРЕДБА № 9 от 28 септември 2004 г. за реда и образците, по които се предоставя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационните документи и на закритите обекти и дейности за събраните и предадени от площадката отпадъци за конкретната година.

ЕТ „Донка Стойкова” гр. Смядово

Фирмата е лицензирана да извършва търговска дейност с отпадъци от черни и цветни метали, съгласно лицензия №893/02.10.2008г. от Министерството на икономиката и енергетиката. Изкупуването на отпадъците се извършва на площадка с адрес: гр. Смядово, ул. „Славянка” ПИ №67708.307.405. На фирмата е издадено Удостоверение №87/24.06.2008г., от РИОСВ гр.Шумен за извършване на дейности със следните отпадъци:

- 120101– стърготини, стружки и изрезки –черни метали
- 120103 – стърготини, стружки и изрезки –цветни метали
- 150104 – метални опаковки
- 160117 - черни метали
- 160118 – цветни метали
- 170401– мед, бронз, месинг
- 170402 – алуминий
- 170404 – цинк
- 170405 – желязо и стомана
- 170406 – калай
- 170407 – смеси от метали
- 191001– отпадъци от желязо и стомана
- 191002 – отпадъци от цветни метали
- 191202 – черни метали
- 191203 – цветни метали
- 200140 – метали

Национална компания „Железопътна инфраструктура”

Национална компания „Железопътна инфраструктура” е представила утвърдена фирмена програма за управление на отпадъците за петгодишен период. Програмата обхваща информация за структурите на компанията и дейността им, видовете и количествата отпадъци, които се отделят от всеки район и/или участък на компанията. Като цяло от дейността на компанията се отделят следните видове отпадъци: битови отпадъци, луминисцентни лампи, излезли от употреба гуми, оловни акумулаторни батерии, черни метали, дървени траверси, маслени филтри, спирачни накладки, гумени подложки, пластмасови втулки за траверси, отработени масла, стоманено-бетонни траверси, сгурия, желязо и стомана. Конкретно от железопътен участък Смядово през 2007г. са събрани следните видове и количества отпадъци:

- 17 01 01 – бетон (бетонни траверси) – 2,3 т.;
- 17 02 01 – дървесен материал – 9,5 т.

За 2008г.

- 17 01 01 – бетон – 295,2 т.;
- 17 02 01 – дървесен материал – 3 м³.

3.1.4. Опасни отпадъци

Опасни отпадъци са отпадъците, чиито състав, количество и свойства създават риск за човешкото здраве и околната среда, притежават едно или повече свойства, които ги определят като опасни, и/или съдържат компоненти, които ги превръщат в опасни, и/или са определени като такива според Базелската конвенция за контрол за трансграничното движение на опасни отпадъци и тяхното обезвреждане.

Опасните отпадъци, които са в обхвата на тази програма са опасни отпадъци от стари замърсявания, медицинските отпадъци, отработените масла и нефтопродукти, използвани или негодни за употреба батерии и акумулатори, излезли от употреба луминесцентни лампи и електронно оборудване. Към тези отпадъци попадат и пестицидите с изтекъл срок на годност, останали в селското стопанство при ликвидацията на земеделските кооперации на територията на Общината.

Опасни отпадъци от стари замърсявания

Открит е проблема с обезвреждането на опасните отпадъци от изгарянето на „червените води“ от производствата на взривни вещества в бившите Химически заводи – Смядово. Компроментирането на отвала е потенциална екологична опасност за района на гр.Смядово. Фирмите на територията на бившия ХЗ – Смядово не считат тази дейност за свои приоритет и разчитат за решаването на проблема от държавата. Необходимо е закриване и рекултивация на хранилището за “Червена вода” в “Смядово ХП”-ЕАД.

Друг вид опасен отпадък са негодните и излезли от употреба пестициди, натрупани на територията на Община Смядово - 28м³ твърди и 4255л. течни. За обезвреждане на тези опасни отпадъци през 2000г. общината реализира проект, с който се осигуриха средства и негодните пестициди се събраха и затвориха за съхранение в контейнери тип “Б Б-куб” по технологията на фирма “БАЛ БОК ИНЖЕНЕРИНГ” – АД гр.София. Контейнерите “Б Б-куб” са 6 (шест) бр. и са разположени на площадка в ЗК “Голяма Камчия” гр. Смядово. Площадката е с площ 3764 м². Намира се на отстояние 350м. от жилищната зона и 200м. от съществуващ водоем. Тяхното депониране не води до замърсяване на околната среда. Осигурява се периодично наблюдение на контейнерите.

медицински отпадъци - Медицинските отпадъци на територията на общината се образуват предимно от кабинетите на личните лекари и от други частните медицински практики. Отпадъците се събират в специализирани контейнери, които се предават за транспортиране до мястото им на обезвреждане на фирми, имащи разрешение по чл. 37 от ЗУО. Личните лекари, извършващи практика на територията на общината имат сключени договори с фирма «БИО-С» ООД гр. Шумен за приемане, транспортиране и обезвреждане на опасни болнични отпадъци.

отработени масла – те се образуват предимно от смяната на автомобилни масла в частни сервизи или лично от собствениците на автомобилите, което понякога води до замърсяване на околната среда. Въпросът със събирането и рециклирането на отработените масла ще се реши с осъществяване на инвестиционното намерение на „Мега груп” гр. Варна за изграждане на Инсталация за обезводняване на оводнени петролни продукти” – Атмосферна дестилация.

батерии и акумулатори батерии – те се образуват предимно в домакинствата, след тяхното изтощаване се изхвърлят с битовите отпадъци, което допринася за замърсяване на околната среда.

електронно оборудване и луминесцентни лампи – този тип отпадъци се образува след бракуването на битова електроника и офис оборудване и изгорели луминесцентни лампи.

С изпълнението на проект от кампанията «За чиста околна среда» през 2006г. в общината се обособи общински събирателен пункт за събиране и временно съхранение на масово

разпространените отпадъци от отработени масла, негодни батерии и акумулатори, отпадъци от лекарства с изтекъл срок на годност и излезли от употреба луминесцентни лампи. Не зависимо, че е обособен такъв пункт в общината и е оповестено многократно на населението за съществуването на пункта до сега не са предадени никакви количества.

3.2. СЪЩЕСТВУВАЩИ ПРАКТИКИ ЗА ТРЕТИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

3.2.1. Събиране и транспортиране на отпадъци

3.2.1.1. Система за събиране и транспортиране на битови отпадъци.

Управлението на отпадъците е сложен и многообхватен процес, изискващ интегрираност на подходите, внедряване на нови технологии, създаване на подходяща икономическа среда и нормативна база, и не на последно място висока обществена отговорност.

На територията на Община Смядово има изградена система за събиране и транспортиране на отпадъците. Събираните битови отпадъци не се преработват преди депонирането. До 2008г. в Община Смядово за събирането и транспортирането на отпадъците се използва икономически неефективна система с остаряла техника амортизирани съдове, подлежащи на подмяна. Системата включва събиране на ТБО в 4 куб.м контейнери, които се извозват до общинското депо в гр. Смядово, разположено в местността "Грибаков дол" на 7 км. от града със специализиран автомобил контейнеровоз - 1 бр. Системата на извозване на всеки контейнер до депото се прилага само в гр. Смядово и е крайно неефективна от гледна точка на разходите. Използваха се контейнери с обем 4,0 м³, а за събирането на отпадъци от обществените места се използваша съдове с обем 22л. (0,02 м³). За сметопочистването и сметосъбирането се използваше следната налична техника, общинска собственост:

- Контейнеровоз – 1 бр.
- Верижен Трактор С-100 – 1бр.
- Газ 53 А бордова – 1 бр.

Дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци се извършваха от Общинска администрация, като се събираха отпадъците само от гр. Смядово и се обслужваша само 54,8% от общия брой на население в общината.

В периода от октомври 2007г. до август 2008г. в останалите населени места в общината се въведе система за събиране на отпадъците, като на населението се раздаваха чували за смет и по определен график се организира извозването на отпадъците на общинското депо в гр. Смядово.

От 2008г. чрез изпълнението на Проект „**Оптимизиране на системата за организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци в Община Смядово**” финансиран от ПУДООС, структура към МОСВ се въведе нова система за сметосъбиране и сметоизвозване, обхващаща всички населени места в общината. Закупиха се и се разпределиха по населени места 306 бр. контейнери тип „Бобър”. В изпълнение на чл. 16, ал.2 от Закона за управление на отпадъците и съгласно изискванията на Закона за обществените поръчки се проведе открита процедура за избор на изпълнител на услугата „Организирано събиране и извозване на ТБО на територията на 10 населени места в Община Смядово”. През месец август се сключи договор с фирма „ЕКОЛАНДТРЕЙД” ООД гр. Шумен изпълнител на дейността. От 01.09.2008г. започна въвеждането на системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, обхващаща всички населени места в общината и обслужваща 100% от населението на общината. Със средства от общинския бюджет се закупиха още 100бр. контейнери тип „Бобър” за дооборудване на системата.

Извозването на отпадъците се осъществява по определен график, изготвен от Общинска администрация Смядово и съгласуван с фирмата изпълнител по следните райони:

- I район –гр. Смядово;
- II район – с. Риш и с.Александрово ;
- III район – с.Веселиново и с. Кълново;

IV район – с. Янково и с. Бял бряг;

V район – с. Ново Янково, с. Жълъд и с. Черни връх

Периодичността зависи от района на обслужване и от сезона и се извършва със следната честота:

За район I - три пъти месечно;

За райони II, III, VI и V - минимум 18 пъти годишно /веднъж месечно м. януари, февруари, март, октомври, ноември, декември и един път на 14 дни през месеците април, май, юни, юли, август, септември/.

Наблюдава се, че определената честота на извозване на отпадъците е достатъчна и не са налице предпоставки за създаване на критични ситуации. От стартирането на новата система за организирано сметосъбиране и транспортиране на битовите отпадъци в Община Смядово до момента на разработване на програмата за управление на отпадъците не е идентифицирана необходимост от промяна или оптимизиране на системата.

Дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци се извършват от фирма „ЕКОЛАНДТРЕЙД“ ООД гр. Шумен съгласно, сключен договор № 114/25.08.2008г. Почистването се извършва със специализирана техника на фирмата, посочена в табл. 15

Табл. 15

Марка	Година на производство	Коефициент на уплътняване	Обем в куб.м.	Рег. №	Собствено или наето
Сметосъбиращ автомобил МАН, вариопреса	1992 г.	1:4,5	16	H 85 94 AP	Собствен на “Еколандтрейд” ООД
Специализиран автомобил Мерцедес 814 – самосвал с кран	1995 г.		4	H 24 15 AP	Собствен на “Еколандтрейд” ООД

Броят на ангажираните лица при извършване и администриране на дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци е както следва:

- от фирмата изпълнител - 6 (шест) човека персонал, от които 3-ма служители и 3-ма работника;
- от Община Смядово по отношение на контрола по изпълнение на дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците – 11 служители.

В края на 2008г. е изчислено, че средно разходите за събиране и транспортиране до Регионално депо гр. Шумен на тон отпадъци възлизат на 28,65 лв./тон, а на глава от населението разхода е в размер на 0,95 лв./жител/месец.

Условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране и обезвреждане на битови, строителни и масово разпространени отпадъци от територията на Община Смядово се определят съгласно Наредба за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово, приета с Решение №295 от заседание на Общински съвет-Смядово по Протокол № 10/ 31.10.2006г., на основание чл.19 от Закона за управление на отпадъците и чл.21,ал.1,т.13 и чл.21, ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация.

3.2.1.2. Системи за разделно събиране на отпадъците

Съгласно националното законодателство кмета на общината има задължение да съгласува, контролира и при желание да организира системи за разделно събиране, финансирани със средства на производителите и вносителите на продукти, след употребата, на които се образуват масово разпространени отпадъци. В тази връзка в община Смядово

няколкократно са правени опити за въвеждане на системи за разделно събиране на отпадъците. До този момент в община Смядово няма ефективно работеща организирана система за разделно събиране на отпадъците.

Първия опит за въвеждане на разделно събиране на отпадъците от домакинствата в гр.Смядово са правени през 2003-2004г. чрез одобрен и финансиран проект на тема: „Най-икономичен проект за почистване на замърсени с отпадъци площи и въвеждане разделно събиране на отпадъците”, който Община Смядово участва в националната кампания **“За чиста околна среда”**. Проекта включва три подпроекта:

- Проект за почистване на терените
- Проект за разделно събиране на отпадъци – Закупени са 12 бр. 4м³ контейнери, оцветени в четири цвята, както следва:

- за хартия – жълт цвят
- за пластмаса – бял цвят
- за стъкло – зелен цвят
- за метал – оранжев цвят

Контейнерите се разпределиха в 3 групи по 4 бр. контейнера и се разположиха на площадки около жилищните блокове в града. Извозването на контейнерите се осъществява чрез контейнеровоз, собственост на общината, като събраните отпадъци се предаваха на лицензирана фирма. Разделното събиране на отпадъците на практика не се осъществи поради негативното отношение на населението и независимо, че контейнерите бяха оцветени и надписани конкретно за какви отпадъци са предназначени в тях се изхвърляха и битови отпадъци.

През 2006г. Община Смядово участва в Националната кампания „За чиста околна среда” и спечели проект: „Почистване, възстановяване и облагородяване на зелените площи в СОУ „Св.Св. Кирил и Методий”, ЦДГ „Маргаритка” и Детска ясла „Щастливо детство” и въвеждане на система за разделно събиране на отпадъци в гр.Смядово” на стойност 5 000лв. Проекта се реализира в срок до 30.04.2007г., като се изпълниха следните дейности: почистване и озеленяване на дворовете на детските заведения, поставяне на кошчета за отпадъци и пейки. За въвеждане на система за събиране на опасни отпадъци от бита - батерии, акумулатори, луминисцентни лампи, отработени масла и други със средства от проекта в базата на дейност „Чистота” се обособи общински събирателен център за опасни отпадъци като се изгради и оборудва с необходимите съдове стая за временно съхранение на опасни отпадъци от бита. За предаване на събраните негодни за употреба луминисцентни и други живаксъдържащи лампи Община Смядово сключи договор с „БАЛБОК ИНЖЕНЕРИНГ” АД, гр.София. Със заповед на кмета на община Смядово населението, търговските обекти и ръководителите на държавни институции са информирани за обособяването на Общински събирателен център в гр.Смядово и реда за събиране и предаване на излезлите от употреба луминисцентни лампи. Кметовете на населените места определят места в кмествата за временно съхранение на излезлите от употреба луминисцентни лампи до предаването им в Общинския събирателен център.

През месец юни 2007г. Община Смядово и „ЕКОБУЛПАК” АД гр.София сключиха договор за сътрудничество в областта на разделното събиране на отпадъците от опаковки на територията на Община Смядово. Определиха се точките за поставяне на контейнерите, като на една точка се поставят по два контейнера, от които 1бр. контейнер тип „Бобър” жълт с вместимост 1100л за събиране на хартиени, пластмасови и метални опаковки и 1 бр. контейнер тип „Иглу” зелен с вместимост 1400л за събиране на стъклени опаковки. Първоначално съдове се поставиха на 10 точки в гр. Смядово, в селата Веселиново, Риш и Янково по 2 точки и в останалите по малки населени места по 1 точка. Разпределението на съдовете е съобразно сключения Меморандум за сътрудничество между МОСВ и организациите по оползотворяване на отпадъците от опаковки. Финансирането на всички инвестиционни и експлоатационни дейности за изграждане и управление на системата се поемат от „ЕКОБУЛПАК” АД гр. София. За популяризиране на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки бяха раздадени информационни материали в училищата, по търговските обекти и на населението и

се проведе образователно-информационна кампания за учениците. За децата през месец септември се проведе информационно-образователна кампания „Стара за нова тетрадка”. В четирите училища в Общината на учениците от 1 до 8 клас се раздадоха нови тетрадки срещу предадени стари в съотношение 1:2. Новите тетрадки са със специално оформление на корицата и допълнителна вложка, в която се пояснява ползата от разделното събиране на отпадъците, като външния вид и инструкциите са съобразени с възрастта на учениците. По време на кампания се раздадоха 1500 нови тетрадки и се събраха 2608 бр. стари тетрадки, които се предадоха на „ЕКОБУКПАК” АД за рециклиране.

По данни на организацията по оползотворяване количествата събрани рециклируеми отпадъци за периода от октомври 2007г. до септември 2008г. са както следва:

- отпадъци от жълти контейнери тип „Бобър” (пластмаса, хартия, метали) – 5,48 тона;
- отпадъци от зелени контейнери тип „Иглу” (стъкло) – 7,14 тона.

По наблюдение на общинска администрация Смядово системата функционираше добре, населението се включи активно, съдовете се ползваха по предназначение, но по предложение на „ЕКОБУЛПАК” АД гр. София през месец септември 2008г. договора с организацията по оползотворяване на отпадъци от опаковки бе прекратен. Предложението на организацията е продиктувано от реструктуриране на дейността на дружеството във връзка със задължителни технически изисквания и поетите ангажименти със Споразумението, сключено между МОСВ и организациите по оползотворяване на 12.12.2007г.

През анализирания период се наблюдава, че значителен принос в събирането на рециклируеми отпадъци има функциониращата на територията на общината лицензирана площадка за изкупуване на черни и цветни метали на ЕТ”Марина Метал М – Маринка Николова” гр.Смядово. Фирмата притежава разрешително за събиране на отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и метали и извършват активна дейност по събиране на рециклируеми отпадъци.

От началото на 2009г. община Смядово има сключен договор с „ЕКОРЕСУРС БЪЛГАРИЯ” АД гр. София за изграждане на нова система за събиране на отпадъци от опаковки на територията на общината след издаване на разрешение за извършване на дейност като организация по оползотворяване от МОСВ по реда на ЗУО на дружеството.

Въвеждането на разделно събиране на отпадъците при източника на генериране на отпадъци води до намаляване на количествата отпадъци, които постъпват за депониране и съответно се намаляват разходите за транспортиране.

Прилагането на схеми за разделно събиране организирано основно на база на принципа за “отговорност на производителите”, като производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба на които се образуват масово разпространени отпадъци, ще покриват свързаните с това разходи.

Приоритет ще има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други подобни битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

3.2.2. Предварително третиране на отпадъци

Съгласно изискванията на чл. 38 на Наредба №8/2004г., отпадъците, които се приемат на депа трябва да бъдат подложени на предварително третиране. В съответствие с принципа “замърсителят плаща” отговорността за финансирането на предварителното третиране на отпадъците се поема от притежателя им или от лицето, което образува отпадъка. За смесените битови отпадъци отговорността за организирането и финансирането на предварителното третиране е на общинските администрации, тъй като лицата, които са образували битовите отпадъци (населението) заплащат за целта “такса битови отпадъци”, която постъпва в общинските бюджети.

Отговорността за предварителното третиране на строителните и производствените отпадъци е на притежателите им. В случай, че съответните притежатели не разполагат със собствени съоръжения, те могат да ползват срещу заплащане тези на общината или да предават за депониране предварително третирани отпадъци.

В съответствие с дефиницията по § 1, т. 21 от Наредба №8/2004г., за да бъде определена една операция с отпадъци като “предварително третиране”, тя трябва да отговаря на следните критерии:

1. да е физичен, термичен, химичен или биологичен процес, включително сортирането;
2. да променя характеристиките на отпадъците, с цел
  - да се намали обема им, или
  - да се намалят опасните им свойства,
  - да се улесни по-нататъшното им третиране или
  - да се повиши оползотворяемостта им.

Методите, които се използват за предварително третиране на отпадъците и степента, до която отпадъците трябва да бъдат предварително третирани, се определят с указания на министъра на околната среда и водите.

На територията на Община Смядово се генерират основно битови отпадъци по смисъла на §1, т.2 от допълнителни разпоредби на ЗУО, които са класифицирани като неопасни и инертни отпадъци, които отпадат от строително-ремонтни дейности от домакинствата.

Към момента на разработване на програмата предварително третиране на битовите отпадъците, постъпващи за депониране в Община Смядово не се прилага. За изпълнение на нормативното изискване относно предварително третиране на отпадъците и с цел намаляване на количествата, подлежащи на депониране Община Смядово планира следните мерки:

1. Отделяне на биоразградимите отпадъци от общия поток битови отпадъци, чрез определяне на площадки за компостиране във всички населени места и въвеждане на фамилно компостиране.

2. Отделяне на опасните отпадъци от бита от общия отпадъчен поток, чрез събирането им в Общински събирателен център и предаването им на фирма, притежаваща разрешително за оползотворяване по реда на ЗУО.

3. Отделяне на рециклируемите отпадъци, чрез въвеждане на система за разделно събиране и сключване на договор с организация по оползотворяването.

С цел постигане на цитираните по –горе мерки Община Смядово бе партньор на Община Велики Преслав за кандидатстване пред Програма ФАР „Грантова схема за Публично-частно партньорство” по компонента А „Разработване на проекти за ПЧП”. Проектът бе финансиран и чрез него са изготвени типови технически проекти за изграждане на площадки за временно съхранение на биоразградими отпадъци и за компостен център, които ще се ползват от двете общини.

За въвеждане на предварително третиране на отпадъците в Община Смядово се предприе съвместно инвестиционно намерение със община Велики Преслав за изграждане на претоварна станция за отделяне на рециклируемите отпадъци и отпадъците, подлежащи на оползотворяване преди постъпването им на Регионално депо в кв. Дивдядово, гр. Шумен.

За отделяне на опасните отпадъци от общия поток битови отпадъци се обособи

Общински събирателен център за опасни отпадъци като се оборудва с необходимите съдове стая за временно съхранение на опасните отпадъци до предаването им на лицензирани фирми за оползотворяване и/или обезвреждане. Опасните болнични отпадъци, които се отделят от дейността на личните лекари се предават на лицензирана фирма за обезвреждане. На територията на общината функционират две площадки за изкупуване на черни и цветни метали, както и на отпадъци от хартия, пластмаса, стъкло и др. Една от площадките притежава разрешително за извършване на дейности по събиране и временно съхранение на излезли от употреба МПС и оловни акумулаторни батерии. Същата е в процедура за получаване на разрешително за събиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

3.2.3. Оползотворяване и обезвреждане на отпадъци

3.2.3.1 Депониране

По своята същност „депониране на отпадъци“ е метод, при който не се предвижда последващо третиране на отпадъците и представлява складиране на отпадъци за срок по дълъг от три години – за отпадъци, предназначени за оползотворяване и една година – за отпадъци, предназначени за обезвреждане, по начин, който не представлява опасност за човешкото здраве и не вреди на околната среда.

Единственият метод за обезвреждане на битовите и строителните отпадъци на територията на общината е депонирането (смесено и периодично запръстяване), което се осъществява на едно общинско депо за ТБО с площ от 4,400 дка и 9 нерегламентирани (селски) сметища, заемащи площ от 47,5 дка. Сега съществуващите сметища не отговарят на нормативните изисквания за екологосъобразно обезвреждане, депонирането на отпадъците се извършва върху естествена земна основа, без да са предприети мерки за ограничаване на замърсяването на околната среда. Поради това съществува потенциална опасност от замърсяване на повърхностните и подземни води, на земи от поземления фонд, въздух и възможност за свободен достъп на хора и животни.

Общинското депо за ТБО в гр. Смядово се намира в ПИ с идентификатор 67708.95.99 в местността «Грибаков дол» на 7 км. от града. Депото е отредено с протокол на ОбНС и се експлоатира от 1982г. Собственик и оператор на депото е Община Смядово. Отпадъците (битови и строителни) се депонират, а технологичната схема за обезвреждане е пробутване с частично запръстяване, което намалява капацитета на депото и създава екологични проблеми. До края на 2005 год. депото е частично оградено и се охранява от работници, назначени по Програмата от социални помощи към заетост. От 2006г. депото е неохраняемо. Общинското депо е с изчерпан капацитет.

В останалите населени места битовите отпадъци се депонират на нерегламентирани сметища със следните характеристики и местонахождения:

➤ Сметище в село **Веселиново**

Намира се в местността «Маядере» с обща площ 185,058 дка и фактически заета площ от 4 дка. На отстояние от селото – 1км.; от най-близкия воден обект – 50м.; от най-близките горски територии -100м.; от земеделски земи – 500м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 2км.

➤ Сметище в село **Александрово**

Намира се в местността «Червеница» с обща площ 11,075дка и фактически заета площ от 2,5 дка. На отстояние от селото – 500 м., на запад сметището граничи с даре, но около него няма санитарно-охранителни зони. Сметището граничи със земеделски и горски територии. Отпадъците, които се депонират са битови и строителни в малък процент.

➤ Сметище в село с **Риш**

Намира се в имот с № 000357 с обща площ 10,974 дка и фактически заета площ от 3 дка. На отстояние от селото – 3км.; от най-близкия воден обект – 300м.; от най-близките земеделски земи и горски територии -100м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 5км.

➤ Сметище в село **Кълново**

Намира се в имот с № 000127 с обща площ 96,883 дка в местността “Лозята”. Фактически заета площ от 4 дка. На отстояние от селото – 0,5 км.; от най-близкия воден обект – 3км.; най-близките земеделски земи и горски територии се намират в непосредствена близост до сметището; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 2км.

➤ Сметище в село **Черни връх**

Намира се в местността “Чобан тарла” с обща площ 3,134 дка и фактически заета площ от 3 дка. На отстояние от селото – 1км.; от най-близкия воден обект – 2,5 км.; от най-близките земеделски земи – 1км. ;от горски територии -100м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 1км.

➤ Сметище в село **Желъд**

Намира се в местността “Гюргелика” с обща площ 4,168 дка и фактически заета площ от 3 дка. На отстояние от селото – 0,5 км.; от най-близкия воден обект – 100м.; от най-близките горски територии –в непосредствено близост; от земеделски земи – 700м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 1,5км.

➤ Сметище в село **Ново Янково**

Намира се в местността “Хергелджика” с обща площ 11,967 дка и фактически заета площ от 5 дка. На отстояние от селото – 0,5 км.; от най-близкия воден обект – 1000м.; от най-близките горски територии – 1000м.;граничи със земеделски земи; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 1,5км.

➤ Сметище в село **Янково**

В село Янково имаше две нерегламентирани сметища.Едното се намира в местността “Бабицата” с обща площ 3,425дка и фактически заета площ от 3 дка. На отстояние от селото – 0,5 км.; от най-близкия воден обект – 1000м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 1км. Депонираните отпадъци са около 300м³. Другото сметище се намира в местността “Ашлама гечит” с обща площ 16,674дка и фактически заета площ от 10дка. На отстояние от селото – 0,5 км.; от най-близкия воден обект – 1000м.; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 1км. През 2006г. се извърши закриване на нерегламентираното сметище в местността “Ашлама гечит”.

➤ Сметище в село **Бял бряг**

Намира се в местността “Арнауд гечит” с обща площ 16,915 дка и фактически заета площ от 10 дка. На отстояние от селото – 0,3 км.; от най-близкия воден обект – 500м.; на север сметището граничи със земеделски земи; от съоръженията за питейно-битово водоснабдяване – 2 км.

Общинското депо за ТБО и нерегламентираните сметища в община Смядово не отговаря на съвременните изисквания за екологосъобразно обезвреждане на отпадъците и за тях е разработен „План за преустановяване на експлоатацията и закриване на общинското депо и нерегламентираните сметища на територията на община Смядово за периода 2005-2008г.”, утвърден с Решение №00-09-00/07.10.2005г. от Директора на РИОСВ гр. Шумен. Със Заповед № 298/10.06.2008г. на Директора на РИОСВ гр. Шумен се спира експлоатацията на Депото за ТБО в гр. Смядово.

С Националната програма за управление на дейностите по отпадъци (2003-2007г.), приета с решение от 11.12.2003г. на МС е определено община Смядово да ползва регионалното депо в гр.Шумен за депониране на ТБО, които се генерират в общината. От началото на 2009г. Община Смядово сключи договор с Община Шумен за приемане на битовите отпадъци от територията на Община Смядово за обезвреждане на регионалното депо за неопасни отпадъци в кв. Дивдядово, съгласно който за услугата за Община Смядово ще заплаща такса депониране в размер на 18,24 лв./тон.

С цел изпълнение на ангажиментите, поети от България по време на предприсъединителния период и по-специално изпълнение на изискванията на Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъците е предвидено до 16.07.2009 г. закриване на всички депа за битови отпадъци, които не отговарят на стандартите, въведени с националното и европейското законодателство и по този начин създават повишен здравно-екологичен риск. Поради невъзможността общинското депо в община Смядово да бъде приведено в съответствие с нормативните изисквания и, по-специално, с изискването към долния изолиращ екран е предписано закриване на съществуващото депо за твърди битови отпадъци в гр. Смядово. Тъй като закриването и санирането на депото изисква значителни финансови средства, непосилни за общинския бюджет Община Смядово кандидатства по приоритетна ос 2 към Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.” по Процедура № BG161PO005/08/2.30/01/03 “Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти” с проектно предложение „Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект „Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за битови отпадъци – гр. Смядово”. С решение на Управляващия орган на Оперативната програма проекта бе одобрен и през декември 2008г. се сключи договор за безвъзмездна финансова помощ за финансиране на подготовката и изготвянето на пълен и качествен инвестиционен проект за **“Закриване, рекултивация и мониторинг на общинско депо за битови отпадъци- гр.Смядово”**, с който общината да кандидатства за финансиране по ОП „Околна среда 2007-2013”, като изпълнението му ще допринесе за постигането на главната цел на приоритетна ос 2 „Подобряване и развитие на инфраструктурата за третиране на отпадъци”.

Изпълнението на проекта ще намали вредното въздействие на депото върху околната среда и по този начин ще се осъществи екологичната политика на общината в областта на управление на отпадъците.

Необходимо е осигуряване на средства за закриване на нерегламентираните сметища на територията на общината, но такива средства не могат да се осигурят от такса „Битови отпадъци”, тъй като приходите от таксата се изразходват изцяло за дейностите по събиране и транспортиране на отпадъците и за такса депониране.

3.2.3.2. Биологично третиране

Приблизително две трети от отпадъците, генерирани в домовете и офисите, се състоят от “органични” или естествени материали. Тези материали след време се разграждат (“биоразградими”) по естествен път. Близко 65% от битовите отпадъци са биоразградими.

Биоразградимите отпадъци се генерират при селскостопанската дейност в растениевъдството, животновъдството и от дейността на домакинствата. Имат предимно органичен състав и е необходимо да се третират в зависимост от условията на генерирането им по подходящ начин. Често срещани практики в общината е третирането на биоразградимите отпадъци да се осъществява по следните начини:

- използване на кухненски и градински остатъци за храна на животни ;
- закопаване на хранителни и растителни отпадъци в почвата (задния двор или градината без последващо използване);
- Натрупване на смесени купчини с оборска тор, растителни и хранителни отпадъци в полето (купчините не се обръщат, но след около три години са годни (вече компостирани) за използване като подобрител на почвата);
- Натрупване на смесени купчини с оборска тор (купчините не се обръщат след това, но след две- три компостираната оборска тор се използва като подобрител на почвата).;
- изгаряне на градински отпадъци и листа.

Голямо натрупване на биоразградими отпадъци върху почвата води до нейното окисляване и до негодност за по-нататъшна обработка. Един от проблемите е, че на територията на общината няма изградени площадки за временното съхранение на биоразградимата маса. Тя се съхранява на общинското депо и нерегламентираните селски сметища, които предстои да се закрийт. След заквиването на депото и нерегламентираните селски сметища се предвижда изграждане на площадки за временно съхранение на биоразградимите отпадъци. Изграждането им е заложено в плана за действие.

Един от подходящите методи на биологично третиране, подходящи за условията на общината е анаеробното разграждане, при което се отделя биогаз за производство на енергия и компостирането (домашно и/или полево), при което произведения компост има възможност да се използва за рекултивация на нарушени терени, в земеделието, при озеленителни и възстановителни дейности при строителни проекти и др.

Един от специфичните проблеми в общината е възникването на нелегални сметища, образувани на места, където населението изхвърлят оборска тор. Проблемът се поражда от това, че много от животновъдите са дребни производители (с 2-3 крави или др. домашни животни) и в повечето случаи не разполагат с големи земеделски площи, където да оползотворят оборската тор. Тората се изхвърля в покрайнините на населените места, където хората започват да изхвърлят и битови отпадъци. Така, въпреки че оборската тор не е битов отпадък, общинска администрация почиства замърсените площи при това без да разполагат с нужните финансови средства, тъй като оборската тор не е включена в таксата, предназначена за управление на битовите отпадъци. Това налага търсене на партньори за изграждане на съоръжения и инсталации за съвместното третиране на битови биоразградими и селскостопански отпадъци чрез създаване на публично - частни партньорства.

Друг важен инструмент в това отношение е провеждане на обучения за земеделските стопани за правилното съхранение, използване и компостиране на оборска тор и др., в т.ч. и растителни селскостопански отпадъци.

Нелегалното изхвърляне на отпадъци е все още често срещана практика в общината, което прави въвеждането на гъвкавата такса "битови отпадъци" препоръчително едва след установяване на по-добър контрол и след като на населението се осигурят възможности за минимизиране и предотвратяване образуването на отпадъци (напр. домашни компостери или удобни схеми за общинско компостиране).

3.2.4. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци.

Поради липса на контейнери за битови отпадъци до средата на 2008г. в населените места и поради отдалечеността на определените за сметища места практика в покрайнините на гр.Смядово и останалите населени места е образуването на локални незаконни сметища. Ежемесечно с работници, назначени по НП „От социални помощи към заетост“ се почиства замърсени територии. Данните сочат, че през последните години в периода 2005-2008г. се почистват значителен брой сметища, като броя, площи и изразходваните средства са посочени в таблица №16.

Таблица №16

Година	Населено място	Бр. на ликвидирани криминални сметища	Площ в дка	Изразходвани средства в лв.
2005 г.	гр.Смядово и всички населени места	77	39,800	2341,89
2006г.	гр.Смядово и всички населени места	94	63,550	3937,75
2007г.	гр.Смядово и всички населени места	77	37,600	3668,65
2008г.	гр.Смядово и всички населени места	96	46,800	4167,20
	Общо:	344	187,750	14115,49

С въвеждането на новата система за организирано сметосъбиране и възлагане на дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци на фирма изпълнител, като отпадъците се извозват на Регионално депо кв. Дивдядово, гр. Шумен се преустанови използването на общинското депо и нерегламентираните сметища в останалите населени места. За осигуряване на средства за закриване на общинското депо община Смядово кандидатства по Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.". Като проблем се идентифицира осигуряването на средства за почистване на старите селски сметища, те не попадат в обхвата на финансираните дейности от Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.", приходите от такса „Битови отпадъци" се изразходват изцяло за дейностите по събиране, транспортиране и депониране на отпадъците. През последните три години се проучваха различни финансиращи програма за осигуряване на средства за почистването на тези сметища, но не попадат в обхвата на финансираните дейности.

Относно риска от стари замърсявания с отпадъци през 2000г. е реализиран проект: „Събиране и постоянно съхранение на негодните за употреба пестициди в контейнери „Б-Б куб"/ Обезвреждане на опасни отпадъци – операция D12"/, чрез който всички налични негодни пестициди на територията на общината са събрани и затворени в контейнери тип „Б-Б куб". Контейнерите са разположени в площадка с площ 3764 м² в ЗК „Голяма Камчия" гр. Смядово и на всеки 6-месеца се извършва проверка относно външно посегателство.

3.2.5. Внасяне и изнасяне на отпадъци

Въпреки, че не могат да отказват вноса на отпадъци, когато са спазени изискванията на българското действащо законодателство, общините заедно с РИОСВ, са първата инстанция, която упражнява контрол за спазването на изискванията за внасяне на отпадъци.

Внасяне на отпадъци на територията на общината ще се извършва при реализация на инвестиционното намерение на «Мега груп» АД гр. Варна с изграждането и пускането в експлоатация на Инсталацията за обезводняване на отпадни нефтопродукти. Към настоящия момент внос на отпадъци на територията на общината не се извършва.

Като износ на отпадъци, генерирани на територията на общината би могло да се разглежда транспортирането на битовите отпадъци и предаването им за депониране на Регионално депо гр. Шумен, събирането на отпадъци от опаковки чрез системата за разделно събиране, организирана от организациите по оползотворяване. Изнасяне на отпадъци се извършва и чрез дейността на площадките за търговия с черни и цветни метали, тъй като събраните от тях отпадъци се предават на други лицензирани фирми, извършващи дейност извън територията на общината.

3.3. АДМИНИСТРИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

• Отговорните звена и лица за управлението на отпадъците

Съгласно Закона за управление на отпадъците и Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово кмета на Общината е длъжен да планира, организира и контролира цялата дейност по управление на отпадъците, образувани на нейна територия. Съгласно Закона за управление на отпадъците кмета отговаря за:

1. осигуряването на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. събирането на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им;
3. почистването на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване;

4. избора на площадка, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови и строителни отпадъци или на други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови или строителни отпадъци;

5. разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки;

6. организирането и прилагането на система за разделно събиране на излезлите от употреба луминесцентни и други лампи, съдържащи живак;

7. организирането на дейността по събирането и съхраняването на излезли от употреба моторни превозни средства на площадките за временно съхраняване;

8. предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и/или създаването на незаконни сметища;

9. определянето на места за смяна на отработени моторни масла и информирание на обществеността за това;

10. определянето на места за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии.

Съгласно Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово Кмета, респективно общинската администрация:

1. Разработване, а Общинския съвет приема и при нужда актуализира Общинска програма за управление на дейностите по ТБО, съгласно изискванията на Закона за управление на отпадъците;

2. Осигурява достатъчно съдове за отпадъци, поставя ги на определените за това места и ги поддържа в изправно състояние.

3. Организира извозването на ТБО от съдовете за смет по определен график.

4. Осигурява поддържането на депото в местността "Грибаков дол" в съответствие с изискванията на нормативните документи.

5. Осигурява необходимите финансови средства за извършване на дейностите по поддържане на чистотата и контролира разходването им.

6. Организира дейността по предотвратяване изхвърлянето на отпадъци на неразрешени за това места и създаване на незаконни сметища.

7. Организира и осигурява поддържането, закриването и рекултивирането на стари замърсявания до пълното възстановяване на терена.

8. Предлага за одобряване от Общинския съвет план-сметка за разходите за услугите по управление на отпадъците и размера на такса "битови отпадъци".

9. Предлага на Общинския съвет за приемане тарифа за цените за депониране на общинското депо (сметища) от предприятия, учреждения, търговски обекти, фирми и др., организирани при изхвърляне на разрешени от Общината небитови отпадъци, съгласно Приложение №1.

10. Ежегодно до 30 октомври определя със Заповед районите на организирано сметосъбиране и сметоизвозване и честотата на извозване.

11. Проучва възможностите за осъществяване на схеми за разделно събиране на битови отпадъци.

12. Организира и осигурява почистването, в т.ч. и от сняг на уличните платна площи, алеи, паркове и други обществени места.

13. Определя прилежащите части към сгради и терени, отговорността за почистването, на които носят техните собственици, а ако са отдадени под наем – наемателите.

14. Осигурява телефон, на който гражданите да могат да сигнализират за нарушения, да заявяват и правят предложения, свързани с дейностите по третиране на битови и строителни отпадъци на територията на Община Смядово.

15. Организира провеждането на мероприятия за почистване и хигиенизиране на населените места с привличане на широко обществено участие.

16. Контролира спазване на разпоредбите на Наредбата чрез специализирани контролни органи към Общинска администрация и санкционира нарушителите в предвидените случаи.

Съгласно утвърдената от Общински съвет -Смядово структура на общинската администрация, отговорно звено за управлението на отпадъците е Дейност "Чистота" с четирима специалисти, които организират и контролират дейностите по събиране, и транспортиране на отпадъците и почистването на обществените места. В общинска администрация Смядово към Дирекция "Обща администрация" е назначен главен специалист "Еколог", който отговаря за дейностите, свързани с опазване и подобряване на околната среда в общината. Отговаря по всички дейности, свързани с екологията в Община Смядово, по изпълнение на предписания и указания от РИОСВ Шумен и МОСВ. От октомври 2008г. по Националната програма „На хора с трайни увреждания” към Общинска администрация Смядово е назначен инспектор „Екология”, който контролира спазването на разпоредбите на Общинските наредби.

На основание чл.44, ал.2 от Закона за местното самоуправление и местната администрация, за прилагане чл.53, ал.1 от Наредба №1 на Общински съвет Смядово за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество на територията на Община Смядово, чл.118, ал.1 от Закона за управление на отпадъците и чл. 25 от Наредба за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово и във връзка с чл. 37, ал.1, буква „б” от Закона за административните нарушения и наказания със Заповед № 89/04.03.2009г. на Кмета на община Смядово е определено Контролно звено в рамките на общината, включващо следните длъжностни лица:

1. Димитрина Маринова – гл. спец. „Еколог” към Общинска администрация Смядово;
2. Калоян Киров – Ръководител на Дейност „Чистота”;
3. Калужка Ангелова – ст. спец. към Дейност „Чистота”;
4. Димитър Германов – ст. спец. „ЗУТ” към Общинска администрация Смядово;
5. Димитър Алексиев – инспектор „Екология”
6. Цанка Николова - Кмет на с.Янково;
7. Пенка Христова - Кмет на с.Риш;
8. Марин Железов – Кмет на с.Веселиново;
9. Стела Стоянова – Кмет на с.Бял бряг;
10. Росица Георгиева – Кметски заместник на с.Жълд;
11. Милка Иванова – Кметски заместник на с.Александрово;
12. Жана Дянкова – Кметски заместник на с.Ново Янково;
13. Желю Желев – Кметски заместник на с.Кълново;
14. Георги Димов – Кметски заместник на с.Черни връх.

За анализирания период 2005-2008г. са съставени общо 120 бр. актове за административни нарушения, от които само 4-5 бр. са относно изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места. Въпреки приета нормативна уредба на местно и национално ниво, уреждаща управлението на отпадъците и административно наказателните мерки, нарушения като изхвърляне на отпадъци извън регламентираните места трудно се установяват тъй като нарушенията е извършват предимно в почивните дни или във вечерните часове.

Местната нормативна уредба, която определя условията и реда за изхвърляне, събиране, транспортиране и обезвреждане на отпадъците включва:

- Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово;
- Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество на територията на Община Смядово.

Поради последните изменения в Закона за управление на отпадъците и във връзка с въведената през 2008г. нова система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на отпадъците се идентифицира необходимостта от актуализация на Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово.

За съвместно решаване на проблемите с отпадъците с други общини са предприемани следните действия:

- Община Смядово бе партньор на Община Велики Преслав за кандидатстване пред Програма ФАР „Грантова схема за Публично-частно партньорство” по компонента А „Разработване на проекти за ПЧП”. Проектът бе финансиран и чрез него са изготвени типови технически проекти за изграждане на площадки за временно съхранение на биоразградими отпадъци и за компостен център, които ще се ползват от двете общини.

- съвместно инвестиционно предложение на изграждане на претоварна станция, която да се ползва от двете общини.

Действията на Общинската администрация в областта на управление на отпадъците достигат до гражданите на Община Смядово чрез публикации в медиите (Общинско радио Смядово и информационен седмичник на Общинска администрация Смядово), чрез сесиите на Общинския съвет, чрез публични събрания. По този начин се запознават с:

- Законите и наредбите, касаещи управлението на отпадъците;
- организиране на кампании по почистване на града и населените места, както и с

кампаниите на МОСВ „За чиста околна среда”;

➤ **работата по кандидатстване и реализация на проекти с екологична насоченост;**

- информация и честване на екологични празници.

3.4. ПРОУЧВАНЕ, ПРОГНОЗИРАНЕ, ПЛАНИРАНЕ

До сега няма точни данни за количествата битови отпадъци, които се генерират от територията на общината. Количествата се изчисляват на база пътните листи на транспортните средства и получените данни за количествата отпадъци значително надвишават средните норми на натрупване в страната. С преминаване към регионално обезвреждане на отпадъците, същите ще се измерват чрез автоматична везна и данните ще са точни и максимално реалистични.

Количествата на образуваните битови отпадъци ще нарастват, в резултат на очаквания икономически растеж, повишаването на доходите и потреблението в домакинствата, но количествата битови отпадъци, подлежащи на депониране следва да намаляват след прилагане на мерките за предотвратяване образуването на отпадъците, разширяване на обхвата на системата за разделно събиране и насърчаване на тяхната повторна употреба, рециклиране и оползотворяване.

По отношение на производствените и опасните отпадъци в средносрочен и дългосрочен аспект може да бъде прогнозирано намаляване на количествата, в резултат на изпълнение на мерките, предвидени в съответните фирмени програми, свързани с предотвратяване на образуването и намаляването на количествата отпадъци и съдържанието на опасни вещества в тях.

3.5. ФИНАНСИРАНЕ НА ДЕЙНОСТИТЕ ПО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

3.5.1. Разходи за дейността.

Възприетият подход за финансиране на дейностите по управление на отпадъците се основава на принципа „замърсителят плаща”, заложен в Договора за създаване на Европейската общност и Рамковата Директива 2006/12/ЕС за отпадъците. В съответствие с този принцип, разходите за третиране и транспортиране на отпадъците са за сметка на:

- притежателите на отпадъците или

- лицата, пускащи на пазара продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

В съответствие със ЗУО (чл. 5, ал. 1) „притежатели на отпадъци са причинителите на отпадъци, както и лицата, в чието владение се намират те”. Следователно разходите за отпадъците следва да бъдат поети от производствените предприятия, които ги образуват и от домакинствата, които съгласно Закона за местните данъци и такси заплащат такса битови отпадъци. Изискванията за събирането и изразходването на такса битови отпадъци са посочени в Закона за местните данъци и такси.

Разходите за събиране, транспортиране и депониране на ТБО за последните години е, както следва:

- 2006г. – 83 775лв.
- 2007г. – 67 915лв.
- 2008г. – 277 716лв.

Увеличаването на разходите по дейностите по управление на отпадъците през 2008г. е във връзка въвеждането на нова система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване, включваща пълна подмяна на контейнерите за битови отпадъци и възлагане на дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци на фирма изпълнител, притежаваща разрешително издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.

Разходите на глава от населението, на тон отпадъци и по видове дейности през периода 2006-2008г. са посочени в таблица №17.

Табл. №17

Година	Разходи за цялата дейност в лв.	жители по наст. адрес в бр.	разходи на глава от населението в лв./жител/година	разходи на тон отпадъци за година
2006	83 775	8061	10,39	23,87
2007	67 915	7903	8,59	18,15
2008	277 716	7797	35,62	106,57

Отчитането на разходите по дейностите с отпадъците попада в бюджетно перо Дейност 623 – Чистота и се извършва по отделни параграфи: заплати и възнаграждения на персонала, задължителните осигурителни вноски и издръжка, видно в табл. №18. Не се отчитат разходи по отделните дейности: събиране, транспортиране, депониране и поддържане на депото, рекултивация, почистване на стари замърсявания и др.

Дейност 623 ЧИСТОТА

табл.№18

Параграф	НАИМЕНОВАНИЕ	ДЪРЖАВНИ		ОБЩНСКИ	
		ПЛАН 2008 год.	ОТЧЕТ 12.2008 г.	ПЛАН 2008 год.	ОТЧЕТ 12.2008 г.
01-00	Запл. и възнагр. за перс. по труд. и служ. прав.			23 888	23 888
01-01	По трудови правоотношения			23 888	23 888
02-00	Други възнагражд. и плащания за персонала			1 527	1 463

02-02	За персонал по извънтруд. правоотношения			912	912
02-08	Обезщетение за персонала, с характер на възнагр.			515	514
02-09	Други плащания и възнаграждения			100	37
05-51	Осигурителни вноски от работодатели за ДОО			4 455	4 455
05-60	Здравно осигур. вноски от работодатели			869	869
05-80	Вноски за допълнит. задължително осигур.			177	100
10-00	Издръжка			246 941	246 941
10-13	Постелен инвентар и облекло			900	900
10-15	Материали			182 961	182 961
10-16	Вода, горива и енергия			23 374	23 374
10-20	Разходи за външни услуги			37 348	37 348
10-40	Платени данъци, мита и такси			997	997
10-51	Командировки в страната			32	32
10-62	Разходи за застраховки			620	620
10-91	С Б К О			709	709
В С И Ч К О:				277 857	277 716

За 2008г. извършените разходи за дейности с отпадъци са на стойност 277 716 лв. при постъпили приходи от такса „Битови отпадъци” - 157 509лв. С извършените разходи се осъществяват следните дейности:

- събиране и транспортиране на отпадъците до общинско депо гр. Смядово;
- поддръжка на общинско депо, включваща ежемесечно запръстване;
- почистване на обществени места;
- почистване ежемесечно на локални незаконни сметища

От началото на 2009г. за спазване на нормативните изисквания относно екологосъобразно обезвреждане на отпадъците разходите по дейностите с отпадъците се увеличават, като за депонирането на битовите отпадъци на Регионално депо в гр. Шумен ще се заплаща такса депо. Увеличават се и транспортните разходи.

С П Р А В К А ТБО -РАЗХОДИ

при годишен облог такса „Битови отпадъци” за 2009г.	- 246 596 лв.
при постигане на 80% събираемост на таксата	- 197 277 лв.
Разходи за сметосъбиране и сметоизвозване при 100% обслужване на съдовете с минимална честота от 18 пъти годишно в населените места и 36 пъти годишно в гр. Смядово.	12 726 бр.х10,40 (при 240 МРЗ) = 132 350 лв.
Годишно прогнозно количество ТБО по брой обслужени контейнери при пълен капацитет и минимална честота от 18 пъти годишно в населените места и 36 пъти годишно в гр. Смядово	4899г. х 18,24лв. = 89 358 лв.

От справката е видно, че реално събраните приходи от такса „Битови отпадъци” достигат за покриване на разходите по сметосъбиране, сметоизвозване и депониране на отпадъците. Съгласно Закона за местните данъци и такси в такса „Битови отпадъци” следва да се предвидят разходи за:

1. осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други;
2. закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци;
3. почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване.

3.5.2. Приходи.

3.5.2.1. Такса „ Битови отпадъци”.

Таксата за битови отпадъци е регламентирана в чл.62 - чл.71 от Закона за местните данъци и такси. Същата се заплаща за услугите по събирането, извозването и обезвреждането в депа или други съоръжения на битовите отпадъци, както и за поддържането на чистотата на териториите за обществено ползване в населените места. Размерът на таксата се определя с решение на общинския съвет въз основа на одобрена план-сметка за всяка услуга поотделно - сметосъбиране и сметоизвозване; обезвреждане на битовите отпадъци в депа или други съоръжения; чистота на териториите за обществено ползване.

Редът за определяне и плащане на таксата за битови отпадъци в Община Смядово е регламентиран в Наредба на общински съвет Смядово за определянето и администрирането на местни такси и цени на услуги.

Обикновено таксата се определя върху данъчната оценка на имота и отчетната стойност на активите на юридическите лица. Таксата се заплаща собственици и/или ползватели на имота на четири равни вноски, а за предпатилите в първото тримесечие на годината се осигурява отстъпка от 5%. Не се събира такса за имотите, които няма да се ползват през цялата година и е подадена Молба-декларация по образец в Община Смядово от всички собственици или ползватели на имота до края на предходната година и за имотите, които са публична общинска собственост, с изключение на случаите когато сградите се ползват със стопанска цел или са отдадени под наем на лица, които не са освободени, за тях се дължи такса по ред, определена от Общинския съвет.

С решение №116/ 29.01.2009г. на Общински съвет – Смядово е определен размера на такса „битови отпадъци” за 2009 година, както следва:

➤ За недвижими имоти на физически лица

За недвижими имоти на физически лица, попадащи в районите на организираното събиране и извозване на ТБО и им се осигуряват следните услуги по: сметосъбиране, сметоизвозване, поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, обезвреждане на битови отпадъци и закриване на депа за битови отпадъци за съответното населено място, както следва:

За гр.Смядово – **5,10 промила** върху данъчната оценка на имота, в т.ч.:

- за сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО – 3,09 на хиляда;
- за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване - 0,18 на хиляда;
- за обезвреждане на битови отпадъци - 1,83 на хиляда

За останалите населени места в общината, съгласно таблица №19:

Таблица №19

№ по ред	Населено място	Такса „Битови отпадъци” за физически лица			
		Сметосъбиране и сметоизв.	Поддърж. Чистотата	Депо и закриване	Общо
1.	с. Александрово	3.88	0.23	2.29	6.40
2.	с. Бял бряг	3.74	0.22	2.20	6.16
3.	с. Веселиново	3.73	0.22	2.20	6.15

4.	с. Желъд	3.82	0.22	2.26	6.30
5.	с. Кълново	3,19	0.18	1.88	5.25
6.	с. Ново Янково	3.86	0.22	2.27	6.35
7.	с. Риш	4,00	0.23	2.37	6.60
8.	с. Черни връх	3.94	0.23	2.33	6.50
9.	с. Янково	3.64	0.21	2.15	6.00

➤ **За недвижими имоти на фирми и юридически лица**

За недвижими имоти на фирми и юридически лица – за които общината осигурява услугите по сметосъбиране, сметоизвозване, поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване, обезвреждане на битови отпадъци и поддържане на депа за битови отпадъци – **12 промила** върху отчетна стойност на активите /сгради, земя/, в т.ч.:-

- за сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО – 7,28 на хиляда;
- за поддържане на чистотата на териториите за обществено ползване - 0,42 на хиляда;
- за обезвреждане на битови отпадъци - 4,30 на хиляда

За предприятия и фирми подали до 30 ноември на предходната година, декларации по чл.16, ал.2, т.1 от Наредба на Общински съвет - Смядово за определяне и администриране на местните такси и цени на услугите, такса “Битови отпадъци” за 2009г. за един брой обслужен контейнер тип „Бобър” е в размер на **19,19 лв./бр.**, като честотата на извозване на количествата битови отпадъци не може да бъде по-малко от 36 пъти годишно.

За търговски дружества и ЕТ, ползващи помещения под наем в общински имоти такса “Битови отпадъци” е в размер на 1лв./кв.м., но не по-малко от 30,00лв. Таксата да се начислява към месечния наем.

По разчети с приходите от такса „битови отпадъци” за 2009г. се очаква да се покрият разходите по:

- събиране и транспортиране на отпадъците до Регионално депо гр. Шумен;
- такса „депо”;
- почистване на централните части, предназначени за обществено ползване в населените места ;

Не достигат средства за:

- осигуряване на допълнителни съдове за съхранение на битовите отпадъци – контейнери, кофи и други;
- закриване и мониторинг на общинското депо в гр. Смядово и нерегламентираните сметища по населените места;

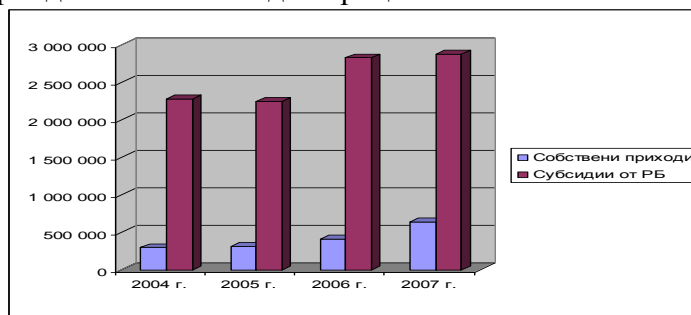
Процентът на несъбраните такси от общия размер на таксата през анализирания периода варира от 21% -24%.

Относителния дял на таксата в общинския бюджет за периода 2006-2008 е посочен в табл. № 20.

табл. №20

Година	Приход от такса „битови отпадъци” в лв.	Общински бюджет в лв.	Относителен дял в %
2006	61 372	3 019 130	2,03
2007	128 266	3 442 266	3,73
2008	157 509	6 351 752	2,48

Приходите на Община Смядово се формират от субсидии от Републиканския бюджет и собствени приходи. За периода 2004 -2005 год. в процентно съотношение те се разделят така:

При вземането на решение за определяне размера на такса „битови отпадъци” ръководството на Общинска администрация Смядово и Общинския съвет Смядово се съобразяват с платежоспособността на населението в общината и с икономическата и социална приемливост от страна на населението. Отчетено е през годините, че при увеличаване на таксата, събираемостта намалява. Ако трябва да се покрият всички разходи по дейностите с отпадъците, включващи осигуряване на съдове за съхраняване на битовите отпадъци - контейнери, кофи и други; събиране на битовите отпадъци и транспортирането им до депата или други инсталации и съоръжения за обезвреждането им; проучване, проектиране, изграждане, поддържане, експлоатация, закриване и мониторинг на депата за битови отпадъци или други инсталации или съоръжения за обезвреждане на битови отпадъци и почистване на уличните платна, площадите, алеите, парковете и другите територии от населените места, предназначени за обществено ползване таксата за битови отпадъци става непосилно висока и недостъпна за голяма част от населението.

Определянето на таксата за битови отпадъци пропорционално на данъчната оценка, не предоставя каквито и да е стимули за домакинствата, търговските обекти и предприятията за предотвратяване, разделно събиране и оползотворяване на отпадъците.

Практиката показва, че начинът по който се изчислява такса “битови отпадъци” далеч не стимулира населението да участва в системите за разделно събиране на рециклируемите отпадъци, както и не води до пълно финансово покритие на нуждите и разходите за управление на битовите отпадъци, за проектиране, изграждане, експлоатация на системите за организирано събиране и извозване на битовите отпадъци, поддържането на чистотата в населените места, проектиране, изграждане, експлоатация, мониторинг, закриване и следексплоатационни грижи за депата и други съоръжения за обезвреждане на битовите отпадъци. Това обуславя значителния финансов ресурс, който е непосилен за общинския бюджет, не се осигурява от такса „битови отпадъци” и са изпълнението на част от дейностите по управление на отпадъците общината търси алтернативни решения за финансиране от други финансови организации – ПУДООС, Оперативните програми, програмата за развитие на селските райони и др. външни донорски програми.

3.5.2.2. Приходи от предоставяне на услуги за дейности със строителни и производствени отпадъци.

Приетата с Решение №295 от заседание на Общински съвет-Смядово по Протокол № 10/ 31.10.2006г. Наредба за организацията и финансирането на дейности по управление на отпадъците в Община Смядово урежда правата и задълженията на физическите и юридическите лица, учрежденията и организациите и взаимоотношенията между тях при осъществяването на дейностите по управление на отпадъците. В Раздел V от същата наредба се регламентира организацията на дейностите по управление на строителни отпадъци и излишни земни маси. Третирането и транспортирането на строителните отпадъци и излишните земни маси при извършване на ново строителство или при разрушаване, реконструкция или текущ ремонт на сгради и съоръжения е задължение на собственика, инвеститора или изпълнителя на дейността,

от която са формирани. Лицата заявител на разрешение за строеж, едновременно с документите по чл.144, ал.1 от Закона за устройство на територията, представят и информация за вида и количеството на строителните отпадъци и излишните земни маси, които ще се образуват по време на строителството. Лицата, извършващи строителен ремонт и събаряне на сгради и помещения са длъжни да уведомят общинската администрация и да представят информация за вида и количеството на отпадъците, които ще се образуват в резултат на тази дейност. Главният архитект на Община Смядово, при издаване на разрешения за строеж за обекти на територията на общината, вписва като фактическо основание мястото за депониране на строителните отпадъци и земните маси. Депонирането на земните маси при извършване на строително-ремонтни дейности и изкопни работи става по реда на издадените разрешителни и предписания. Извозването и депонирането на строителни отпадъци от обекти се извършва след издаване на разрешително и платена такса, съгласно Приложение №1 от наредбата, а именно:

№	НАИМЕНОВАНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ	СТОЙНОСТ – ЛВ./М ³
1	Земни маси от жилищно строителство, изкопи за подземни комуникации и пътно строителство	1.50
2.	Строителни отпадъци	3.30
3.	Други неопасни отпадъци	4.40

Независимо от наличието на местна нормативна уредба, регламентираща организацията по изхвърляне на строителните отпадъци и събирането на такси от дейността в Общинска администрация няма постъпили приходи от депониране на строителни отпадъци. Причината е, че депо е неохраняемо и населението изхвърля отпадъци на депото, но не заплаща необходимите такси за депониране.

С предприемане на действия по закриване на общинското депо е необходимо определяне на нова площадка за депониране на строителни отпадъци.

3.5.2.3. Други приходи.

През 2008г. се изпълни проект: „Оптимизиране на системата за организирано събиране и транспортиране на битови отпадъци в Община Смядово” финансиран от ПУДООС. Проектът е на стойност 242 076 лв. за закупуване на специализирана техника и контейнери за битови отпадъци. По проекта се усвоиха 160 466,40лв. за закупуване на 306 бр. контейнери тип „Бобър”. Средствата за закупуване на специализиран автомобил не се усвоиха, тъй като спрямо изискванията поставени от финансиращата организация относно характеристиките на автомобила отпуснатите средства се оказаха недостатъчни. Усвоените финансови средства по проекта в размер на 160 466,40лв., представляват 70% безвъзмездна помощ и 30% безлихвен заем.

Държавен бюджет

Целевото финансиране на общински проекти от страна на държавния бюджет не е пряко обвързано с целите и приоритетите в областта на управление на отпадъците. Необходимо е подобряване на координацията между институциите при определянето на проектите, в т.ч. разработване на ясни критерии за финансиране и процедури за контрол върху изпълнението им.

Външно финансиране- Оперативни програми

Външното финансиране се извършва чрез кандидатстване с проекти пред ОП „Околна среда 2007-2013”, ПУДООС и други финансиращи организации.

За осигуряване на средства за закриване на общинското депо Община Смядово кандидатства по Процедура № BG161PO005/08/2.30/01/03 “Техническа помощ за подготовка на инвестиционни проекти по приоритетна ос 2 на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.” с проектно предложение „Техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект

„Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за битови отпадъци – гр. Смядово” на стойност 188 400 лв. Проектът е одобрен за 100% безвъзмездно финансиране с Решение № 26/10.11.2008г. на Ръководителя на Управляващия орган на Оперативна програма „Околна среда 2007-2013г.”. На 28.12.2008г. се подписва Договор за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ между МОСВ и Община Смядово за изпълнение на проекта.

Тенденции

Високите разходи за прилагане на съвременните изисквания за събиране, преработване и обезвреждане на отпадъците налагат детайлно планиране на дейностите по сметосъбиране и обезвреждане на отпадъците и прилагане на схеми за сътрудничество чрез публично – частно партньорство.

4. ОСНОВНИ ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

Политиката на Община Смядово за управление на дейностите по отпадъците е в съответствие с националната политика, с отчитане на конкретната ситуация и местните особености в Общината.

Основна цел на програмата е да допринесе за устойчивото развитие на района чрез установяване на интегрирана рамка за управление на отпадъците, която да доведе до:

- ограничаване и намаляване на въздействията върху околната среда, причинени от образуваните отпадъци;
- подобряване на ефективността на използване на ресурсите;
- максимална отговорност на замърсителите;
- насърчаване на инвестициите и дейностите, свързани с управление на отпадъците.
- наличие на здравословна и безопасна среда

Въз основа на анализа на съществуващата практика по управление на отпадъците и идентифицираните проблеми в Община Смядово, отчитайки изискванията на националното законодателство и в съответствие с целите и приоритетите на Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г. се поставят следните стратегически цели :

1. Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците
2. Увеличаване на количествата рециклирани и оползотворени отпадъци
3. Подобряване на организацията по разделяне , временно съхранение , събиране и транспортиране на отпадъците
4. Екологосъобразно обезвреждане на отпадъците
5. Предотвратяване и намаляване на риска от стари замърсявания с отпадъци
6. Правно регулиране на управлението на отпадъците и ускоряване прилагането на законодателство и политика в областта
7. Осигуряване на достатъчни и надеждни данни за отпадъците
8. Увеличаване на инвестициите в сектора и прилагане на принципите „ отговорност на производителя “ и „ замърсителят плаща “ при интегрирано управление на отпадъците
9. Участие на обществеността
10. Устойчиво управление на специфични потоци отпадъци

4.1. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ

Инициативите за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъци са насочени към всяка част от обществото – домакинства, учебни заведения, търговски обекти, държавни

институции, производители и др. като основната цел е да се избягва образуването на отпадъци и насърчава използването им като ресурс. Производителите на продукти от различно естество трябва да бъдат насърчавани да използват „чисти технологии“ или с други думи „малкоотпадъчни и безотпадъчни технологии“ които ги научават да използват отпадъците в края на технологичния процес като суровини. Тези технологии има редица предимства някои, от които са:

- икономично производство, от финансова гледна точка;
- спестява проблеми свързани със събирането, съхраняването, транспортирането и обезвреждането на отпадъка;
- чиста околна среда.

Това разбира не се отнася само за производителите, а и за всички потребители, които би трябвало да предпочитат продукти, получени по такъв начин (чрез „чисти технологии“). По този начин те ще стимулират тези производства, защото потребителския интерес е много важна част от икономиката. Обществото трябва да разбере, че това спомага едновременно за задоволяване на потребностите на населението и за опазване на околната среда за сегашните и бъдещите поколения и защитата на здравето на хората. Последното е един от основните принципи, заложи в ЗООС.

Ролята на общината за постигане на тази цел се състои в повишаване на общественото съзнание чрез насърчаване въвеждането на схеми за повторна употреба, разделно събиране и предаване за рециклиране на отпадъци, определяне размера на такса „битови отпадъци“, съобразно реално образуваните количества от съответното домакинство, организиране на кампании за информиране и обучение на обществеността за прилаганите схеми за еко – маркировка, както и предприемане на мерки, насочени към осигуряване на условия за разделянето при източника, събиране и рециклиране на приоритетните потоци отпадъци.

Предотвратяването и намаляване на образуването на отпадъци предлага възможности за поддържане на устойчиво развитие в областта на управление на отпадъците. То представлява най-високото ниво на защита на околната среда, като се предотвратяват и намаляват количествата и обема на образуваните отпадъци и се елиминира необходимостта от извършване на последващи дейности като сортиране, сепариране, транспортирането и последващо третиране. Очакванията са да се намали потреблението на ограничените природни ресурси, вредното въздействие на отпадъчните емисии от транспортните средства, да се намали необходимостта от изграждането на скъпи съоръжения (претоварни станции, сепариращи инсталации и др.), както и разходите за управление на отпадъците, при което ще се освободят ресурси за други приоритетни инвестиции, обществени образователни кампании и превенция на здравето на човека.

Индикатор за постигане на Цел 1: „Предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците“ е достигане на средното ниво на генериране на отпадъци на жител не повече от 400 кг/жител/год.

4.2. УВЕЛИЧАВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ.

Увеличаването на количествата на рециклирани и оползотворени отпадъците е една от главните цели на Общинската програма за управление на отпадъците на Община Смядово. Терминът „рециклиране на отпадъци“ се отнася за процеса, посредством който определени компоненти в рамките на генерираните отпадъци се събират отделно, като все още изискват значителна по – нататъшна обработка преди или след продажбата им на трети лица и преди те да могат да бъдат превърнати в подобни или различни „нови“ продукти, които да могат да бъдат продавани за промишлени производства и /или на индивидуални потребители.

Увеличаването на разходите за обезвреждане, по време на периода за прилагане на общинската програма, като резултат от налагането на по-високи стандарти от законодателството, като цяло ще насърчи прилагането на процесите на рециклиране и оползотворяване на отпадъците. Формулирането на количествени цели за рециклиране и оползотворяване, засягащи определени приоритетни потоци отпадъци, като отпадъци от опаковки, отработени масла, оловно-кисели акумулатори и отпадъци от строителството и

разрушаването на сгради, ще бъде практическа мярка за налагане на рециклирането/оползотворяването.

Въвеждането на разделно събиране, при източника на генериране на отпадъци, ще доведе до увеличаване количествата на събираните фракции. Прилагането на схеми за разделно събиране на всички отпадъчни потоци ще бъде организирано основно на база на принципа за "отговорност на производителите", като производителите и вносителите на стоки, след крайната употреба на които се образуват масово разпространени отпадъци, ще покриват свързаните с това разходи. Общината е отговорна за организиране на системите за разделното събиране на битови отпадъци, включително отпадъци от опаковки, като определя местата за разполагане на необходимите елементи на системата за разделно събиране и сортиране на отпадъците от опаковки при сключване на договор с организация по оползотворяването за въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците. Приоритет ще има въвеждането на схеми за разделно събиране и рециклиране за следните групи отпадъци:

- отпадъци от опаковки и други подобни битови отпадъци, подходящи за рециклиране (отпадъци от хартии и картони, пластмаси, метали и др.);
- отпадъци от офиси, административни сгради и учреждения ;
- биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене;
- едрогабаритни отпадъци;
- отпадъци от строителство и разрушаване на сгради;
- негодни за употреба автомобилни гуми;
- излезли от употреба моторни превозни средства;
- масово разпространени опасни отпадъци, като отработени масла и отпадъчни нефтопродукти, негодни за употреба батерии и акумулатори, луминесцентни лампи и др.

Предвижда се поставяне на цели за рециклиране и оползотворяване на битови и строителни отпадъци в съответствие с изискванията на Рамковата директива за отпадъците. Предвидените в програмата мерки, следва да подпомогнат увеличаването на количествата и видовете отпадъци, събирани с цел оползотворяване и рециклиране. Това ще изисква постепенно разширяване и развитие на системите за събиране на различни вторични суровини и включване в разделното събиране на допълнителни отпадъчни материали и фракции. Предприемането на мерки от фирмите, извършващи дейности с отпадъци за повишаване на качеството на събираните материали, е необходимо условие за достигане на по-високи нива на рециклиране на отпадъците.

Кампаниите за повишаване на общественото съзнание и консултации с участниците в процеса на управление на отпадъците ще допринесат за разбиране на потенциалните възможности и ползи за околната среда, произтичащи от оползотворяването и рециклирането на отпадъците.

4.2.1 .Организиране на дейностите с отпадъци от общината

За извършването на дейностите с отпадъците и в изпълнение на разпоредбите на ЗУО за осигуряване от страна на кмета на общината на условия, при които всеки притежател на битови отпадъци да бъде обслужван от организирана система за събиране и транспортиране на отпадъците дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци се възлагат на фирма изпълнител по реда на Закона за обществените поръчки.

4.2.2. Организиране и финансиране на дейностите от Организации по оползотворяване и производители и вносители, изпълняващи задълженията си индивидуално, съгласувано с общината

При тази схема, финансирането на дейностите по разделно събиране , сортиране и предаване за оползотворяване на отпадъците от опаковки се осигурява със сключване на договор с Организация по оползотворяване, чрез който се регламентира начина на разделно събиране, разположението на елементите на системата, графика и маршрута за извозване,

организирането на съвместни информационни кампании и др. Въвеждането и финансирането на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки се поема от организацията по оползотворяване с осигуряване на пълното съдействие от страна на Общинска администрация Смядово при въвеждането на системата и последващото ѝ функциониране. Основен принос в увеличаване количествата на събраните рециклиращите отпадъци играе активната дейност на изкупвателните пунктове.

4.3. ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ, ВРЕМЕННО СЪХРАНЕНИЕ, СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

4.3.1. Разделно събиране на битови отпадъци, за които са въведени забрани и ограничения за депониране.

С Наредба № 8 от 24.08.2004г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъците са въведени изисквания за поетапно намаляване количеството на депонираните биоразградими отпадъци и забрани за депониране на :

1. течни отпадъци

2. отпадъци , определени като експлозивни , корозивни , оксидиращи , лесно запалими или запалими ;

3. излезли от употреба гуми

Съгласно чл.5, ал.2 от Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово се забранява изхвърлянето в съдовете за твърди битови отпадъци на отпадъци с потенциално висок екологичен и здравен риск в т. ч. едрогабаритни, строителни, лесно запалими, взривоопасни, разяждащи, токсични, течни, медицински, растителни и животински, земни маси и др. които биха могли да доведат до увреждане на самите съдове, сметоизвозващата техника и обслужващия персонал.

За изпълнение на тези забрани и ограничения , отнасящи се за битовите отпадъци , които отговарят на горепосочените критерии и следва да се отделят от смесените битови отпадъци е обособен общински събирателен център, намиращ се в базата на Дейност „Чистота”, които е оборудват с необходимите съдове и се приемат отпадъци като: отработени масла, излезли от употреба луминисцентни лампи, негодни за употреба акумулаторни батерии, лекарства е изтекъл срок на годност, опаковки от бои, лакове и др. Притежателите на такива отпадъци се задължават да ги предават в пункта. За останалите видове отпадъци, за който са въведени забрана за депониране следва да се предприемат мерки за отделянето им от смесените битови отпадъци и предаването им за оползотворяване или обезвреждане по друг начин , като например :

- Договаряне на приемането излезли от употреба гуми в съществуващи пунктове за събиране на рециклируеми отпадъци.
- Внедряване на инсталации за сепариране на отпадъците преди депониране.
- За биоразградимите отпадъци е възможно въвеждането на системи за фамилно и/или полево компостиране.

Финансиране за изграждането и експлоатацията на тези системи ще се търси чрез ПУДООС или Оперативните програми, а разходите за поддържане на тези системи следва да се покриват от домакинствата, като е възможно въвеждането на такси за приемане на отпадъците или включването на разходите в такса „ битови отпадъци “.

Въпреки създадените условия за предаване на тези отпадъци, населението не се отзовава и не предприема действия за предаване на такива отпадъци, поради което е необходимо повишаване на екологичната култура на населението чрез провеждане на информационни и

разяснителни кампании свързани, с тези проблеми. Това от своя страна е продължителен и труден процес, защото е нужно време за осъзнаване на получената информация. От психологическа гледна точка по – лесно е да се започне разясняването на проблемите на подрастващото поколение, защото точно в тази възраст съзнанието и навиците са в процес на изграждане. Възрастните биха могли да разсъждават върху ползите и вредите от такъв вид отпадъци и тяхното неразумно изхвърляне и да се стремят да си наложат разумното от екологична гледна точка поведение в името на запазването на чиста околна среда за бъдещите поколения .

4.3.2. Събиране и транспортиране на смесени битови отпадъци.

През последните години в Община Смядово се положиха значителни усилия за подобряване цялостното състояние на системата за събиране и транспортиране на отпадъците. Дейностите по събиране и транспортиране на битовите отпадъци са възложени на фирма «ЕКОЛАНДТРЕЙД» ООД гр. Шумен. Управлението на системата за организирано сметосъбиране и сметоизвозване е добре организирано, обхваща 100% от населението на общината, извършва се по определен график. Контролът по изпълнението на графика за обслужване на контейнерите се осъществява от определени длъжностни лица към общинска администрация Смядово.

Действащата система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване се нуждае от дооборудване със съдове за битови отпадъци и оптимизиране на честотата за събиране и транспортиране на битовите отпадъци, което зависи от приходите от такса «Битови отпадъци».

4.4. ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ НА ОТПАДЪЦИ.

Обезвреждането на отпадъците следва да бъде извършвано без риск за човешкото здраве и околната среда и в съответствие с възприетите в ЕС практики и стандарти. Изпълнението на заложените приоритети е тясно свързано с прилагането на националното законодателство и по-конкретно изискванията на *Наредба № 8 от 24.08.2004 г. за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци*, транспонираща Директива 1999/31/ЕО за депониране на отпадъците и Решение 2003/33/ЕО за въвеждане на критерии и процедури за приемане на отпадъци на депа, както и *Наредба № 6 от 28.07.2004г. за условията и изискванията за изграждането и експлоатацията на инсталации за изгаряне и инсталации за съвместно изгаряне на отпадъци*, транспонираща Директива 2000/76/ЕО за изгаряне на отпадъците.

Към момента на изготвяне на програмата е преустановено депонирането на битови отпадъци на общинското депо в гр. Смядово, тъй като същото не отговаря на нормативните изисквания, не може да бъде приведено в съответствия и е издадена Заповед №298/10.06.2008г. на Директора на РИОСВ гр. Шумен за спиране експлоатацията считано от 01.09.2008г. От началото на 2009г. ТБО, които се генерират от територията на общината се извозват и депонират на Регионално депо гр. Шумен.

Пред общината предстои предприемане на действия в следните насоки:

- Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за отпадъци в гр. Смядово и нерегламентираните сметища по останалите населени места;
- Въвеждане на технология или методи за предварително третиране на отпадъците преди депонирането им с намаляване на общото количество отпадъците, което трябва да се депонира на регионалното депо и намаляване на транспортните разходи;
- Сключване на споразумение или участие в Регионално сдружения за съвместна експлоатация на регионалното депо в гр. Шумен, кв. Дивдядово;
- Участие и подпомагане разработването на Регионална стратегия за управление на отпадъците;
- Извършване на проучвания и прогнози за количествата на образуваните отпадъци и количествата на отпадъците, предназначени за депониране, въз основа на което да се определи делът на отпадъците от общината в запълването на капацитета на регионалното депо в гр.

Шумен;

- определяне на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци и изграждане на инсталации за предварително третиране и рециклиране, с цел тяхното повторно използване чрез публично-частно партньорство;

- определяне на площадки за временно съхранение на биоразградимите отпадъци и изграждане на инсталация за компостиране чрез публично-частното партньорство.

Съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г. към регионалните депата ще бъдат изградени инсталации за предварително третиране на отпадъците, в изпълнение на чл. 38 от Наредба № 8 за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци. По-малките причинители на производствени неопасни отпадъци ще използват системата от регионални депа за обезвреждане на отпадъци. За намаляване на количеството строителни отпадъци, постъпващи за депониране, се предвижда изграждане на инсталации за предварително третиране и рециклиране, с цел тяхното повторно използване. Инсталациите ще бъдат изградени на територията на регионалните депа или на подходящи площадки, в близост до източника на отпадъци. За раздробяване на по-малки количества строителни отпадъци могат да бъдат ползвани мобилни инсталации. С въвеждане на диференцирана “такса депониране за строителните отпадъци” ще се насърчи тяхното оползотворяване и повторна употреба.

При преценяване на необходимостта от претоварна станция може да се използва следната зависимост за нейната икономическата ефективност. Такова решение ще бъде целесъобразно когато количествата на генерираните отпадъци надвишават:

100 000 тона/година за разстояние над 25 km,

25 000 тона/година за разстояние над 50 km

5 000 тона/година за разстояние над 75 km.

Тъй като прогнозните количества на генерираните отпадъци от територията на общината е около 5000 тона/годишно и най –отдалеченото населено място е на разстояние до 55 км. отпада необходимостта от изграждане на претоварна станция.

4.5. ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ СТАРИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ С ОТПАДЪЦИ.

В съответствие с Програмата за прилагане на Директива 1999/31/ЕС за депонирането на отпадъците се предвижда почистването на всички съществуващи незаконни сметища за битови отпадъци, а след въвеждането в експлоатация на регионалните депа - закриването и на съществуващите общински депа за битови отпадъци, които не отговарят на нормативните изисквания. Средствата за закриване на съществуващите общински депа за битови отпадъци ще бъдат осигурени по Оперативна програма “Околна среда” и държавния бюджет. Общинските администрации са отговорни за почистване и рекултивация на нерегламентираните сметища.

Предвид големите разходи, необходими за изпълнение на санирането на общинското депо Общинска администрация Смядово кандидатства по Оперативна програма «Околна среда 2007-2013г.» за техническа помощ за подготовка на инвестиционен проект «Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за ТБО – гр. Смядово». След изготвянето на техническия проект ще се кандидатства за осигуряване на средства за извършване на строителните дейности по рекултивацията на депото. Тъй като всички приходи от такса «битови отпадъци» се изразходват за дейностите по събиране, транспортиране и депониране на отпадъците на регионално депо гр. Шумен за почистването и рекултивацията на нерегламентираните сметища в общината е необходимо да се търсят външни източници за финансиране.

Информация, съдържаща описание на нерегламентираните сметища и необходимите средства за тяхното почистване е посочена в таблица №21.

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Смядово

Месоположение			Собственост на поземления имот/и върху които е разположено	Площ, в дка	Количество натрупани отпадъци		Статус		Предвидени мерки за закриване		
Община	Населено място	Местност			тона	м. куб.	закрито да/не (ако отговорът е да, се посочва годината на закриване)	писмено потвърдени е от съответната РИОСВ по реда на чл.42, ал.2 от Наредба № 8 от 24.08.2004г. да/не (попълва се само ако	Описание	Необходими средства за закриване	
								общо лв.		лв./дка	
Смядово	Веселиново	Маядере	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	4	479	563	не		Закриване чрез предепонирание и биологична рекултивация	17736	4434
Смядово	Александрово	Червеница	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	3	52	60	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	7788	2596
Смядово	Риш	имот №000357	Община Смядово	3	518	609	не		Закриване чрез предепонирание и биологична рекултивация	13302	4434
Смядово	Кълново	Лозята	Кметство Кълново	4	119	139	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	10384	2596
Смядово	Черни връх	Чобан тарла	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	3	85	100	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	7788	2596
Смядово	Желъд	Гюргелика	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	3	54	64	не		Закриване чрез предепонирание и биологична рекултивация	13302	4434
Смядово	Ново Янково	Хергелджика	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	5	85	100	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	12980	2596
Смядово	Янково	Бабицата	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	3	298	350	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	7788	2596
Смядово	Янково	Ашламачит	Кметство Янково	5	147	173	2006г.	да	Закриване чрез запръстяване, без биологична рекултивация	4810	962
Смядово	Бял бряг	Арнаут гечит	Земи по чл.19 стопанисвани от общината	10	186	219	не		Закриване чрез запръстяване и биологична рекултивация	25953	2596

Предотвратен е риска за околната среда и човешкото здраве, произтичащ от съхранението на препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност в Община Смядово чрез Проект „Събиране и постоянно съхранение на негодните за употреба пестициди в контейнери „Б-Б- куб“ /Обезвреждане на опасни отпадъци – операция D 12/, реализиран през 2000г. Контейнерите се наблюдават на всеки шест месеца, не е установен риск за околната среда.

Няма яснота относно закриването и рекултивацията на хранилището за “Червена вода” в “Смядово ХП”-ЕАД. След приватизацията на бившите химически заводи хранилището става частна собственост и съгласно Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г. прилагането на програмите за отстраняване на минали екологични щети при приватизацията, ще бъде финансово осигурено със средства от Държавния бюджет и ще продължи в периода на действие на НПУДО. С изпълнението на програмите в значителна степен ще бъдат решени проблемите, свързани със стари замърсявания с опасни отпадъци на територията на големите промишлени предприятия, приватизирани след 1999 г. За да бъде постигнат оптимален ефект, необходимо условие е изпълнението на паралелните програми за привеждане в съответствие с нормативната уредба по околна среда. Рехабилитирането на съществуващи промишлени площадки и места за съхранение на отпадъци, за които не е уговорено финансиране от държавата, ще бъде задължение на съответните оператори, съгласно техните програми за управление на отпадъците.

4.6. ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ И УСКОРЯВАНЕ ПРИЛАГАНЕТО НА ЗАКОНОДАТЕЛСТВОТО И ПОЛИТИКАТА В ТАЗИ ОБЛАСТ.

В настоящата програма се определят стратегическите цели на политиката на общината по управление на отпадъците и свързаният с тях План за действие, за периода 2009 – 2013 г. Формулираните цели и приоритети за всички сфери от управлението на отпадъците следва да осигурят прилагането на интегрирана и ефективна система за управление на отпадъци на всички нива. Прилагането на програмата ще бъде в съответствие с изпълнението на следните планове и програми:

Националната програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г.

Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградими отпадъци, предназначени за депониране.

Програма за прилагане на Директива 94/62/ЕС за опаковките и отпадъците от опаковки;

Програма за прилагане на Директива 1999/31/ЕС за депониране на отпадъци

Програма за прилагане на Директива 2000/53/ЕС за излезли от употреба моторни превозни средства;

Програма за прилагане на Директива 2002/96/ЕС за отпадъците от електрическо и електронно оборудване и Директива 2002/95/ЕС за ограничаване използването на някои опасни вещества в електрическото и електронно оборудване в България

За периода на действие на програмата при приемането на други документи, регламентиращи националната политика в специфични области, свързани с прилагането на определени директиви на ЕС, при промени в Закона за управление на отпадъците и подзаконовите нормативни актове към него програмата ще се актуализира и допълни. Тя остава отворен документ.

Местна нормативна уредба, имаща отношение към управлението на отпадъците

В община Смядово са приети следните нормативни документи, отнасящи се до отпадъците:

- Наредба №1 за поддържане и опазване на обществения ред, чистотата и общинското имущество на територията на община Смядово;

- Наредба за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово;
- Наредба на Общински съвет Смядово за определянето и администрирането на местните такси и цени на услуги.

Разработени планови документи, имащи отношение към управлението на отпадъците

- Програма за управление на дейностите по отпадъците в община Смядово за периода 1998 - 2003 г.;
- Програма за управление на отпадъците в Община Смядово за периода 2004-2007г.;
- План за преустановяване на експлоатацията и закриване на общинското депо и нерегламентираните сметища на територията на Община Смядово за периода 2005-2008г.”;
- Програма за опазване на околната среда в Община Смядово за периода 2006-2011г.

Във връзка с въведената нова система за организирано сметосъбиране и сметоизвозване на битовите отпадъци и с последните изменения в Закона за управление на отпадъците (изм. ДВ. бр.105 от 9 Декември 2008г.) е необходимо актуализиране на Общинската нормативна уредба в областта на управление на отпадъците и хармонизирането ѝ с националното екологично законодателство и изискванията на ЕС.

Планирането на дейности по управление на отпадъците от местно към регионално ниво ще бъде от съществено значение за успеха на постигане целите на Националната програма за управление на отпадъци. Във връзка с определените в Националната програма региони и разпределението на общините, които ползват общо регионално депо е необходимо създаване на Регионално сдружение за управление на отпадъците, което да подпомага участващите общини да постигат нормативните изисквания в областта на управление на отпадъците по най – ефективен начин. Създаването на регионално сдружение ще гарантира цената за обезвреждане на отпадъците да е еднаква за всички общини, включени в обхвата на съоръжението и да отчита нормативните изисквания, ще гарантира защита на интересите на общините участници, ще се създадат по-добри възможности за осигуряване на необходимото съфинансиране и инвестиции по грантови програми за изграждане на адекватна инфраструктура за оползотворяване и обезвреждането на отпадъците, по-добра координация при управление на отпадъците в региона и разработване на регионална стратегия за управление на отпадъците, създаване на експертен капацитет и повишаване на обществената информираност и ангажираност.

Независимо от положените значителни усилия през последните няколко години, е необходимо предприемане на допълнителни действия в следните насоки:

- идентификация на лицата, образуващи или извършващи дейности с отпадъци;
- мониторинг и инспектиране на съответствието с изискванията на законодателството и спазването на условията в издадените разрешения за дейности с отпадъци;
- създаване на инспекторат и прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията, с цел постигане на съответствие със законодателството;
- повишаване нивото на квалификация и мотивация в персонала на общинска администрация;

4.7. ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТАТЪЧНИ И НАДЕЖНИ ДАННИ.

Осигуряването на достатъчна и достоверна информация за образуването, съхранението, оползотворяването и обезвреждането на отпадъци е необходимо условие за осигуряване на планиране и контрол на дейностите по управление на отпадъците.

Събирането, обработването и анализирането на данни за отпадъците има няколко цели:

- изпълнение на изискванията на ЕС, относно докладване на данни за управление на отпадъци;
- предоставяне на изходна информация, необходима за планиране, развитие и управление на дейностите с отпадъците;

- предоставяне на необходимите данни за извършване на ефективен мониторинг и контрол;
- предоставяне на информация за участниците в процеса на управление на отпадъците.

Ежегодно служители на общинска администрация Смядово събират и обобщават данните относно количествата отпадъци от преходната година и изготвят следните отчети:

- Годишни отчети по реда на Наредба №9 за реда и образците, по които се представя информация за дейностите с отпадъци, както и реда за водене на публичния регистър на издадените разрешения, регистрационни документи и на закритите обекти и дейности – представят се в РИОСВ гр. Шумен;

- годишни отчети за битовите и строителни отпадъци – представят се в Националния статистически институт;

- отчети за изпълнение на общинската програма за опазване на околната среда и Общинска програма за управление на отпадъците съгласно чл.32 от ЗУО и чл.79, ал.6 от ЗООС.

На основание чл. 30, ал.6 от ЗУО част от предприятията, осъществяващи дейност на територията на общината представят фирмени програми за управление на отпадъците. До 31 март на текущата година генераторите на отпадъци представят годишни отчети съгласно изискванията на Наредба № 9 за генерираните отпадъци през преходната година.

Пунктовете за изкупуване на черни и цветни метали представят шестмесечни справки за изкупените и реализираните количества отпадъци.

Независимо от това, че е установена практика за събиране, обработка, анализ и докладване на данните относно генерираните отпадъци от територията на общината съществуващите процедури трябва да бъдат усъвършенствани и да бъде повишена достоверността на данните. Това ще изисква обезпечаване дейността с достатъчен персонал, техническо оборудване и подходящи софтуерни продукти.

4.8. УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СЕКТОРА И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ „ ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ “ И „ ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА “ ПРИ ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ.

По силата на националното законодателство, общинска администрация е изцяло отговорна за организиране на дейностите по управление на битови отпадъци и поддържане чистотата на населените места. Финансирането на услугите и дейностите се осигурява със средства, предвидени в съответните общински бюджети, осигурени чрез таксите за битови отпадъци, заплащани от домакинствата и промишлеността. Размерът на таксите се определя ежегодно от Общински съвет Смядово.

Организирането на системи за управление на отпадъците (събиране, временно съхранение, транспортиране, оползотворяване и обезвреждане), съобразно по-високите изисквания, установени от законодателството, ще доведе до повишаване на разходите за управление на отпадъците. За да бъде постигнато съответствие с тези изисквания е необходимо да се създаде механизъм за прогресивно нарастване на “таксите за битови отпадъци”, с цел достигане на нива, покриващи дългосрочните разходи. Едновременно с това, при повишаването на таксите следва да бъде отчитано състоянието на местната икономика и поносимостта им, съобразно доходите на населението. От особена важност е средствата, постъпващи от такси да бъдат изразходвани само за дейности по управление на отпадъците, по най-ефективния начин.

Необходимо е такса ”битови отпадъци” да се определя на база на обеми и/или количества генерирани отпадъци, вместо въз основа на данъчната оценка на имотите, като таксата следва да покрива дългосрочни разходи по управление на отпадъците. Да се въведе механизъм за реално събиране на таксата за депониране на строителни отпадъци. Да се засили контрола спрямо нелегалното изхвърляне на отпадъци на нерегламентирани места.

4.9. УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА

Вземането на правилни решения и осъществяването на мерките, заложи в общинската програма се постига при оптимален баланс на интересите на различните участници в управлението на отпадъците. За целта е необходим непрекъснат диалог с участниците в дейностите по управление на отпадъците и организирането на кампании за повишаване на общественото съзнание.

Поради факта, че регионалното депо за отпадъци ще се намира на територията на община Шумен и това, че там ще депонират и други общини е наложително създаването на Регионално сдружение, което да управлява депото и представител на Община Смядово задължително участва в организираните обсъждания относно плана за депото и последователните действия.

Населението винаги получава информация за състоянието на околната среда, информира се за нормативните изисквания по отношение на управление на отпадъците. Всяко решение в община Община, което има отношение за развитието на общината публично се оповестява и се взема след обществено обсъждане. Гражданите имат право на достъп до информацията отнасяща се до състоянието на обкръжаващата ги среда, защото те са тези, които ежедневно се „сблъскват“ с тези проблеми .

В момента населението все още е с недостатъчно висока екологична култура, но чрез провежданите обществени обсъждания и разяснения постепенно се наблюдава прелом в положителна насока в поведението и съзнанието на хората . Необходимо е те да осъзнаят ползата от разделното събиране на отпадъците и да започнат да го прилагат още при самото образуване на отпадъка в домакинствата. Всички трябва да бъдат наясно с маркировката на отпадъците от опаковките , за да изхвърлят дадения отпадък в съответния съд, предназначен за него .

Промяната на изградените като личности възрастни хора е продължителен и труден процес , но за да настъпи тя е много важен моментът на осъзнаване на необходимостта от нея . Работата на специалистите в областта на опазването на околната среда е именно да обясняват на хората и да ги убеждават, че отпадъците са точно толкова важна част от нашето ежедневие, колкото са и продуктите, от които се получават те . Безотговорното отношение спрямо отпадъците е немислимо. Обществото трябва да знае, че от отпадъците могат да се получат отново суровини, като на практика остава само една малка част, която не би могла да бъде възстановена или изцяло преработена.

Съгласно Наредбата за критериите за определяне на районите за целенасочено въздействие и териториалния им обхват община Смядово попада в категорията изостанал селски район, характеризиращ се с преобладаващ селски начин на живот, специализация в развитието на селското и горското стопанство, с ниска степен на развитие на икономическата база, поддържащата я техническа инфраструктура и квалификация на работната сила и свързаните с това остри социални последици, като високо равнище на безработица, ниски доходи на населението и обезлюдяване.

Почти цялата част от населението на община Смядово живее в къщи с дворове, където хората отглеждат зеленчукови и овощни култури. Пространството позволява и отглеждането на известен брой домашни животни.

Значителна процент от генерираните отпадъци са с биоразградим характер, поради което насърчаването на прилагане на методи за компостиране играе важна роля в процеса на управление на отпадъците. Компостирането е една от най-важните стъпки в общността след разделното събиране, защото органичните материали, попаднали в сметищата създават много проблеми. При гниенето на органичните материали се генерира метан, който предизвиква голямо затопляне. Процесът на гниене е причина за неприятната миризма, която се носи от сметищата. Органичните киселини разлагат металите и ги отвеждат в почвата и подпочвените води. Всичко това насочва вниманието към компостиране и предотвратяване на изхвърлянето на органични материали в сметищата, като решение на проблема.

В Община Смядово съществуват идеални условия за прилагане методите на домашно или полево компостиране и е необходимо предприемане на действия за създаване на условия за развитие на тези процеси като оползотворяването на биорагадимите отпадъци.

За повечето хора „компост” е непозната дума, поради тази причина населението се нуждае от нейното обяснение и приложение. За целта е необходимо разработване на проекти за фамилно компостиране и организиране на открити семинари, където се разяснява на заинтересованите ползата от компоста, необходимото време за получаването му, както и технологичния процес.

Повишаването на общественото съзнание е дългосрочна цел да постигне промяна в поведението на населението чрез осъзнаване на екологичните рискове, свързани с изчерпване на ресурсите, генерирането и обезвреждането на отпадъците.

Обучението и комуникацията е процес, чрез който от една страна се предоставя информация на участниците, а от друга се обменят и оценяват идеи и дейности по управлението на отпадъците.

Образованието и комуникацията с участниците в дейностите по управление на отпадъците ще бъде важно през следващите години относно:

- подпомагане на консултациите по прилагането и последващата актуализация на общинската програма;
- предоставяне на информация необходима за определяне на политиката по управление на отпадъците;
- получаване на информация, обратна връзка и подкрепа от участниците в управление на отпадъците;
- подпомагане на формулирането, обсъждането, приемането и прилагането на дейности, засягащи финансирането и възстановяването на разходите.

4.10. УСТОЙЧИВО УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ПОТОЦИ ОТПАДЪЦИ

Много важна част от общинската програма е да се поставят конкретни изисквания за управление на специфични потоци отпадъци, в зависимост от взетите решения за подхода за управление на съответния отпадък и условията в общината.

Нормативната уредба предоставя на общините различни възможности за участие, под различна форма, в системите, финансирани от производителите и вносителите на продукти, след употребата на които се образуват масово разпространени отпадъци.

В Раздел VI „Организация на дейностите по третиране на масово разпространени отпадъци” от Общинската наредба за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово е определена стратегията за управление на опасните отпадъци, генерирани от населението.

4.10.1. Батерии и акумулатори

Управлението на отпадъците от батерии и акумулатори има две главни цели:

- ◇ Екологична – защита на въздуха, водата, почвата и здравето на хората чрез предотвратяване на изхвърлянето на вредни и опасни вещества в околната среда;
- ◇ Икономическа – оползотворяване материалите, заложи в конструкцията на отпадъците от батерии и акумулатори.

„Негодна за употреба батерия или акумулатор” е батерия или акумулатор, която не може да бъде използвана повторно и е предназначена за преработване или обезвреждане.

Според Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово се изисква:

- Негодните за употреба батерии и акумулатори да се събират отделно;
- Забранява се поставянето на негодни за употреба батерии и акумулатори в съдовете за битови отпадъци, както и смесването им с други отпадъци. Неконтролираното освобождаване и/или изхвърляне на негодни за употреба акумулатори, както и неконтролираното освобождаване, изхвърляне и/или изливане на електролит от негодни за употреба акумулатори;;

• Местата за поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба батерии се определят от общината, като задължително включват местата за продажба на батерии. Лицата предлагащи батерии за продажба на дребно задължително предвиждат места за поставяне на съдове събиране на негодни за употреба батерии, като тези лица са длъжни да осигурят достъп до съдовете за събиране, разположени на тяхната територия .

Отпадъците от акумулатори и батерии се събират в Общински събирателен център обособен в базата на Дейност „Чистота” гр. Смядово, като задължение е притежателите на тези отпадъци сами да ги предават в пункта. Разрешително за събиране на негодни автомобилни акумулаторни батерии притежават площадките за изкупуване на черни и цветни метали.

За подобряване на системата за събиране на отпадъците от негодни батерии и акумулатори е необходимо предприемане на следните действия:

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с тяхното неконтролирано обезвреждане. Необходимо е хората да бъдат запознати със значението на символите, използвани за маркиране, изискванията при отделяне на батериите от уредите, където те са вградени и възможностите за участие в системите за събиране.

- прилагането на задължително обратно приемане в местата за продажба;

- осигуряване и поставяне на съдове за събиране на негодни за употреба портативни батерии и акумулатори, като се спазва нормативните изисквания на 1000 жители – 1 съд;

- предаване на отпадъците от батерии и акумулатори на фирма, притежаваща разрешително, издадено по реда на Закона за управление на отпадъците.

За успех на дейността по събиране на тези отпадъци особено допринася постоянната и интензивна работа с обществеността с цел убеждаване на населението от необходимостта за екологосъобразно събиране и рециклиране на негодните за употреба батерии и акумулатори.

4.10.2. Излезли от употреба моторни превозни средства.

„Излязло от употреба МПС” е :

- МПС с прекратена регистрация съгласно Наредба I – 45 от 24.03.2000 г. за регистрацията, отчета, пускането в движение и спирането от движение на МПС и на ремаркетата теглени от тях / ДВ. бр . 105 от 08.11.2002 г./
- МПС, на което не е извършван периодичен преглед за проверка на техническата му изправност от две последователни години и е паркирало върху публична държавна или общинска собственост .
- МПС, което не може да бъде идентифицирано, защото няма регистрационен или друг идентификационен номер.

Прилагането на екологосъобразна система за управлението излезли от употреба моторни превозни средства (ИУМПС) заема важно място в общинската политика по управление на отпадъците. Постигането на това изискване ще бъде допълнително затруднено през следващите години , поради вноса на голям брой автомобили втора употреба и по – дългия срок за експлоатация на МПС в сравнение с този в страните от ЕС. През месец май 2003 г. правителството прие Програма за прилагане на Директива 2000/53/ЕС за излезли от употреба моторни превозни средства. Националният план за управление на отпадъците следва основните принципи и целите заложи в програмата за прилагане , което от своя страна води и до прилагане на мерки в Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово .

Съгласно Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово се забранява съхраняване на излезли от употреба МПС и техните компоненти на обществени места. Отпадъците от излезлите от употреба моторни превозни средства (МПС) се събират, съхраняват, преработват и/или обезвреждат от лица, притежаващи разрешително по чл.37 от ЗУО. Гражданите, едноличните търговци и

юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба МПС в центрове за разкомплектоване.

На територията на общината отпадъци от излезли от употреба МПС се събират на площадката на фирма ЕТ”Марина Метал М – Маринка Николова” гр.Смядово.

С оглед ефективното събиране на излезлите от употреба МПС (ИУМПС) е необходимо предприемане на следните мерки:

- актуализиране на Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово като се регламентира точно и ясно реда за събиране на ИУМПС, които се намират върху имоти – държавна или общинска собственост;

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното разкомплектоване/обезвреждане на ИУМПС, части и компоненти от тях и възможностите за предаване на ИУМПС;

- организиране на дейности по събиране и временно съхраняване на ИУМПС и предаването им за разкомплектоване - в случай, че е сключен договор с ПУДООС или с организациите по оползотворяване и/или с лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално.

Общинските експерти, ангажирани с изпълнението на изискванията на Наредбата за третиране на отпадъците от ИУМПС, следва периодично да се информират по издадени или отнети разрешения, контрол по изпълнението на изискванията по оползотворяването на ИУМПС, създаване на база данни за допуснати или отнети лицензионни режими.

4.10.3. Отработени масла.

“ *Отработено масло* “ е всяко смазочно или индустриално масло на минерална основа, негодно за употреба по първоначалното си предназначение, включително отработени моторни или трансмисионни масла, турбинни и хидравлични масла.

На територията на Община Смядово е забранено смяна на отработени масла и нефтепродукти на нерегламентирани места и изхвърлянето на отработени масла и отпадъчни нефтепродукти в повърхностни и подземни води и в канализационните системи, съхраняването им по начин, водещ до замърсяване на почвата и изгарянето на отработените масла.

Местата за смяна на отработените масла се определят от Общината, а кметът на общината информира обществеността за тези места, включително сервизите и бензиностанциите, извършващи смяна на отработени масла.

Физическите и юридическите лица , предлагащи за продажба моторни и трансмисионни масла, поставят на подходящи и достъпни места в търговските си обекти списък на местата, където може да се извърши смяна на маслото.

С оглед ефективното събиране на излезлите от употреба МПС (ИУМПС) е необходимо предприемане на следните мерки:

- определяне на места за смяна на маслата, като се осигури най-малко на едни място за смяна на масла на 5000 жители;

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отработените масла и възможностите за смяна на отработените масла на територията на общината;

- организиране на дейности по събиране на отработени масла и предаването им за предварително третиране, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане - в случай, че е сключен договор с ПУДООС или с организациите по оползотворяване и/или с лицата, изпълняващи задълженията си индивидуално.

4.10.4. Утайки от градски пречиствателни станции за отпадъчни води.

Третирането на отпадъчни води в градските пречиствателни станции води до значително намаляване на замърсяването на повърхностните води, но от друга страна е свързано с образуването на отпадъци. Утайките от градските пречиствателни станции за отпадъчни води

съдържат множество потенциални замърсители и поради това е необходимо да се планира тяхното третиране и обезвреждане, като компонент на системата за интегрирано управление на отпадъците.

Приоритет на Община Смядово е доизграждането на канализационната система в гр. Смядово и възстановяване, реконструкция и пускане в експлоатация на ГПСОВ. Към момента на разработване на програмата ГСПОВ гр. Смядово не функционира. Пречиствателната станция е частна собственост и за възстановяването и реконструкцията ѝ е възможно осигуряване на финансиране чрез фондовете на ЕС, ако е общинска собственост. За съхранение и оводняване на утайките от ГПСОВ има изградени сушилни полета и след подробен анализ на утайките те могат да се оползотворяват в земеделието. Независимо от това внасянето на утайки в почвите трябва да става при спазване на редица ограничения, свързани с допустимо съдържание на тежки метали и други замърсители в утайките, вида на отглежданите селскостопански култури и др. Използването на утайките в земеделието изисква предоставяне на подробна информация за качествата на утайките на селскостопанските производители от страна на операторите на ПСОВ.

Използването на утайки от ПСОВ за рекултивация и възстановяване на нарушени терени е добре позната възможност в световната практика. Внасянето на големи количества органични вещества, намиращи се в утайките, може да бъде от полза за възстановяване на терените и почвите, засегнати от добива на полезни изкопаеми, изоставени кариери, депа за отпадъци и др. При условие, че възстановените земи няма да бъдат използвани за селскостопански нужди, по преценка на компетентните органи, изискванията към качествата на използваните утайки могат да бъдат занижени, в сравнение с тези прилагани при употреба в земеделието.

4.10.5. Отпадъци от опаковки.

Опаковането играе важна роля в съвременното производство и предлагане на различни стоки, материали и продукти, което води след себе си до образуване на големи количества отпадъци в домакинствата, търговската сфера, администрацията и промишлеността. Целите и мерките в областта на опаковките и отпадъците от опаковки, заложи в настоящата програма, са изготвени в съответствие с *Директива 94/62/ЕС за опаковките и отпадъците от опаковки.*

Изпълнението на програмата се основава на следните принципи:

- отговорност на производителите и вносителите на опаковки и опаковани стоки за постигане на целите по рециклиране и оползотворяване заложи в § 9 от ПЗР на ЗУО;
- споделена отговорност на общината при организирането на разделното събиране на отпадъците от опаковки на тяхна територия;
- насърчаване участието на обществеността;
- диалог с индустрията и обществения сектор;
- ефективност на предлаганите решения за събиране и оползотворяване на отпадъците от опаковки;
- достъп до информация за всички заинтересовани страни;
- адекватни, възпиращи санкции за стопанските субекти нарушаващи изискванията на законодателството.

Съгласно Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово кмета на общината определя районите и местата в населените места, в които ще се въведе система за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

За организиране на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки на територията на Община Смядово е необходимо предприемане на следните действия:

- сключване на договор с ПУДООС или с организация по оползотворяване за въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки.

- актуализиране на Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово, като се създаде отделен раздел регламентиращ

реда за ползване на системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки, въвеждане на задължения към собствениците или наемателите на търговски обекти, домсъвети, собственици на еднофамилни жилища и др., контрол над изхвърлянето на отпадъци от опаковки в съдовете за битови отпадъци, въвеждане на изисквания и ред за предоставяне на информация на общината от лицата, експлоатиращи системата за разделно събиране на отпадъците от опаковки;

- редовно информиране на обществеността за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на отпадъците от опаковки, значението на символите, използвани за маркиране и възможностите за участие в системите за разделно събиране;

Разделното събиране на отпадъци от опаковки следва да обхваща и административните сгради, търговски, туристически и други обекти, които да се включват в системите за разделно събиране на отпадъци от опаковки, реализирани от организациите по оползотворяване. По този начин, ще се отклонят определени количества отпадъци от опаковки, които по принцип се изхвърлят в общия поток на битовите отпадъци. Организациите по оползотворяване на отпадъци от опаковки въвеждат разделно събиране на офис хартия от административните и обществени сгради, като осигуряват необходимите контейнери в сградите и организират събирането на отпадъците. Организациите предоставят и информационни материали, разясняващи ползите от разделното събиране и какво следва да се събира в контейнерите.

Информирането на обществеността и популяризиране на дейностите по разделното събиране на отпадъци е ключов елемент от прилагането на националното законодателство в областта на опаковките. Предвижда се организиране на информационни кампании за:

- привличане на обществеността за участие в системите за разделно събиране и депозит;
- организиране на образователни кампании, честване на екологични празници, представяне на презентации по въпросите за рециклиране на отпадъци в училищата;
- публикуване и разпространение на информационни материали.

4.10.6. Отпадъци от хуманната медицина.

При оказване на медицинска помощ в здравните заведения се генерират две категории медицински отпадъци :

- Неопасни болнични отпадъци - по – голямата част от формираните отпадъци нямат характеристика на опасни , като такива са хартиените и пластмасовите опаковки от хранителни продукти , хранителни отпадъци от кухненските блокове , ампули от лекарства , лабораторна стъклария и използвани хирургически инструменти след хирургическа дезинфекция – всички те се приравняват към битовите отпадъци и се изхвърлят в съдовете за битова смет .
- Опасни болнични отпадъци – такива са отпадъците класифицирани съгласно Наредба №3 / 01.04.2004 г.за класификация на отпадъците (обн.ДВ , бр.44 / 25.05.2004 г.) отменила Заповед № РД 323 / 10.08.1998 г.

Депонирането на инфекциозни отпадъци на депо за ТБО е забранено от националното законодателство в съответствие с разпоредбите на Директива 1999/31/ЕС. В Община Смядово образуваните отпадъци от хуманната медицина се предават на фирма, притежаваща разрешително по ЗУО а обезвреждане на опасни отпадъци на базата на сключени договори между личните лекари и фирма и тези отпадъци не попадат в общия поток от битови отпадъци.

4.10.7. Биоразградими отпадъци от домакинствата и заведенията за обществено хранене.

В съответствие с действащото законодателство, управлението на биоразградимите отпадъци от домакинствата и приравнените на тях отпадъци от търговията и промишлеността е отговорност на общинските администрации. Проектът на директива за биоразградимите отпадъци (Working Document Biological Treatment of Biowaste 2nd Draft) също не предвижда

въвеждането на принципа „ отговорност на производителя “. Програмата е съобразена с планираните цели на Националния стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци. Прилагането на конкретни мерки за намаляване количествата депонирани биоразградими отпадъци ще доведе до пълно оползотворяване на този вид отпадък и така ще отпадне варианта за депониране.

Дейностите за постигане на целите за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите битови отпадъци са следните:

- проучване на количествата, състава и свойствата на биоразградимите отпадъци, образувани на територията на общината;
- събиране и оползотворяване на “зелени” отпадъци от паркове и градини;
- компостиране на биоразградимите отпадъци;
- въвеждане на домашното компостиране;
- третиране на биоразградимата фракция в смесените отпадъци чрез изгаряне и механично-биологично третиране чрез привличане на инвестиции от частния сектор под формата на публично-частни партньорства;
- провеждане на информационни кампании за земеделските стопани, относно ползите от прилагането на компостирането и използването на компоста;

4.10.8. Едрогабаритни отпадъци и отпадъци от електрическо и електронно оборудване.

„Едрогабаритни отпадъци” са битовите отпадъци, които поради своите размери или тегло не могат да се поставят в съдовете за битови отпадъци или създават затруднения при товаренето им.

В националното законодателство не са въведени задължения за разделно събиране или ограничаване на депонирането на едрогабаритни битови отпадъци. Въпреки това следва да се предприемат мерки за разделното им събиране и оползотворяване, тъй като по този начин се намалява обема на депонираните отпадъци и се удължава полезния живот на депата за отпадъци. В по-голямата си част тези отпадъци са съставени от рециклируеми и оползотворими материали (метали и дърво), за които има търсене. Някои от тях, обаче съдържат и неоползотворими материали и опасни вещества, поради което е необходимо въвеждането на задължения и строг контрол при отделянето на тези материали и вещества и предаването им за обезвреждане. Препоръчва се провеждането на кампании (веднъж или няколко пъти в годината) за събиране на отпадъци от домовете или предаването им на определени от общината места. За територията на общината не е характерно образуването на такива отпадъци, поради ниския жизнен стандарт на населението. Ако се установи наличие на такива отпадъци те са единични случаи и обикновено се оползотворяват от хора с по - ниски доходи.

"Излязло от употреба електрическо и електронно оборудване от бита" е излязло от употреба електрическо и електронно оборудване, образувано в резултат на жизнената дейност на хората по домовете. Към него се приравнява и излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване от административни, социални и обществени сгради, от търговски и индустриални обекти или други източници, което по своя вид и количество е подобно на излязлото от употреба електрическо и електронно оборудване, образувано в резултат от жизнената дейност на хората по домовете.

Нерегламентираното изхвърляне на ИУЕЕО на сметища или в съдовете за смесени битови отпадъци е сериозен проблем, който трябва да се решава чрез повишаване на общественото съзнание за вредното въздействие върху околната среда, подобряване на информираността на населението за възможностите за предаване на ИУЕЕО и чрез прилагане на респектиращи административни мерки.

Съгласно НАРЕДБА ЗА ИЗИСКВАНИЯТА ЗА ПУСКАНЕ НА ПАЗАРА НА ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ И ТРЕТИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ ОТ

ЕЛЕКТРИЧЕСКО И ЕЛЕКТРОННО ОБОРУДВАНЕ Кметът на общината определя места за разполагане на съдове, места за разделно събиране и площадки за временно съхраняване на ИУЕЕО върху общински имоти на територията на общината в съответствие с програмата по чл. 29, ал. 1, т. 1 ЗУО, без да възпрепятства дейността на лицата по чл. 25, сключили договор с организация по оползотворяване, с ПУДООС и/или с лицата, които пускат на пазара ЕЕО, изпълняващи задълженията си индивидуално и организира дейностите по събиране и временно съхраняване на ИУЕЕО и предаването му за предварително третиране, повторно използване, рециклиране, оползотворяване и/или обезвреждане при наличие на сключен договор, финансиран от:

- организация по оползотворяване на ИУЕЕО, или
- лицата, които пускат на пазара ЕЕО, които изпълняват задълженията си индивидуално, или
- предприятието за управление на дейностите по опазване на околната среда.

Кметът на общината изготвя и утвърждава график за събиране на ИУЕЕО, образувано в бита, включващ не по-малко от две дати годишно.

За територията на общината не е характерно образуването на такива отпадъци, поради ниския жизнен стандарт на населението. Ако се установи наличие на такива отпадъци те са единични случаи и притежателите на отпадъци от електрическо или електронно оборудване на насочват към пунктовете за изкупуване на черни и цветни метали, които притежават разрешително за събиране на такъв вид отпадъци.

4.10.9. Негодни за употреба автомобилни гуми.

В националното законодателство няма определен нормативен акт, регламентиращ управлението на негодните за употреба пневматични гуми. Като отпадък гумите имат дълъг процес на разпадане и предизвикват трайни замърсявания на околната среда. Ефективното управление на този вид отпадъци, намалява замърсяването на почвата и на емисиите от вредни вещества, които се образуват при изгаряне.

Във връзка със забраната за депониране на пневматичните гуми в Общинската наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово е регламентирано, че отпадъците от излезли от употреба пневматични гуми се събират, съхраняват, преработват и/или обезвреждат от лица, притежаващи разрешително по чл.37 от ЗУО. Гражданите, едноличните търговци и юридическите лица са длъжни да предават излезлите от употреба пневматични гуми в определените събирателни пунктове.

5. ПРОГРАМА ЗА КАПИТАЛОВИ ИНВЕСТИЦИИ

5.1. Ключови допускания за определяне на икономическите параметри и възможностите за финансиране

Инвестиционните проекти и възможностите на финансиране на определените стратегически цели в програмата и мерките в плана за действие са представени в тази глава. За изготвяне на Инвестиционната програма се вземат в предвид възможностите на общината за финансиране на дейностите по управление на отпадъците. Финансирането на дейностите по събиране, транспортиране и депониране на битовите отпадъци, почистване на обществени места, почистване на незаконни сметища се поема от общинския бюджет чрез приходите от такса „битови отпадъци”. Осигуряването на финансови средства за големи инвестиционни проекти в областта на управлението на отпадъците ще се търсят чрез външно финансиране от структурните и кохезионни фондове на ЕС чрез Оперативните програми или други финансиращи организации. Инвестиции, свързани с проекти, като например за закриване на съществуващите нерегламентирани депа, въвеждане на фамилно компостиране и други малки проекти с образователна цел биха могли да се финансират от ПУДООС. През плановия период ще се търсят възможности за привличане на инвестиции от частния сектор под формата на Публично-частно партньорство по отношение изграждане на инфраструктура за събиране и

оползотворяване на строителни и биоразградими отпадъци, както и за изграждане на инсталации за сепариране. Инвестициите, които попадат в меката част на програмата, за разпространение на информационни материали, провеждане на кампании, обучения или инструктиране на притежателите на отпадъци се финансират от общинския бюджет или могат да бъдат финансирани от организациите по оползотворяване на отпадъците и други външни донори от частният сектор. Някои от дейностите в плана за действие не изискват наличен финансов ресурс като въвеждане на нормативни изисквания чрез изменения и допълнения на местната нормативна уредба, което ще се осъществи чрез наличния административен капацитет.

5.2. Приоритетни инвестиционни проекти

Включените в програмата инвестиционни проекти ще осигурят изпълнението на целите на програмата до края на 2013 година.

- дооборудване със съдове за битови отпадъци на системата за организирано събиране и транспортиране на битовите отпадъци;
- закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за ТБО в гр. Смядово;
- почистване и ликвидиране на нерегламентирани сметища;
- определяне на депо за строителни отпадъци за временно съхранение с възможности за оползотворяване и опериране чрез ПЧП.
- почистване и ликвидиране на криминални замърсявания;
- въвеждане на фамилно компостиране в населените места на общината;
- организиране на система за разделно събиране от опаковки и други масово разпространени отпадъци;
- изграждане на инсталация за компостиране и/или оползотворяване на биоразградими отпадъци;
- изграждане на сепарираща инсталация за предварително третиране на битовите отпадъци чрез ПЧП.

6. ПЛАН ЗА ДЕЙСТВИЕ

Предложеният план за действие обхваща периода 2009 – 2013 година и включва основните мерки и дейности, предвидени за изпълнение на поставените в програмата цели. Структурата на Плана за действие е съобразена с целите и приоритетите на програмата.

С приемането и прилагането на плана се цели да бъде постигнат оптимален баланс между различните законодателни, институционални, икономически и технически мерки и прилагане на интегриран подход за управление на отпадъците. Планът определя и отговорностите на различните институции и организации в областта на управление на отпадъците, свързани с реализацията на предвидените мерки и дейности, очакваните разходи и вероятните източници за тяхното финансиране .

№	Мярка / дейност	Срок за прилагане	Отговорна институция	Очакван и Разходи (хиляди лева)	Предлагани източници за финансиране
ЦЕЛ 1: ПРЕДОТВРАТЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА ОБРАЗУВАНЕТО НА ОТПАДЪЦИ					
1.	Провеждане на информационни кампании за населението за устойчиво потребление и начините за предотвратяване и минимизиране на отпадъците от бита	постоянен	Община Смядово, местни медии	2	ПУДООС общини външни източници
2.	Участие на представители от общинската администрация в експертните съвети при обсъждането на ОВОС на	постоянен	Община Смядово	-	-

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Смядово

	инвестиционни проекти . Настояване за прилагане на най – добрите налични техники				
3.	Осъществяване на контрол върху генераторите на отпадъци за изпълнение на дейностите по предотвратяване и намаляване на отпадъците, чрез притежаване на комплексни разрешителни , лицензионни и регистрационни режими	постоянен	Община Смядово, РИОСВ	-	-
4.	Създаване на БД на издадените комплексни разрешителни , на производствени фирми на територията на общината	постоянен	Община Смядово		-
5.	Прилагане на финансови стимули към граждани прилагащи разделно събиране на отпадъци и предаващи за рециклиране битови отпадъци.	2009-2013г	Община Смядово		Общински бюджет чрез такса ТБО
ЦЕЛ 2: НАРАСТВАНЕ НА КОЛИЧЕСТВАТА РЕЦИКЛИРАНИ И ОПОЛЗОТВОРЕНИ ОТПАДЪЦИ					
Краткосрочен план					
1.	Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки	31.12.2009г.	Община Смядово	40	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки
2.	Проучване възможностите за оползотворяване на отпадъци от строителството	30.12.2009г.	Община Смядово	-	-
3.	Определяне на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци.	30.12.2009г.	Община Смядово	-	ОБ
Средносрочен план					
1.	Развитие на системата за събиране на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла електрически и електронни уреди и др./	постоянен	Община Смядово	20	ОБ, ПУДООС, частни инвестиции
2.	Въвеждане на разделно събиране на хартиени, картонени, найлонови и пластмасови отпадъци в административните, държавни и обществени сгради.	2010-2011г.	Община Смядово	10	ОБ, ПУДООС, организации по оползотворяване
3.	Стимулиране изграждането на мощности за оползотворяване на строителни отпадъци от частни инвеститори	постоянен	Община, частен бизнес		ПЧП, ЧАСТНИ ИНВЕСТИЦИИ
4.	Изграждане на сепарираща инсталация с цел отделяне на рециклируемите отпадъци	2009-2013г.	Община, частен бизнес	1500	ПЧП, частни инвестиции
5.	Определяне на площадки за временно съхранение на биоразградимите отпадъци от населените места	2009-2013г.	Община Смядово, частен бизнес	500	ОБ, ПЧП, частни инвестиции
6.	Изграждане на инсталация за компостиране или оползотворяване на биоразградимите отпадъци	2009-2013г.	Община, частен бизнес	1000	ПЧП, частни инвестиции
ЦЕЛ 3: ПОДОБРЯВАНЕ НА ОРГАНИЗАЦИЯТА ПО РАЗДЕЛЯНЕ , ВРЕМЕННО СЪХРАНЕНИЕ , СЪБИРАНЕ И ТРАНСПОРТИРАНЕ НА ОТПАДЪЦИ					
Краткосрочен план					
1.	Провеждане на обществена поръчка по реда на ЗОП за възлагане дейностите по сметосъбиране и сметоизвозване.	30.12.2009г	Община Смядово	100	Общински бюджет

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Смядово

2.	Изготвяне на проучване за мнението на населението за качеството на услугите по поддържане на чистотата на населените места.	30.06.2010г	Община Смядово	-	-
Средносрочен план					
1.	Подобряване на съществуващите практики и условия за събиране и транспортиране на битови отпадъци (доставка на специализирани съдове)	Постоянен	Община Смядово	120	ОБ, ПУДООС структурн и фондове, ПЧП
3.	Съставяне на регистър на всички производствени фирми на територията на общината и създаване на база данни за отделяните производствени отпадъци от тях	31.12.2010г	Община Смядово	-	-
4.	Подобряване контрола срещу изоставянето, нерегламентираното изхвърляне и изгаряне или друга форма на неконтролирано обезвреждане на отпадъците	постоянен	Община, кметства		ОБ
5.	Реализиране на проекти по населени места за въвеждане на фамилно компостиране.	2009-2010г	Община Смядово	80	ОБ, ПУДООС
ЦЕЛ 4: ЕКОЛОГОСЪОБРАЗНО ОБЕЗВРЕЖДАНЕ					
Краткосрочен план					
1.	Участие в Регионално сдружения за съвместна експлоатация на регионалното депо в гр. Шумен, кв. Дивдядово.	30.12.2009г	Община Смядово	5	Общински бюджет
2.	Извършване на проучвания и прогнози за количествата на образуваните отпадъци и количествата на отпадъците, предназначени за депониране, въз основа на което да се определи делът на отпадъците от общината в запълването на капацитета на регионалното депо в гр. Шумен;	30.06.2010г	Община Смядово	3	ОБ, Външно финансиране
Средносрочен план					
1.	Въвеждане на технология или методи за предварително третиране на отпадъците преди депонирането им с намаляване на общото количество отпадъците, което трябва да се депонира на регионалното депо и намаляване на транспортните разходи;	2009-2013г	Община Смядово	1200	ОБ, ПУДООС структурн и фондове, ПЧП
2.	Участие и подпомагане разработването на Регионална стратегия за управление на отпадъците	2010-2011г	Община Смядово	-	-
3.	Определяне на площадка за временно съхранение на строителни отпадъци и изграждане на инсталации за предварително третиране и рециклиране, с цел тяхното повторно използване чрез публично-частно партньорство;	2010-2011г	Община Смядово	1000	ОБ, ПУДООС структурн и фондове, ПЧП
ЦЕЛ 5: ПРЕДОТВРЯВАНЕ И НАМАЛЯВАНЕ НА РИСКА ОТ СТАРИ ЗАМЪРСЯВАНИЯ С ОТПАДЪЦИ					
Краткосрочен план					
1.	Изготвяне на технически проект за Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за ТБО гр. Смядово	31.12.2009	Община Смядово	188	ОП «Околна среда 2007-2013г.
2.	Кандидатстване за финансиране за закриване на общинското депо в гр. Смядово	30.06.2010г	Община Смядово	5	ОП «Околна среда 2007-2013г.»
3.	Закриване, рекултивация и мониторинг на общинското депо за ТБО гр. Смядово	30.06.2011г	Община Смядово	1500	ОП «Околна среда 2007-2013г.»

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Смядово

4.	Закриване и почистване на всички съществуващи нерегламентирани депа за твърди битови отпадъци по населени места	31.12.2010г	Община Смядово	200	ОБ, ПУДООС външно финансиране
Средносрочен план					
1.	Наблюдение на «Б-Б кубовете», където се съхраняват препарати за растителна защита с изтекъл срок на годност.	Постоянен Веднъж на шест месеца	Община Смядово	-	-
ЦЕЛ 6: ПРАВНО РЕГУЛИРАНЕ НА УПРАВЛЕНИЕТО НА ОТПАДЪЦИТЕ					
Краткосрочен план					
1.	Актуализация на Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово отоносно събиране, съхранение, транспортиране на битови, строителни и масово разпространени отпадъци, в съответствие с изискванията и целите на националното законодателство, включване на изисквания за събиране на опасни отпадъци от домакинствата, взаимодействие със системите за разделно събиране на масоворазпространени отпадъци, участие в сдруженията на общини при управление на отпадъците на регионално ниво.	30.06.2010г	Кмет на община , общински съвет	-	-
Средносрочен план					
1.	Създаване на инспекторат и прилагане на ефективни санкции и наказания в случай на неспазване на изискванията на нормативната уредба в областта на управление на отпадъците.	2010-2011г	Община Смядово, НПО	30	ОБ, ПУДООС външно финансиране
2.	Обучение на специалистите от общинска администрация, ангажирани с прилагане на законодателството по управление на отпадъците	постоянен	Общини, МОСВ	-	-
ЦЕЛ 7: ОСИГУРЯВАНЕ НА ДОСТАТЪЧНИ И НАДЕЖДНИ ДАННИ ЗА ОТПАДЪЦИТЕ					
Краткосрочен план					
1.	Събиране и обобщаване на информация от всички генератори на отпадъци на територията на общината по Наредба №9 за реда за отчитане на отпадъците , съхранение на събраната информация в БД	Ежегодно	Община Смядово	-	-
Средносрочен план					
1.	Ползване на националната информационна система за отпадъците и свързаните с това процедури за класифициране , събиране , обработка , анализиране и разпространяване на данни и информация за източниците , вида , количествата и дейностите по управление на отпадъците и за състоянието на съоръженията за третиране и обезвреждане на отпадъци	Постоянен	ИАООС , община		-
2.	Въвеждане на софтуерни продукти, обезпечаващи работата на информационната система за управление на отпадъци в Общината	2010г.	Община Смядово		ОБ, АСЕКОБ
3.	Изготвяне на годишен отчет пред ОбС Смядово и РИОСВ – Шумен, по изпълнение на дейностите заложиени в Програмата за управление на отпадъците в община Смядово	Постоянен веднъж годишно	Община Смядово		-
4.	Представяне на годишни отчети по реда на Наредба №9 за реда за отчитане на отпадъците от промишлени предприятия	Постоянен веднъж годишно	Производствени предприятия	-	-
ЦЕЛ 8: УВЕЛИЧАВАНЕ НА ИНВЕСТИЦИИТЕ В СЕКТОРА И ПРИЛАГАНЕ НА ПРИНЦИПИТЕ „ ОТГОВОРНОСТ НА ПРОИЗВОДИТЕЛЯ “ И „ ЗАМЪРСИТЕЛЯТ ПЛАЩА “ В СИСТЕМА ЗА ИНТЕГРИРАНО УПРАВЛЕНИЕ НА ОТПАДЪЦИТЕ					
Краткосрочен план					
1.	Ежегодна актуализация на такса «Битови отпадъци» съобразно текущите разходи	постоянен	Община Смядово	-	ОБ
Средносрочен план					

Общинската програма за управление на отпадъците в Община Смядово

1.	Въвеждане на механизъм за реално събиране на таксата за депониране на строителни отпадъци.	2010-2011г	Общини Смядово		-
2.	Определяне размера на такса «Битови отпадъци» според количеството генерирани отпадъци	2009-2013г.	МОСВ Община Смядово	-	-
3.	Привличане на инвестиции при управлението на отпадъците под формата на Публично-частно партньорство	2009-2013г.	Община Смядово	-	Структурн и фондове, ПЧП
ЦЕЛ 9: УЧАСТИЕ НА ОБЩЕСТВЕННОСТТА					
Краткосрочен план					
Средносрочен план					
1.	Включване на управлението на отпадъците в образователните програми в детските градини и училищата	2009-2013г	Община Смядово	1	ДБ,ОБ, външни източници на финансиране
2.	Организиране на кампании по почистване и информационни кампании за възможностите за предотвратяване и намаляване на образуването на отпадъците и потенциални ползи от това за производителите стоки, потребителите и други причинители на отпадъци	постоянен	Община Смядово, местни медии	5	ОБ
3.	Издаване на информационни материали по проблемите на управление на отпадъците	постоянен	Община Смядово	2	ОБ, външни източници на финансиране
4.	Участие в националната кампания "За чиста околна среда".	постоянен	Община Смядово	30	ПУДООС
ЦЕЛ 10: УПРАВЛЕНИЕ НА СПЕЦИФИЧНИ ОТПАДЪЧНИ ПОТОЦИ					
Краткосрочен план					
1.	Актуализация на Наредбата за организацията и финансирането на дейностите по управление на отпадъците в Община Смядово относно организацията по събиране на специфичните отпадъчни потоци – негодни батерии и акумулатори, излезли от луминисцентни лампи, отработени масла, негодни автомобилни гуми, ИУМПС, и отпадъци от електрическо и електронно оборудване.	30.06.2010г	Община Смядово	-	-
2.	Въвеждане на система за разделно събиране на отпадъците от опаковки	31.12.2009г.	Община Смядово	40	Организация по оползотворяване на отпадъци от опаковки
Средносрочен план					
1.	Провеждане на информационна кампания за обучение на населението и стопанските субекти за правилно извършване на дейностите с негодни батерии и акумулатори, излезли от луминисцентни лампи, отработени масла, негодни автомобилни гуми, ИУМПС, и отпадъци от електрическо и електронно оборудване, както и за рисковете, свързани с неконтролираното обезвреждане на тези отпадъци.	постоянен	Община, местни медии		ОБ, Външно финансиране
2.	Развитие на системата за събиране на масово разпространени опасни отпадъци от домакинствата /луминисцентни лампи, батерии, акумулатори и отработени масла електрически и електронни уреди и др./	постоянен	Община Смядово		ОБ, ПУДООС, частни инвестиции
3.	Внедряване на програма за обучение по въпросите за	2009-2013г	Община		ОБ,

	рециклиране на отпадъци насочена към училищата		Смядово Учебните забедения		ПУДООС, ВЪНШНО ФИНАНС ИРАНЕ
--	--	--	----------------------------------	--	--------------------------------------

7. МОНИТОРИНГ И ОЦЕНКА НА ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

Основна задача на мониторинга е да отбелязва отклоненията от плана на програмата достатъчно рано, за да се осигури възможност за своевременно коригиране.

Въз основа на проведения мониторинг се прави периодична оценка на степента на изпълнение на мерките в програмата в резултат на нейното прилагане. Оценка на програмата е основната за изготвянето на годишните отчети на общинските програми, съгласно изискванията на чл.32 от ЗУО. Програмата подлежи на актуализация при промяна във фактическите и / или нормативните условия .

8.ЗАКЛЮЧЕНИЕ

С реализиране на целите и мерките от настоящата програма ще бъде направена значителна крачка за решаване на проблемите, свързани с управлението на отпадъците в общината .

През периода 2009 – 2013 г. ще се работи по въвеждане на надеждна система за разделно събиране на отпадъците, както и създаване на инсталации, които да осигуряват оползотворяване / обезвреждане на отпадъците чрез най – добрите налични техники, осигуряващи висока степен на защита на човешкото здраве и околната среда. Ще се осигури прилагане на принципа „ замърсителят плаща“, като средствата от това ще се използват за обезпечаване на разходите по обезвреждането на отпадъците.

През разглеждания период, един от приоритетите ще бъде ограничаване на количеството на отпадъците, предназначени за окончателно депониране, чрез оползотворяването им и извличането на суровини и енергия от тях.

Общинската програма за управление на отпадъците подлежи на усъвършенстване, допълване и актуализиране. Тази процедура ще се използва само, ако е доказано, че такива изменения са необходими .

Финансирането на заложените мерки и дейности в Плана за действие към Програмата за управление на отпадъците на Община Смядово ще се осигурява от общинския бюджет съобразно възможностите и постъпленията от такса „Битови отпадъци” , а за финансиране на по-големи инвестиционни проекти ще се кандидатстване към ПУДООС, по Оперативна програма «Околна среда 2007-2013г.», други външни донорски програми или чрез осигуряване на инвестиции под формата на Публично-частното партньорство.

Оперативното изпълнение на програмата ще се следи от Общински съвет Смядово , РИОСВ – Шумен, други заинтересовани институции, неправителствени организации и граждани. Обществеността периодично ще бъде информирана от сайт страницата на община Смядово за резултатите по изпълнение на програмата, като същевременно ще се търси и обратна връзка от обществения отзвук относно по – нататъшното изпълнение на програмата .

Разработил програмата:
Димитрина Маринова
Главен специалист „Еколог”

ИЗПОЛЗВАНИ СЪКРАЩЕНИЯ :

ПЗР – Преходни заключителни разпоредби

ЗУО – Закон за управление на отпадъците

ПУДООС – Предприятие за управление на дейностите по опазване на околната среда

ИАООС – Изпълнителна агенция по опазване на околната среда

НПО – Неправителствени организации

МЗГ – Министерство на земеделието и горите

МОСВ – Министерство на околната среда и водите

ОбС – Общински съвет

ОБ – Общински бюджет

МФ – Министерство на финансите

БИС – Български Институт за стандартизация

МОН – Министерство на образованието и науката

МЗ – Министерство на здравеопазването

РИОКОЗ – Регионална инспекция за опазване и контрол на общественото здраве

ДБ – Държавен бюджет

ПОСВ – Пречиствателна станция за отпадъчни води

ИЗПОЛЗВАНИ НОРМАТИВНИ ДОКУМЕНТИ:

ЗАКОНИ

- Закон за опазване на околната среда (обн. ДВ, бр. 91 от 2002 г.)
- Закон за защитените територии (МОС, обн. ДВ, бр. 133 от 1998 г., изм. бр. 98 от 1999 г., изм.бр. 28,48 и 78 от 2000 г., изм. и доп. бр. 23 от 2002 г., изм. бр. 91 от 2002 г.)
- Закон за устройство на територията (обн. ДВ, бр. 1 от 2001 г., изм. и доп. бр. 41 от 2001 г.)
- Закон за опазване на земеделските земи (обн. бр. 35 от 1996 г.; изм. и доп. бр. 35 от 2000 г.)
- Закон за управление на отпадъците(обн. ДВ, бр. 86 от 1997 г., изм. бр. 56 от 1999 г., изм. и доп. бр. 27 и 28 от 2000 г., изм. и доп. бр. 91 от 2002 г.и изм.бр.86 от 2003 г.)
- Закон за местното самоуправление и местната администрация.
- Закон за административните нарушения и наказания.
- Закон за местните данъци и такси.

НАРЕДБИ

- Наредба за опаковките и отпадъците от опаковки *Приета с ПМС №; 14 ОТ 26.02.2004г.*
- Наредба за изискванията за пускане на пазара на батерии и акумулатори и за третиране и транспортиране на отпадъци от батерии и акумулатори. *Приета с ПМС № 144 от 5.07.2005 г., обн., ДВ, бр. 58 от 15.07.2005 г., в сила от 1.01.2006 г.*
- Наредба за изискванията за третиране на отпадъците от моторни превозни средства, *Приета с ПМС № 311 от 17.11.2004г.;*
- Наредба за изискванията за пускане на пазара на електрическо и електронно оборудване и третиране и транспортиране на отпадъци от електрическо и електронно оборудване *(ДВ бр.36/ 02.05.2006, в сила от 01.07.2006);*

- Наредба №7 от 24.08.2004г за изискванията, на които трябва да отговарят площадките за разполагане на съоръженията за третиране на отпадъци;
- Наредба №8 от 24.08.2004г за условията и изискванията за изграждане и експлоатация на депа и на други съоръжения и инсталации за оползотворяване и обезвреждане на отпадъци;
- Наредба № 9 от 28.09.2004 г. за реда и образците, по които се представя информация за дейностите по отпадъците, както и реда за водене на публичния регистър на закритите обекти и дейностим;

ПЛАНОВИ ДОКУМЕНТИ:

- Национална програма за управление на дейностите по отпадъците за периода 2009-2013г.;
- Национален стратегически план за поетапно намаляване на количествата на биоразградимите отпадъци, предназначени за депониране;
- План за развитие на Община Смядово за периода 2007-2013г.
- Стратегия за местно икономическо развитие на Община Смядово за периода 2007-2013г.
- Общинска програма за опазване на околната среда 2007-2013г.

Програмата за управление на отпадъците в Община Смядово е разработена с помощ на Ръководство за разработване на общински програми на дейностите по отпадъци, издадено от Регионален екологичен център за Централна и Източна Европа – клон България с подкрепата на Японската агенция за Международно сътрудничество, Японския Специален фонд и Министерството на околната среда и водите.

ПРИЛОЖЕНИЕ

ПРИЛОЖЕНИЕ №1 - График за сметосъбиране и сметоизвозване на ТБО от Община Смядово през 2009г.;

ПРИЛОЖЕНИЕ №2 - Актуални скици на Общинското депо за ТБО гр. Смядово и нерегламентираните селски сметища, подлежащи на закриване.

ПРИЛОЖЕНИЕ №3 – Решение №185 по Протокол №7/06.10.2009г. на Общински съвет Смядово.